GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GORENJSKI GLAS

CENA 8.000 DIN — LETO XLII — št.75 Kranj, petek, 29. septembra 1989

stran 10 — 11

SLOVENIJA JE ODRASLA, ZATO ODKLANJA VARUHE IN PREVZGOJITELJE

Odprte strani
stran 12

BILO BI KRIVIČNO, ČE BI ZK IZGUBILA NA VOLITVAH SAMO ZARADI SVOJE PRETEKLOSTI

Temeljna banka Gorenjske
Ljubljanska banka
GORENJC IN FORMULA BANKA PRIHRANKA

Odločili smo se

Naj nas del naše skupne domovine Jugoslavije obsoja, zmerja, opozarja, nam grozi in nas podi, naj uporablja besednjak mračnjaštva in zmanipulirane zavesti, Slovenci imamo tudi po sredi, 27. septembra, ko smo sprejeli opljuvana dopolnila k naši ustavi, mirno vest. Storili smo nekaj, kar je naša pravica in kar je bila leta nazaj naša neuresničena dolžnost, pa je nismo uresničili zato, ker smo ocenili, da razmere niso bile zrele, mogoče pa smo bili tudi preveč obzirni, potrpežljivi, krotki. Hrabro in dostojanstveno smo šli v spopad in skušali s treznimi in argumentiranimi besedami očitno gluhim sogovornikom povedati, kaj v resnici sploh hočemo. Slovensko ljudstvo je tokrat vzdržalo, vzdržalo je njegovo politično vodstvo. Marsikateri dvom v njegovo iskrenost je tedni padel. Če bi Potrč, Kučan, Stanovnik, Smole in legalno izvoljeni delegati in predstavniki našega naroda v organih federacije tokrat klonili in ravnali drugače, bi bil izraz izdaja kar pravšnji, sesulo bi se vse, kar smo sporazumno, v dobrih namenih za Slovenijo in Jugoslavijo, storili za napredek, demokracijo, svobodo in ustvarjalnost ljudi.

Povejmo nejevernim Tomažem: odločili smo se zavestno in odgovorno, zase in za Jugoslavijo, vendar za takšno, v kateri bodo Slovenija in njeni državljani varni, svobodni, ki za nas ne bo ječa ali grožnja, temveč zagotovilo za vse, kar smo zapisali v spremenjeno ustavo. Tudi naprej kaže obdržati trezno in razumno glavo, nikakor pa ne bi smeli pristati na raven klofutaškega dialoga, ki nam ga vsiljujejo. Tudi če nas podijo iz te domovine, ne bomo šli, če bomo kdaj šli, po volji teh, ampak takrat, ko bomo sami spoznali, da je za nas življenje v jugoslovanskem skupnem domu nevzdržno.

Svojo ustavo smo to sredo, ki je lahko prelomen dan v dobrem in še vedno grozečem slabem smislu, sprejeli sami. Ta pravica nam pripada in priznavamo jo tudi drugim. Sprejeli smo jo brez bučnega uličnega proslavljanja, brez prisotnosti najvišjih predstavnikov federacije in drugih republik in pokrajin. Srce pa je hrabreje in vzneseneje utripalo v srcih večine Slovencev. Mar ni to pomembneje od zunanjega blišča, mar ni to najizvirnejši in najtrdnejši dokaz, da smo se odločili prav in upam, še vedno pravi čas. Ne lastimo si pravice skrbništva za Jugoslavijo. Zanjo pa smo odgovorni in za takšno pravo, s kakršnimi cilji je bila oblikovana, naj se zavzema vsakdo.

J. Košnjek

Dopolnila k slovenski ustavi so sprejeta - Vodstvo slovenske skupščine v trenutku razglasitve ustavnih dopolnil in ustavnega zakona. Dolg, spontan aplavz je napolnil veliko dvorano slovenske skupščine, iz ozadja pa se je pritajeno, potem pa vedno glasneje širila Zdravljica, od srede dalje nova himna slovenske države. Prvi so jo uradno zapeli najodgovornejši predstavniki slovenskega naroda, delegati in gostje skupščine. Naj še večkrat odmeva, vendar v drugačnih razmerah, v razmerah medsebojnega razúmevanja in spoštovanja.

J. K., slika G. Šinik

50 let kranjske Zvezde

Kranj, 28. septembra - Kranjska tekstilna tovarna Zvezda, ki je bolj znana po svojem Centelinu, je z zagonom najsodobnejšega stroja za beljenje in barvanje tkanin, proslavila 50-letnico tovarne.

Trak je prerezal najstarejši delavec Ivan Lunar, stroj pa je pognal Uroš Slavinec, predsednik republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo, ki je bil nato tudi slavnostni govornik na proslavi v kinu Center. Med drugim je dejal, da je Zvezda gospodarsko in finančno zdrava in trdna ter organizacijsko, kadrovsko, tehnološko in poslovno pripravljena za spopad v neizprosni tržni tekmi. Položaj tekstilne industrije pa se je v zadnjih dveh letih poslabšal, k čemur so pripomogli tudi neugodni pogoji uvoza bombaža in volne iz Sovjetske zveze, povišani kontingenti uvoza tkanin po meddržavnih sporazumih, visoke uvozne dajatve za surovine, ki so bile letos sicer znižane, seveda pa tudi zmanjšano povpraševanje na domačem trgu. Slovenski izvršni svet je tekstilni industriji iz depozitov družbenopolitične skupnosti že namenil 58,76 milijarde dinarjev in 4.163 tisoč nemških mark razvojnega dinarja, v obravnavi pa so predlogi o razbremenitvi tekstilne industrije s stroški skupne in splošne porabe. (več na 3. strani)

M. V.

Foto: F. Perdan

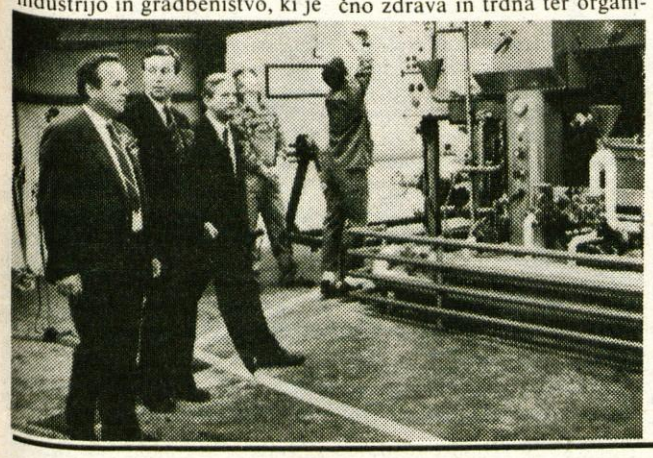

Samo strokovni kriteriji za cesto v Poljansko dolino

Rešitev bo ponujena konec leta

Škofja Loka, 27. septembra - Kot so včeraj dejali predstavniki republiške skupnosti za ceste na razširjenem sestanku predsedstva škofjeloške skupščine in izvršnega sveta, bodo v skupnosti do konca tega leta na strokovnih osnovah izdelali traso škofjeloške mestne oziroma obvozne ceste v Poljansko dolino. Od Škofjeločanov samih pa je odvisno, ali bodo strokovne kriterije, med katerimi bodo tudi spomeniškovarstveni, ekološki, kmetijski, spoštovali in dvignili roko za prepotrebno cesto, ali pa bo ponovno prevagali "politični kriteriji", od katerih ceste gotovo ne bo.

"Republikanci" so pritrdili, da tunelska varianta, ki je sicer ni v njihovem planu, čeprav nastopajo kot investitorji, ni vnaprej odpisana. Hkrati z zadnjo, puštalsko varianto, jo bodo finančno ovrednotili. Vprašanje pa je, ali bi tunelska varianta navkljub staremu dolgu republike do Škofje Loke, povezana z odprtjem rudnika v Todražu, zdržala. V Sloveniji je namreč več kot trideset zahtev po podobnih obvoznicah kot v Škofji Loki, metodologija, ki bo veljala za sestavo investicijskega plana v naslednji petletki, pa bo slonela tudi na ekonomski upravičenosti, na ceni. Razen tega v republiški skupnosti za ceste na osnovi gostote prometa v Poljansko dolino in še zlasti prometa do rudnika urana (ki ni takšen, kot so napovedovali) resno dvomijo, ali Škofja Loka potrebuje obvoznico (s katero bi se resda najlepše ognila vsem problemom). Mestno cesto zagotovo potrebuje. Zato bodo pred vrisovanjem nove trase novelirali prometno študijo.

Žal je tako, da tudi strokovne rešitve vsakdo lahko zminira. Ta bojazen bo v Škofji Loki še naprej navzoča, od nje je največ odvisno, ali bo Škofja Loka dobila novo cesto ali (še) ne. Zato je gotovo edina pot, da se ognejo "političnim" pritiskom in rešitvam ta, da občinska skupščina potrdi strokovne kriterije, na katerih bodo strokovnjaki iz republike začrtali traso ceste skozi Škofjo Loko v Poljansko dolino, so še dejali včeraj.

H. Jelovčan

Novo Elanovo jadralno letalo

Lesce, 28. septembra - Begunjski Elan je predstavil novo jadralno letalo DG - 500 Elan Trainer, ki so ga strokovnjaki odlično ocenili. Zdaj nekaj časa na preizkusu.

Ob koncu sedemdesetih let se je Elan odločil za licenčno proizvodnjo letala DG -100, ki mu je že čez nekaj led sledil DG - 300, ki so ga gradili s precejšnjim deležem lastnega znanja. DG - 300 še zdaj sodi med najboljša letala standardnega razreda.

Pred dnevi pa je na letališču v Lescah begunjski Elan predstavil novo vrhunsko jugoslovansko jadralno letalo DG - 500 Elan Trainer, ki meri čez krila 18 metrov, dolgo je 8,66 metra, teža praznega letala je 389 kilogramov; krila so izdelana iz karbonskih vlaken, letalo ima podobne lastnosti kot nova generacija standardnega razreda, letalo je lahko vodljivo, kljub temu pa stabilno. Primerno je za vse akrobacije.

V Elanu so se odločili za nov, sodoben marketinški pristop, saj bo letalo predstavljeno po različnih evropskih krajih, šestnajst dni pa bo vsem tistim, ki bi bili potencialni kupci, na razpolago za preizkus, obenem pa bodo lahko upoštevali vse morebitne pripombe strokovnjakov. Elan zagotavlja nujen in hiter servis, kar je izredno pomembno. Novega, sodobnega letala so veseli predvsem domači jadralci, ki se v svetu vedno bolj uveljavljajo, tudi zato, ker imajo v Elanu odličnega in zanesljivega proizvajalca jadralnih letal.

Novo jadralno letalo DG 500 Elan Trainer stane 75.000 nemških mark.

D. S.

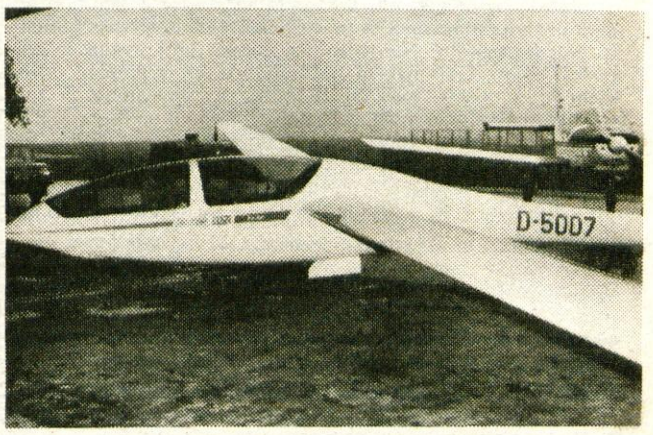

Elan je na letališču v Lescah predstavil novo odlično jadralno letalo DG 500 Elan Trainer, ki bo na voljo za preizkus na leškem letališču. - Foto: F.Perdan

V Škofji Loki pravijo

Najprej poskrbeti za lokalni radio

Škofja Loka, 27. septembra - Na včerajšnji seji predsedstva občinske konference socialistične zveze so med drugim govorili o predlogu za ustanovitev regijskega radijskega programa.

Dejali so, da v Škofji Loki ne čutijo potreb po skupnem gorenjskem radijskem programu, ne nazadnje ali pa predvsem še zato, ker je ustanovitev takšnega programa povezana z izdatnimi stroški. O regijskem programu ne morejo razpravljati, dokler ne bodo rešili načina financiranja domačega, občinskega radia, ki mu, razumljivo, dajejo prednost, saj opravlja pomembno vlogo obveščanja ljudi.

H. J.

Epilog stavke v LTH

Dovolj govorjenja o nujnih spremembah

Škofja Loka, 27. septembra - Vršilka dolžnosti glavnega direktorja LTH Tatjana Nastran je, kot je bilo razbrati na ponedeljkovem sestanku podjetniškega in občinskega sindikata, okrepljenem z vodilnimi ljudmi iz tovarne, občine, banke, zahtevno in nehvaležno delo "notranje sanatorke razmer", ki so ji ga zaupali delavci, vzela zares. Začasna direktorica terja enako resen odnos do dela tudi od vseh drugih.

V epilogu stavke, ki je bila očitno potrebna zato, da se je kolo reševanja podjetniške "kože" hitreje zavrtelo, je izražena pripravljenost zaposlenih za uresničitev nujnih sprememb, hkrati pa tudi nemoč, saj ugotavljajo, da jim na številnih ključnih funkcijah, tudi v proizvodnji, manjka sposobnih strokovnjakov. Zato pričakujejo pomoč od zunaj pri iskanju vodilnih strokovnjakov, ki bodo sposobni oživiti perspektivne proizvodne programe, pri čemer naj bi podjetju pomagala tudi banka.

Čeprav je problem resen, pa tokrat še ni bilo veliko govora o tem, kako nameravajo v LTH reševati presežke delavcev, ki so očitni zlasti v režiji. Kar 52 odstotkov vseh zaposlenih je namreč režijskih delavcev. Bivša tozda Livarna in Orodjarna sta se ob izločitvi elegantno ognila temu problemu, ki je tako ostal na plečih Hladilstva.

V sindikatu so zahtevali izdelavo kriterijev za določanje presežkov delavcev ter pripravo programa reševanja s pomočjo prekvalifikacij, dokvalifikacij, prezaposlitev, predčasnih upokojitev in podobno. Elaborat, ki so se ga v LTH lotili pred poletjem, naj bi dokončali še ta mesec. V povezavi s tem ne kaže prezreti tudi stališča sindikata, da stečaj (mišljeno je na splošno) ne sme postati način za odslovitev odvečnih delavcev.

H. Jelovčan

Uradna politika in alternativa

Za skupno mizo

Ljubljana - Pretekli petek in soboto so se v Ljubljani sestali predstavniki (uradnih) družbenopolitičnih organizacij in alternativnih zvez. Osrednja tema pogovorov je bila oblikovanje tako imenovane okrogle mize, ki jo lahko razumemo kot nadaljevanje koordinacije iz Cankarjevega doma oziroma posodobitev in hkrati prilagoditev želenim aktualnim spremembam političnega organiziranja v Sloveniji.

Če bi na kratko zapisali rezultate dogovorov uradne politike in alternative, velja reči, da so petkovo dogovarjanje predvsem označevale poteze predstavnika CK ZKS Petra Bekeša, ki praktično ni imel bistvenih pooblastil in se je moral tako vseskozi posvetovati s predpostavljenimi, kar so posamezni udeleženci mize označili kot namerno zavlačevanje partije.

V soboto je slovenska partija skozi besede Bekeša skorajda povsem spremenila svoje uradne poglede, med bistvenimi stvarmi, ki so bile izpostavljene, pa je bil zakon o volitvah in način volitev v DPZ.

Med drugim so se dogovorili tudi o začasnem vodstvu okrogle mize in za predsednika izvolili Jožeta Smoleta in za podpredsednika Ivana Omana.

V. B.

Obvestilo naročnikom

Mnogi naročniki nas kličete in sprašujete o tem, kaj pomeni poslana položnica za plačilo zaostale neplačane naročnine. Naj pojasnimo: Naročnino za mesece julij, avgust in september so na Gorenjskem pobirali poštarji v mesecu juliju. Vsem, ki jih poštarji niso uspeli dobiti, pa smo v sredo, 27. septembra, poslali položnico za to naročnino in morebitni dolg za nazaj. Vsi , ki jih zaradi odsotnosti poštarji niso dobili, naj poslano položnico razumejo kot osnovo za redno plačilo. Prosimo, da na položnicah zapisane zneske poravnate, o morebitnih napakah (n. pr. v primeru plačila v času obdelave) pa nas obvestite.

Naročniška služba
ČP GLAS

GORENJSKI GLAS

Ob 35—letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl - Žlebir** (socialna politika, Tržič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan in Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler in Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje). Današnjo številko je uredil Andrej Žalar.

Naročnina za III. trimesečje 97.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500—603—31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28—463, novinarji in odgovorna urednica 21—860 in 21—835, ekonomska propaganda 23—987, računovodstvo, naročnine 28—463, mali oglasi 27—960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421—1/72.

uredništvo tel. 21860

V pismih in brzojavkah so zahtevali odločnost in nepopustljivost

Vsa Gorenjska podprla ustavna dopolnila

Pred sredino sejo skupščine SRS, ko so delegati sprejemali predlog dopolnil k slovenski ustavi, so bili slovenski delegati, skupščina in kar ves slovenski narod deležni številnih pritiskov, mnenj in namigov, da so slovenska dopolnila v neskladju z zvezno ustavo. Zato so se sestali tudi člani CK ZKS in ugotovili, da bi bilo vsako odstopanje od usmeritev, zapisanih v ustavnih dopolnilih, usodno za vlogo in položaj Slovenije.

Milan Kučan je že v uvodu seje poudaril, je treba vztrajati pri slovenskih izhodiščih in podpori vsebine predlaganih ustavnih dopolnil, ne glede na pritiske in grožnjo, da se lahko nastali konflikti urejajo z represijo. Razpravljalci na seji so večinoma menili, da gre za umetno ustvarjen konflikt, saj slovenska dopolnila niso v nasprotju z zvezno ustavo. Slovenski komunisti so obsodili tudi ravnanje zveznih organov, ki so se pri ocenah slovenskih ustavnih dopolnil vedli nenavadno, kajti organi federacije so tudi slovenski organi, zato zvezni organi ne morejo biti instrument ene same politike.

Na seji centralnega komiteja ZK Slovenije so sprejeli stališča, ki jih je ob koncu razprave povzel Milan Kučan in ki se glasijo:

Dostojanstveno in argumentirano

●Sprejemanje ustave je suverena pravica in odgovornost republike in njenega najvišjega organa - skupščine. Vsako poseganje v svobodno odločanje delegatov je nedopustno omejevanje in kršitev suverenosti. CK ZKS podpira usmeritev, ki je začrtana v ustavnih dopolnilih. Dopolnila kažejo tudi pot, kako do socializma po meri ljudi.

●Ni nobenih prepričljivih razlogov proti sprejemu dopolnil. Člen 206 zvezne ustave je bil ves čas v ospredju. Ustavna komisija in skupščina sta svoje delo opravili pretehtano in odgovorno.

●Ni nobene prave utemeljitve za sklic seje CK ZKJ, zlasti v tem času in na tak način. To je svojevrsten pritisk na skupščino SRS. Odločitve, ki jih bodo sprejemali v Beogradu v takem ozračju, imajo lahko daljnosežne posledice, tudi razcep v ZKJ.

●Na CK ZKJ je treba razpravljati mirno, dostojanstveno in argumentirano o vseh posledicah pritiskov na Slovenijo, ki prihajajo tudi iz državnih organov. Ti s svojimi ocenami niso čakali na konec dela ustavne komisije.

●CK ZKS ne sprejema kvalifikacij in ocen na račun dopolnil in stanja v Sloveniji. Skrbi zbuja vprašanje, katere sile bo CK ZKJ podprl. Zdaj gre tudi za usodo Jugoslavije.

●V Beogradu ne bi smeli privoliti v noben sklep, ki bi ZKS zavezoval k ravnanju, ki bi bilo v nasprotju z večinsko voljo slovenskega naroda.

Podpora od vsepovsod

Iz vseh krajev Slovenije so te dni prihajali v Ljubljano izrazi podpore predlaganim dopolnilom slovenske vlade, hkrati pa pozivi, naj delegati nikakor ne popustijo pred pritiski.

Tudi na Gorenjskem so številni delovni kolektivi izrazili odločno podporo in nepopustljivost. Med drugimi so CK ZKS in skupščini Slovenije poslali pismo **družbenopolitične organizacije in samoupravni organi Iskre Kibernetike Kranj** in dali polno podporo pri sprejemanju amandmajev k slovenski ustavi. Tudi **delavci Zavarovalne skupnosti Triglav gorenjske območne skupnosti Kranj** so zbrani na izrednem zboru delavcev izrazili svojo odločno podporo za sprejem dopolnil slovenske ustave. »**S podporo,**« pravijo med drugim, »**želimo podpreti prizadevanja za utrjevanje in varovanje ustavnih pravic republike, ker v tem vidimo tudi najboljše zagotovilo za trdnost SFRJ. Prepričani smo, da niso v nasprotju z zvezno ustavo in izhodišči AVNOJa ter ne pomenijo razbijanja Jugoslavije niti odcepitev Slovenije od nje...**«

Odgovor pobrateni občini v Hercegnovem

Tudi **družbenopolitične organizacije in samoupravni organi Iskre Kibernetike Kranj** so podprli sprejemanje amandmajev... »**pri odločanju o ustavnih spremembah kot jih je pripravila ustavna komisija, vas v celoti podpiramo, ne glede na nasprotna stališča posameznih zveznih organov, ki niso v skladu s hotenji in pravicami slovenskega naroda.**« O predlogu amandmajev je na seji razpravljal **družbenopolitični zbor skupščine občine Jesenice**, ki je ob navzočnosti članov predsedstva skupščine Jesenice ter delegatov skupin delegatov za zbore skupščine SRS amandmaje v celoti podprl in med drugim tudi ugotovil, da so postopki, ki smo jim priča zadnje dni nesprejemljiv politični pritisk na delegate skupščine SRS. **Delavci Merkurja iz Kranja** so podprli odločnost političnih, samoupravnih in strokovnih institucij, ki branijo predlagane amandmaje ter obsodili gonjo, ki jo uprizarjajo proti Sloveniji in celo proti slovenskemu narodu in Slovencem. Enako so protestirali in podprli slovenske delegate komunisti v **Tekstilindusu, Planiki in po številnih drugih delovnih kolektivih Gorenjske.** Iz pobratenega **Hercegnovega** pa je skupščina občine Kranj dobila pismo, v katerem so delovni ljudje in občani te občine izrazili zaskrbljenost nad, kot pravijo, razbijanjem in rušenjem Jugoslavije. Kranjčani so jim v odgovoru med drugim napisali:...»**S sprejemom dopolnil k ustavi SRS bodo izraženi interesi in volja slovenskega naroda in ljudstva Slovenije, prepričani pa smo tudi, da bodo z njim uveljavljena pravi avnojska načela položaja naroda, republike in federacije. Vabimo vas, da v najkrajšem času obiščete Kranj, saj smo tudi doslej z našim sodelovanjem in srečanji izpričevali pobratinska čustva, pripadnost vrednotam naše socialistične samoupravne domovine in vselej v medsebojnem zaupanju in razumevanju izmenjali mnenja in stališča o vseh vprašanjih, ki so predstavljala naš skupni interes.**

D. S.

IZJAVA PREDSEDNIKA PREDSEDSTVA SFRJ

ob vrnitvi z zasedanja Generalne skupščine OZN na letališču Brnik 27. 9. 1989 zjutraj

Vi ste sedaj v drugačnem razpoloženju, kot sem ga občutil na drugi strani oceana. Moram reči, da je zasedanje Generalne skupščine potekalo v zelo konstruktivnem ozračju, v ozračju popuščanja napetosti, dialoga, novega dialoga med vzhodom in zahodom, da so bili takšni toni prisotni v vseh razpravah tako predsednika Busha, kot sovjetskega zunanjega ministra Ševernadzeja. Vsi govorijo o dialogu, o demokratizaciji v svetu. Tudi sporočilo, ki sem ga sam prinesel v imenu naše države, pa tudi v imenu konference neuvrščenih, je bilo podobno uglašeno, torej v smeri popuščanja napetosti in novega dialoga, tako da so ti toni, ki prevladujejo v svetu zelo v disonanci z našo trenutno situacijo, z dialogom ali nedialogom, ki sedaj poteka v državi. V zvezi s tem bi želel izjaviti, da popolnoma zaupam odgovornosti in zrelosti slovenske skupščine, ki bo danes razpravljala o ustavnih amandmajih. Vsi ustavni spori, ki bi lahko nastali, se lahko rešujejo samo na miren, konstruktiven način z dialogom, na takšen način, kot je predpisan v veljavni ustavi. Torej ne pride v poštev nobeno neustavno sredstvo za zaščito oziroma branitev obstoječe ustave, ker bi to bil nesprejemljiv paradoks. Prepričan pa sem, in vsekakor upam, da je v naši državi dovolj resnosti in zrelosti za takšen dialog. Drugačen način komunikacije se zdi v današnjih odnosih in v današnjih razmerah v svetu po-

vsem nesprejemljiv in povsem v nasprotju z vsem, kar se danes v svetu dogaja in kar se smatra kot napredno in civilizacijsko.

V Gradisu dobri poslovni rezultati

Prisilna uprava se je obnesla

Škofja Loka, 27. septembra - Čeprav zakon o podjetjih ne pozna več ukrepa družbenega varstva (prisilne uprave) kot načina za reševanje slabosti (podjetje, ki se ne bo sposobno rešiti, bo šlo v stečaj) je primer Gradisovih Lesnoobdelovalnih obratov na Trati dokaz, da se s pravočasnim posegom od zunaj vendarle da napraviti velike korake.

Občinski izvršni svet je včeraj obravnaval zaključno poročilo o uresničevanju ukrepa družbenega varstva v Gradisu in poročilu izpred meseca ni imel kaj več dodati kot to, da je sanacija uspela, da se je kolektiv, ki se je pred zunanjim posegom ubadal z izgubami, nelikvidnostjo, premalo naročili, slabimi plačami in odnosi, pobral na noge. Za to ima velike zasluge prav začasna kolektivna poslovodna ekipa z Leopoldom Ilovarjem na čelu, ki je sredi leta predal "taktirko" bivši predsednici loške vlade Idi Filipič-Pečelin.

H. J.

Iz dela ZSMS

Kongresne priprave

Škofja Loka - Pretekli teden je bil v Škofji Loki organiziran v okviru MS ZSMS za Gorenjsko posvet, na katerem so poleg delegatov vseh petih gorenjskih občinskih konferenc ZSMS sodelovali tudi Roman Lautar, Janez Sodražnik in Igor Lauš - predstavniki RK ZSMS. Osrednja tema pogovora je bila, po besedah sekretarja radovljiške občinske mladinske organizacije Rafaela Podlogarja, priprava na novembrski republiški mladinski kongres. Podlogar nam je povedal, da so obravnavali osnutke kongresnih dokumentov in se, po njegovih besedah, začuda vse preveč ustavljali pri osnutkih novega statuta in ne toliko pri vsebini novih usmeritev dela slovenske mladinske organizacije. Ob posameznih povsem konkretnih pripombah so se navzoči gorenjski delegati strinjali, da bo zapisano še potrebno dopolniti in predvsem tudi prilagoditi jezik dokumentov, kajti, kot meni Podlogar, sedanji materiali vse preveč spominjajo na visoke akademske razprave in se hkrati pozablja, komu je pravzaprav vse skupaj tudi resnično namenjeno.

V. B.

Tekstilna tovarna Zvezda praznuje 50-letnico

V Zvezdi posojil ne poznajo

Kranj, 28. septembra - Kranjska tekstilna tovarna Zvezda, kjer izdelujejo znani Centelin, že desetletje po poslovni uspešnosti sodi v vrh slovenske tekstilne industrije. Ob praznovanju 50-letnice tovarne, ki je nastala iz predvojne barvarne Antona Koliaša, so v oplemenitilnici pognali nov najsodobnejši stroj za beljenje in barvanje tkanin, ki jih je veljal 1 milijon nemških mark, polovico toliko pa ureditev prostora in dodatna oprema. Naložbo so uresničili brez posojil, kar je v Zvezdi že običajno, v zadnjih štirih letih so v posodobitev tehnologije vložili 6 milijonov nemških mark lastnih sredstev in zgradili 6 tisoč površinskih metrov novih prostorov. Zvezda je vsekakor ena najbolj finančno trdnih kranjskih tovarn, saj posluje s 95 odstotnim deležem lastnih sredstev.

Z zagonom najsodobnejšega stroja in s proslavo, primerno današnjemu času, so v kranjski tekstilni tovarni Zvezda počastili visok jubilej - 50-letnico tovarne. Ob tem velja reči dvoje. Najprej, da niso pozabili na svoje predvojne korenine. Nato pa, da je takšnih, delovnih praznikov pri nas manj, še manj pa jih bo, če se bodo upehali tudi vse bolj redki vlečni konji.

Zvezda posluje s 95 odstotki lastnih sredstev

Kranjska Zvezda je tekstilna tovarna, poleg tega pa sodi med majhne, oboje pomeni, da se je morala vselej zanašati sama nase, nikoli na kakršnokoli pomoč. Zato je zdrava, finančno trdna tovarna, ki danes posluje s 95 odstotki lastnih sredstev, posojil v Zvezdi praktično ne poznajo. Žal pa ima njeno zdravje tudi temno stran, nanjo opozarja direktor Jože Rožman, ko pravi, da je revalorizacija lastnega kapitala hudo breme, ki ga komaj še zmorejo, če bo šlo tako naprej, utegnejo priti celo v izgubo. V mislih ima seveda obračunski paradoks, ki je ob polletju omogočil marsikateremu podjetju prikriti izgubo, na roko je šel slabim gospodarjem, ki morajo za obratna sredstva najemati posojila in udaril dobre, ki poslujejo z lastnim kapitalom. Kam vodi prilagajanje knjigovodstva slabi večini, seveda ni potrebno razlagati, kakor seveda tudi ne, kako težko je pri nas biti dober.

Zvezda se že desetletje uvršča med pet najbolj uspešnih tekstilnih tovarn v Sloveniji, ob polletju pa je bila na osmem mestu, kamor jo je potisnila revalorizacija lastnega kapitala, ki je zaradi obračunskega paradoksa težko breme. Plače so 40 odstotkov višje od povprečja slovenske tekstilne industrije, avgusta je povprečje znašalo 700 nemških mark (izplačali so jih seveda v dinarjih), izmed 150 delavcev pa jih je 100 dobilo več kot staro milijardo dinarjev.

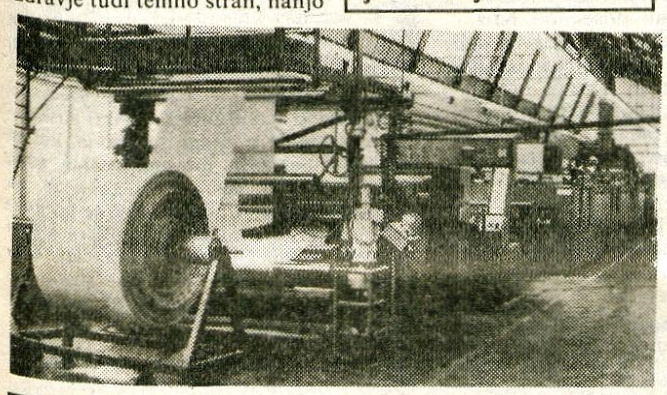

Novinec bi veliko tvegal

Lahko je Zvezdi, pogosto slišimo, ker je specializirana in nima konkurence. Prva trditev res drži, v Zvezdi so že leta 1977 krenili na pot stroge specializacije, izdelujejo le lepljive medvloge, znane po imenom Centelin. Druga pa ne drži, saj konkurenco na domačem trgu imajo, jugoslovanske zmogljivosti za polovico presegajo potrebe, v Sloveniji pa imamo štiri izdelovalce. Res pa je, da je kvaliteto Zvezdinih izdelkov, ki gredo skozi štirikratno kontrolo, težko doseči in novinec bi veliko tvegal, če bi ji skušal postati konkurenčen, saj je poleg denarja potrebnega tudi veliko znanja in izkušenj.

V zadnjih petnajstih letih so obseg proizvodnje povečali od 6 na 12 milijonov metrov tkanin, zaposlenost pa pri tem zmanjšali za 20 odstotkov. Medtem ko v marsikateri kranjski tovarni obseg proizvodnje pada, so jo v Zvezdi v letošnjem prvem polletju povečali za 20 odstotkov.

Prihodnost pa tehnični tekstil, ki je manj dovzeten za modna gibanja, vsekakor ima, saj ima v razvitem svetu že 35 odstotni delež v tekstilni industriji, pri nas 7 do 8 odstotnega. V Zvezdi danes lepljive medvloge izdelujejo za konfekcijsko, obutveno in kožno industrijo, možnosti pa se jim odpirajo zlasti v avtomobilski in grafični industriji.

V letošnjem prvem polletju so prodajo povečali za 15 odstotkov, domača je ostala na lanski ravni, izvoz pa so povečali kar za 65 odstotkov, uvoz so z izvozom pokrili štirikratno. Izvoz na delavca je znašal kar 12.200 dolarjev, konec leta pa naj bi 25.000 dolarjev.

Popolna kakovost

Poleg novih izdelkov v okviru stroge specializacije je njihov drugi cilj tako rekoč popolna kakovost, načrtujejo procesno vodeno proizvodnjo, ki bi povsem izključila človeški faktor in s tem morebitne napake.

Kakovost izdelkov je namreč v Zvezdi dvakrat pomembna stvar, ne zgolj zaradi doseganja boljših cen na trgu, temveč zato, ker jih vsaka napaka dobesedno veliko stane. V obleki namreč lepljiva medvloga predstavlja le 1 odstotek materila, toda če je slaba, se reklamacija seveda nanaša na celo obleko in reklamacije bi jih zato lahko kaj hitro finančno strle.

M. Volčjak

Deljena mnenja, kako naj bi (ne)rešili Tekstilindus

Tekstilindus se utaplja v dolgovih

Kranj, 27. septembra - Kranjski izvršni svet se ni mogel odločiti, sestali se bodo še enkrat in v petek, 29. septembra, naj bi kocka padla: bodo Tekstilindus prepustili stečaju ali pa ga bodo poskušali rešiti z "darilom". Pripravljen je namreč predlog, po katerem naj bi Tekstilindus kranjski stanovanjski skupnosti prodal 188 stanovanj v vrednosti 200 milijard dinarjev, stanovanjska skupnost naj bi jih plačala z ugodnim bančnim posojilom, ki naj bi ga nato v sedmih letih odplačala s pomočjo za 0,6 odstotka višje prispevne stopnje iz dohodka za stanovanjsko solidarnost.

Kranjski Tekstilindus je v zadnjih dveh letih zašel v težave, nekdaj dobra tovarna, ki je večkrat nosila težo kranjskih problemov, se je znašla na repu lestvice uspešnosti slovenskih tekstilnih tovarn (na tretjem mestu z zadnjega konca), ki so nasploh v težavah. Ob koncu lanskega leta je imel Tekstilindus 26,2 milijarde dinarjev izgube, ki je bila pokrita, letos pa so se razmere še poslabšale, izrazito od marca naprej. Ob polletju izgube sicer niso prikazali, "rešili" so jih predpisi, že zdaj pa je jasno, da je bila velika. Katastrofalno so se razmere zaostrile v poletnih mesecih, ko s prodajnim iztržkom niso več dohitevali posojilnih obveznosti, mesečno so bile za približno 20 milijard dinarjev večje. Avgustovske osebne dohodke so lahko izplačali s pomočjo dodatnega bančnega posojila.

Presenečenje za kolektiv in okolje

Opozorila o težavah Tekstilindusa smo nekajkrat sicer slišali na bančnih in drugih sestankih, v tovarni so doslej sestavili že dva sanacijska programa, ki pa nista "prijela", občinski izvršni svet pa je imenoval posebno delovno skupino, ki se je ukvarjala s problematiko Tekstilindusa. Vendar pa doslej nikoli ni bila predstavljena tako črno, kot je v resnici, vselej so informacije prihajale z zadržkom. Zdaj je drugače, problemi so predstavljeni takšni, kot so, upravičeno lahko sklepamo, da zaradi zamenjave vodstva. Direktor Tekstilindusa je s 5. septembrom postal Darko Vidmar in že izdelal program razvoja, ki so ga v razpravi na seji izvršnega sveta mnogi ocenili kot dobrega. Drugi razlog pa je seveda odločitev Temeljne banke Gorenjske, da Tekstilindusu novih posojil ne bo in ne more več dati.

Zategadelj ugotovitev, da Tekstilindus ne presene več novih posojil, za mnoge, tudi za delovni kolektiv in nemara tudi za precejšen del vodstva tovarne deluje šokantno, saj to dejansko pomeni, da je pred stečajem, ki se mu lahko izogne le z zunanjo pomočjo.

Pomoč je potrebna nemudoma

Presenečenje je bila pravzaprav tudi obravnava na sredini seji izvršnega sveta, saj je bila problematika Tekstilindusa na dvnevni red uvrščena naknadno, zadrego ob nasprotujočih mnenjih, naj potegnejo nenavadno potezo za rešitev Tekstilindusa ali ne, si lahko vsaj deloma razlagamo tudi z naglico, še bolj pa seveda z odgovornostjo, ki jo s tem prevzema izvršni svet. Odločitev so preložili za dva dni, da bodo imeli čas za premislek, v petek zjutraj (pred sejo izvršnega sveta) bodo pripravili še sestanek z delovnim kolektivom in mu predstavili razsežnosti problemov, ki se jim morda vsi še ne zavedajo ali pa so se jih šele v zadnjih dneh, ko so morali na nekajdnevni prisilni dopust.

Naj se še tako mudi, da ujamejo konec meseca, razprava na izvršnem svetu je pokazala, da so mnenja zelo deljena, saj je nenavadni potezi, ki je bila označena tudi kot pogumna, seveda moč očitati netržnost, kar pa ne gre v korak z aktualnimi usmeritvami. Toda, če je na prehodu v tržno gospodarstvo še moč zamižati, seveda ni moč pred vprašanjem: bo finančna injekcija Tekstilindus ozdravila ali pa bo le začasni opoj? Zagotovila, da bo Tekstilindus s tem rešen, seveda ni. Ob oceni, da je program dober, smo slišali tudi opozorila, da ga bo zelo težko uresničiti. Namen petkovega sestanka z delovnim kolektivom zato ni zgolj informiranje delavcev, v kako velikih težavam so, temveč tudi, so pripravljeni, seveda predvsem vodstvo, tja do mojstrov, program tudi izpeljati, kar seveda nikakor ne bo lahko.

Prvič spregovorili o kvaliteti izdelkov

V programu, ki ga je pripravil novi direktor, namreč ni predstavljena le grozljiva finančna slika Tekstilindusa, ki se tako rekoč utaplja v dolgovih in posluje le z desetino lastnega kapitala, temveč tudi vzroki težav, od predolgih, 60 do 90-dnevnih plačilnih rokov ter prepočasnega prilagajanja cen inflaciji, do predolgega proizvodnega in prodajnega cikla, ki je potegnjen na 6,5 do 10,5 mesecev, prepočasnega odzivanja na zahteve trga, ki namesto bombažnih želi viskozne tkanine.

Posebnega poudarka pa je deležna kvaliteta izdelkov, o čemer so v Tekstilindusu spregovorili tako rekoč prvič in razkrili vzrok zalog izdelkov, ki ne gredo v prodajo. Z njo pa je mišljeno tudi spoštovanje dobavnih rokov, saj je to drugi neobhodni pogoj za doseganje dogovorjene prodajne cene. V letošnjem prvem polletju je kvaliteta izdelkov od lanske 85 odstotne padla na 79 odstotkov, v zadnjih treh mesecih pa naj bi dosegli 90 odstotno. Kako pomembna je kvaliteta in kakšne finančne učinke bi lahko prinesla, pove podatek, da so v letošnjem prvem polletju dosegli prodajno ceno le v višini 3,8 nemške marke za meter tkanine, s primerno kvaliteto pa bi lahko 6 mark za meter tkanine.

M. Volčjak

Vojni plen

Črnogorski bojevniški klici najbolje povedo, kako je Slovenija v mislih mnogih še vedno le vojni plen.

Po drobnarijah svet spoznaš, pravi pregovor. Bojevniško razpoložen klic iz Titograda resnično pove veliko. Zaripli govornik je kričal: "Kdor želi, naj gre kamor hoče, toda zemlje in vse dobrine bodo ostale v Jugoslaviji." Kaj nacionalna suverenost, kaj politični pluralizem, najbolj boli ekonomska suverenost. Denarne pipice bomo v Sloveniji poslej odpirali in zapirali samostojno, kar pomeni, da bomo lahko rekli: ne, zdaj pa je dovolj. Kolikor nam bo to seveda uspevalo, saj si ne delamo utvar, da bo ustavna dopolnila moč zlahka preliti v življenje.

Slovenski župani so pred kratkim v geometričnem središču Slovenije vzidali ploščo z napisom: "Živimo in gospodarimo na svoji zemlji." Poudarili so torej, da na svoji zemlji tudi gospodarimo in ne le živimo, kajti če le živimo, smo lahko tudi hlapci, ne gospodarji. Hlapce pa je seveda moč pošiljati v svet s culo v roki.

Cankar nam je vrgel v obraz, da smo hlapci, njegov Jernej je zaman iskal pravico. Ustavna dopolnila imajo tudi globoko zgodovinsko razsežnost, ki je nikakor ni moč zožiti zgolj na življenjsko dobo nove Jugoslavije, temveč je potrebno seči nazaj, tja do rojstva stare Jugoslavije, morda celo v Karantanijo, da doumemo veselje Slovencev ob sprejemu ustavnih dopolnil, pristno radost, ker naši politiki niso popustili, ker prav nihče med njimi ni popustil. Ker so naposled vsem bojevnikom po Jugoslaviji dali vedeti, da Slovenija ni več bogata provinca, ni več vojni plen, ki plačuje visoke davke.

V tem trenutku je torej zelo umestno vprašanje, kako dolgo bodo po Jugoslaviji še čislani bojevniki, ki najraje sede na bregu Save in pojejo bojne pesmi. V sodobni svet, ki medsebojne odnose gradi na miru, spoštovanju in blagostanju, nikakor več ne sodijo. Razviti svet, v katerem imajo ljudje vsega dovolj in revščino poznajo le še s televizijskih ekranov, se ne vojskuje in ne pleni več. Ni jim več potrebno čakati na september, da je žetev pod streho, saj imajo svoje kašče polne. Dokler bodo po Jugoslaviji prazne, dokler se bo revščina plazila po deželi, bodo torej bojevniški klici glasni in čislani. Revščino pa je seveda moč pregnati z delom.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Stečajna masa naj se revalorizira

Izvršilni odbor Gospodarske zbornice Slonije je v torek, 25. septembra, predlagal zveznemu izvršnemu svetu, naj popravi zakon o stečaju, natančneje 198. člen tega zakona, s čimer naj bi uvedli revalorizacijo stečajne mase. Določena je na dan razglasitve stečaja, po sedanjem zakonu pa se ne revalorizira, kar pri visoki inflaciji pomeni, da zelo hitro izgublja na vrednosti, stečajni postopki pa navadno potekajo najmanj dva meseca. Pri stečaju pa je seveda vrednost stečajne mase bistvenega pomena, saj kroji interes upnikov.

Sejem elektronike v Ljubljani

Na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču bo od 2. do 6. oktobra odprl sejem Sodobna elektronika 89, že 34. po vrsti se bodo predstavili izdelovalci elektronike, telekomunikacij, avtomatike, robotike, računalništva in nukleonike. Kot največja tovrstna slovenska firma se bo seveda predstavila tudi Iskra, letos z geslom "Mi merimo v svet", poudarek bo dala merilno-regulacijski tehniki. Pokazali bodo najnovejše dosežke na tem področju in njihovo uporabnost v ekologiji, energetiki, procesni avtomatizaciji ter opremi biokemijskih in elektrotehničnih laboratorijev. Prikazali pa bodo tudi novosti s področja teleinformatike, avtomatizacije, elektronskih in elektromehanskih sestavnih delov ter izdelkov široke potrošnje.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Razbremenitve še naprej samo na papirju

Divjanje inflacije in plače so zelo pogosta tema pogovorov, marsikje pa delavci hitro reagirajo, če plače mesečno ne slede inflaciji. Tako je sindikat kranjske tovarne Sava skupaj z vodstvom pred kratkim obravnaval plače, delavce pa je spodbudilo dejstvo, da so na kranjski lestvici plač letos zaostali za nekaj mest.

Podatki kažejo, da so v Savi letos plače povečevali za 31,5 odstotka mesečno, julija so bile v primerjavi z lanskim julijem večje za 1.176 odstotkov, inflacija pa je bila v tem času 973 odstotna. Avgustovske plače pa so povečali za 40 odstotkov in povprečni je znašal 10,95 milijona dinarjev, s čimer so se uvrstili na peto do šesto mesto v kranjski občini, pred njimi pa so bili IBI, Exoterm, Zvezda in Merkur.

Nič manj zanimivi niso podatki, da so v Savi januarja letos za kosmate plače namenili 11,5 milijarde dinarjev, avgusta pa za julijsko plačo že 75,5 milijarde dinarjev, kar je 6,5 krat več. Vendar pa so se čisti osebni dohodki na zaposlenega v tem času povečali le za 5,1 krat, razlika je šla na račun vedno večjih prispevnih stopenj. Obremenitve torej bolj ali manj ostajajo na papirju, tudi pri dohodku, saj Savi ostane le 40 odstotkov dohodka, kar 60 odstotkov pa ga morajo odriniti za dajatve.

ureja MARIJA VOLČJAK

KRATKE GORENJSKE

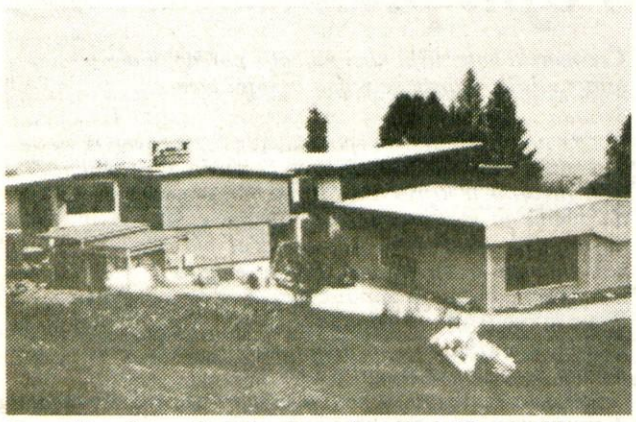

Prenovljena šola v Gorjah - Danes (petek) ob 17. uri vabita ravnatelj Osnovne šole Gorje Milan Rejc in predsednik gradbenega odbora za dozidavo in prenovitev osnovne šole Zlato Kavčič na slovesno otvoritev prenovljene osnovne šole Bratov Žvan v Gorjah. Otvoritev dozidane in prenovljene šole pomeni uresničitev pred sedmimi leti sprejetega dolgoročnega programa izobraževalne skupnosti občine Radovljica o dograditvi osnovnošolskih prostorov v občini. Po takrat sprejetem programu naj bi vse šole v občini prešle na enoizmenski pouk. - A. Ž.

Tek Gorenjskega odreda, lovsko tekmovanje na Štefanji gori

Cerklje - Ob krajevnem prazniku Cerkelj in krajevnih skupnosti pod Krvavcem v kranjski občini bo iz pestrega programa različnih prireditev tudi konec tega tedna več prireditev. Tako je bilo že včeraj (četrtek) tekmovanje v kegljanju za Oblakov memorial, jutri (sobota) ob 10. uri taborniki Gorenjskega odreda pripravljajo na igrišču osnovne šole propagandni tabor, na Štefanji gori pa bo ob 9. uri lovsko tekmovanje. Na dvorišču Zadružnega doma v Cerkljah bo v nedeljo ob 9. uri tekmovanje traktoristov v spretnostni vožnji, ob 10. uri pa se bo pri osnovni šoli začel drugi suhi tek Gorenjskega odreda na 3, 10 in 21 kilometrov. S štartom in ciljem pred šolo ga prireja Športno društvo Krvavec. Več športnih prireditev bo tudi prihodnji teden, osrednja - slavnostna seja sveta krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij s kulturnim programom pa bo v sredo, 4. oktobra, ob 17.30 v Zadružnem domu.

A. Ž.

Zbor Prešernovcev in tankistov

Kranj - V Domu JLA v Kranju bo jutri (sobota) ob 10. uri tretji zbor Skupnosti borcev VII. SNOUB Franceta Prešerna. Na zboru bodo razpravljali o delu v minulem mandatnem obdobju, hkrati pa se bodo dogovorili o nalogah za naprej. Še posebej bodo spregovorili o prenašanju tradicij Prešernove brigade na mlade. Odbor pričakuje, da se bodo borci, okrog 750 jih je na seznamu Prešernovcev, udeležili jutrišnjega zbora.

Borci druge tankovske brigade pa se bodo na svečanem zboru zbrali 8. oktobra v Beogradu. Zbor bo v kasarni, ki ima ime po drugi tankovski brigadi. Gorenjski borci druge tankovske brigade, ki se želijo udeležiti zbora v Beogradu, se lahko prijavijo Odboru Skupnosti borcev druge tankovske brigade Kranj, Snediceva 12. Odhod z vlakom bo 6. oktobra zvečer.

A. Ž.

Seminar za citraše

Tržič - Zveza kulturnih organizacij Tržič organizira danes (petek) in jutri seminar za citrarje. Že ob lanskem prvem večeru s citrami v Jelendolu so glasbeniki skupaj s strokovno komisijo ugotovili, da je ta dejavnost v občini precej razširjena, manjka pa jim strokovne podlage. Zdaj bo Stane Bitežnik danes in jutri udeležencem iz Tržiča in ostalih gorenjskih občin predstavil teoretične osnove. Interesenti za seminar se lahko prijavijo še danes pred začetkom seminarja na Glasbeni šoli v Tržiču. Seminar se bo začel ob 16.30. (bk)

Pohod kurirjev

Dovje-Mojstrana - Kurirji pri krajevni organizaciji ZZB NOV Dovje-Mojstrana skupaj s planinci, športnimi delavci in drugimi krajani pripravljajo šesti pohod po poteh partizanskih kurirjev. Pohod bo to soboto, začel pa se bo med 6. in 9. uro pred hotelom Triglav v Mojstrani. Trasa bo potekala iz Mojstrane na Dovje, naprej po Karavankah preko Save na Mežakljo in preko Zgornje Radovne nazaj v Mojstrano. Pot bo dolga 40 kilometrov, udeleženci pa se bodo lahko odločili tudi za krajši varianti in sicer za 28 in 15 kilometrov dolgo traso. Vsak udeleženec pohoda bo dobil pohodno knjižico, med potjo pa bo na štirih kontrolnih točkah vanjo dobil žig. Za varno pot bodo skrbeli člani postaje GRS Mojstrana, pokrovitelj pohoda pa je LIP Bled, tozd Mojstrana. (jr)

Velika gasilska vaja

Češnjica pri Podnartu - Na Češnjici pri Podnartu je bila včeraj (četrtek) popoldne velika gasilska vaja. Sodelovali so gasilci iz Gasilskega društva Podnart in Gasilskega društva Radovljica. Gasilci so iz potoka Plaznica s prečrpavanjem napolnili novozgrajeni protipožarni bazen na Češnjici. Hkrati pa so na ta način preverili, ali bi bilo ob požaru moč s prečrpavanjem vode iz tega potoka gasiti požare v Rovtah. (cr)

Predstavitev SKSG

Kranj - Slovensko krščansko socialno gibanje bo prihodnji teden v četrtek, 5. oktobra, v Delavskem domu v Kranju na Trgu revolucije 2 pripravilo svojo predstavitev. Na predstavitvi ob 19.30 bodo govorili Viktor Blažič, Franc Miklavčič in Lojze Peterle. Po predstavitvi bodo tudi volitve pokrajinskega odbora gibanja za Gorenjsko.

ureja ANDREJ ŽALAR

45 let od požiga vasi Gozd

Ne le praznovanje, tudi skupno načrtovanje in delo

Križe, 28. septembra - 7. oktobra 1944 prebivalci vasi Gozd v krajevni skupnosti Križe v tržiški občini niso in ne bodo nikdar pozabili. Kljub povojni obnovi je bil požig vasice pod Kriško goro boleča rana in so se ljudje v štirih krajevnih skupnostih v tem delu tržiške občine odločili, da se bodo vsako leto ob skupnem praznovanju spomnili tega žalostnega dogodka. Krajevna organizacija Zveze združenj borcev, ki ima na celotnem območju štirih krajevnih skupnosti (Križe, Pristava, Sebenje in Senično) še danes več kot 160 članov, je tako tudi letos skupaj z vodstvi krajevnih skupnosti in organizacij ter društev pripravila skupni program praznovanja.

"Letos smo s prazničnimi prireditvami začeli že minulo soboto, ko so bili v Sebenjah skoki na novi skakalnici," je med obiskom v začetku tega tedna, ko smo se srečali s predstavniki treh krajevnih skupnosti, povedal predsednik KO ZZB NOV **Ivan Gregorc. "V krajevni skupnosti Senično je ta teden na programu kros za krajane iz vseh štirih krajevnih skupnosti. Slovesno pa bo v nedeljo v krajevni skupnosti Sebenje. Po dopoldanskih tekmovanjih v malem nogometu, bodo ob 14. uri svečano odprli nov rekreacijski center. V začetku prihodnjega tedna bo na igrišču pred šolo v Križah tudi teniški turnir. Osrednja proslava pa bo prihodnjo nedeljo, 8. oktobra, v Gozdu, na kateri bo vsaka krajevna skupnost podelila tudi priznanja OF."**

Ivan Gregorc

Vsa leta, odkar delujejo štiri krajevne skupnosti v tem delu tržiške občine, je bilo skupno praznovanje krajevnega praznika le ena od oblik sodelovanja in tudi skupnega načrtovanja. Zadnja velika skupna akcija je bila izgradnja telefonskega omrežja. S skupnimi napori je bila, kar zadeva telefonijo, v tem delu Gorenjske odpravljena velika siva lisa. Vsaka krajevna skupnost pa je skrbela in si prizadeva za uresničevanje tudi svojega, za to srednjeročno obdobje sprejetega programa.

"V krajevni skupnosti Senično smo letos obnovili streho na domu, delno uredili okolico in sicer skromno, a vendarle, opremili tudi otroško igrišče pri domu," je zadovoljen ugotovil predsednik sveta KS Senično **Drago Ficko. "Čaka nas še dokončna ureditev ceste v Spodnjem Veternem do konca novega naselja, radi pa bi uredili in asfaltirali tudi cesto do Matjažkove domačije. V programu sta tudi še prenova vodovoda v starem delu vasi Senčno in javna razsvetljava v Spodnjem Veternem in Novakih."**

Denarja sicer primanjkuje in težav tudi v občini za skupno uresničevanje posameznih programov v krajevnih skupnostih ni malo, vendar v vodstvu krajevne skupnosti upajo, da bodo za to srednjeročno obdobje sprejeti program v glavnem uresničili. V prihodnje pa bo ena prvih nalog ureditev avtobusnega postajališča.

V sosednji krajevni skupnosti Sebenje pa je letos po programu potekalo več del. Na podlagi že pred dvema letoma sprejetega programa za ureditev javne razsvetljave so letos končali odsek od Križev proti Sebenjam. **"Premaknilo pa se je tudi pri kanalizaciji,"** je povedal predsednik sveta krajevne skupnosti Sebenje **Jože Tomažič. "Že lani smo položili okrog 60 metrov cevi, letos pa ob lokalni cesti Sebenje-Križe še okrog 400 metrov. Tako smo zaprli kanal ob lokalni cesti in problem, ki tako ostaja, je le še greznica oziroma čistilna naprava. Sicer pa je bila z delom in akcijo športnikov osrednja letošnja naloga ureditev rekreacijskega centra, ki ga bomo v nedeljo tudi slovesno odprli."**

V krajevni skupnosti Križe, ki je nekako središče v tem delu občine, pa so letos dobili novo vodstvo oziroma predsednico sveta. **"Mislim, da smo se pravilno odločili,"** pravi predsednica sveta **Katarina Langus. "S strokovnimi službami v občini smo se namreč dogovorili za izdelavo ureditvenega načrta kraja oziroma tega dela občine. Pričakujemo, da bomo na ta način opredelili razvoj, naloge, ki nas čakajo, in predvsem organizirano potem začeli reševati posamezna komunalna in druga vprašanja, kot so na primer pozidava, dvorana in dom, šola, trgovina, banka, pošta... Pričakujemo, da bo ureditveni načrt predstavljen še do konca tega leta. Že zdaj kažejo zanj precejšnjo zagretost mladi v krajevni skupnosti. Vsekakor pa smo enotni, da bomo strokovno opredeljene in dogovorjene cilje v prihodnje uresničevali skupaj."**

Med večjimi akcijami v krajevni skupnosti Sebenje je bila letos izgradnja 400 metrov kanalizacije ob lokalni cesti Sebenje-Križe...

Katarina Langus

A. Žalar

110 let gasilstva v Kranju

Od prostovoljnih do poklicnih enot

Kranj, 26. septembra - Leta 1879 so v Kranju ustanovili Prostovoljno požarno brambo, ki so jo leta 1907 preimenovali v Prostovoljno gasilsko društvo. Iz njega se je v povojnem obdobju razvilo več operativnih enot v naseljih in industriji, iz poklicnega gasilskega voda pa je po letu 1959 rasel današnji zavod za požarno, reševalno in tehnično službo. Visok jubilej gasilstva v Kranju bodo proslavili s svečanostjo 6. oktobra 1989 v kranjski občinski skupščini in več drugimi prireditvami.

Velik požar v letu 1878 je upepelil kranjski naselji Huje in Klanec. Zato je tedanji župan Karel Savnik že naslednje leto pozval meščane Kranja, naj ustanovijo požarno brambo. To se je zgodilo 8. novembra 1879 na občnem zboru v narodni čitalnici, kjer je k društvu pristopilo 36 aktivnih in 90 podpornih članov. Že desetletje po ustanovitvi se je članstvo povečalo na 5 častnih, 66 delovnih in 68 podpornih članov.

Od ustanovitve dalje je bila prva društvena naloga borba z ognjem. Razen pri gašenju požarov so se gasilci izkazali tudi z organizacijo raznih prireditev. Zlasti v prvih letih razvoja pa je imela gasilska organizacija velik nacionalni pomen. Svojo vlogo narodnega branitelja je ohranila vse do konca druge svetovne vojne.

Pomemben mejnik v delu društva je bila ustanovitev reševalnega odseka leta 1911. Od takrat naprej so bili gasilci v veliko pomoč prebivalstvu tudi ob večjih naravnih nesrečah. Leta 1926, na primer, je društvo sodelovalo pri reševanju ob veliki povodnji v Kranju. Takrat se je pokazala potreba po posodobitvi opreme z bencinskimi črpalkami. Ko je društvo leta 1934 dobilo Magirus lestev kot eno najmodernejših reševalnih orodij, je bil v Kranju pravi praznik z vrsto vaj in prireditev.

Po osvoboditvi domovine so gorenjsko gasilstvo povezali v Okrajni gasilski zvezi v Kranju, ki so jo razdelili v sedem sektorjev. V kranjskem sektorju je delovalo 13 gasilskih čet, ki so se po 1948. letu ponovno preoblikovale v prostovoljna društva. Od reorganizacijskih sprememb velja omeniti še združeno delovanje v enem društvu v letih 1961 - 1964, odtlej so se operativne enote Jošt, Stražišče, Kokrica, Besnica, Podblica in tri industrijske enote zopet osamosvojile, gasilci iz Kranja in s Primskovega pa delujejo v enem društvu. Razvoj poklicnega gasilstva v Kranju označujejo ustanovitev gasilskega voda pred tremi desetletji, oblikovanje poklicne čete leta 1961 in osnovanje zavoda za požarno, reševalno in tehnično službo leta 1973.

Pomembne obletnice organiziranega gasilstva v Kranju bodo proslavili, kot naglaša predsednik pripravljalnega odbora **Vili Tomat**, z vrsto prireditev. Prihodnji petek, 6. oktobra 1989, ob 18. uri bo v sejni sobi kranjske občinske skupščine svečanost s podelitvijo priznanj in kulturnim sporedom. Jubileje in mesec varstva pred požari bodo označili tudi s srečanjem in tekmovanjem gorenjskih gasilk 21. oktobra v Kranju ter pionirskim kvizom teden dni pozneje, ko bodo podelili še nagrade osnovnošolcem za najboljše spise o gasilstvu.

S. Saje

Obnova kapelice v Javorjah

S fresko do diplomske naloge

Javorje, septembra — Kapela v Javorjah nad Poljansko dolino ima novo fresko. Izdelal in poslikal jo je Domen Slana za diplomsko nalogo na ljubljanski akademiji za likovno umetnost. Škofjeločanu je delo ponudil mentor, svetovno priznani restavrator France Kokalj.

»Najprej sva po posebnem postopku »snela« ostanke 128 let stare freske mojstra Štefana Šubica, očeta slikarjev Janeza in Jurija. Med iskanjem podatkov sem imel srečo, Zorka Šubic, ki dela v loškem muzeju, mi je pomagala z originalno skico, po kateri je Štefan Šubic leta 1861 upodobil Sv. Jurija na konju, kako uničuje zmaja. Čas je namreč let-tega povsem uničil, pa tudi sicer je bila freska v žalostnem stanju. Doma sem skico povečal, prenesel na posebno folijo in se nato lotil freske, kot so jih delali včasih na moker omet,« pripoveduje Domen Slana.

Med delom v Javorjah je imel kar nekaj opazovalcev, domačinov, ki radi vidijo, da bo tudi obnovljena kapela lepšala podobo vasi. Bodoči akademski slikar in restavrator je sam nanašal apneni omet in s posebnimi obstojnimi barvami naslikal fresko. Veselа sta je bila tako predsednik KS Matej Demšar, kot župnik Vojko Seljak. Domen se bo z njo potegoval za diplomo, dodal bo še zgodovinski oris delavnice Štefana Šubica in tehnologijo izdelave fresk. Upa, da bo to zadostovalo.

Besedilo in fotografija: Mirko Kunšič

Arif Kutleshi - na Gorenjskem živeči albanski pesnik in publicist

LETËRSIA SI URË AFRIE

Tako se v albanščini zapiše misel, ki bi jo v slovenski jezik po besedah našega tokratnega sogovornika lahko prevedli v "književnost kot most zbliževanja."

Še dobro se spominjam Dnevnikove ekspedicije slovenskih novinarjev, ko smo pred približno letom dni tudi štirje Glasovi časnikarji preživeli teden dni na Kosovu. Eden od zapisov, ki sem ga takrat pripravil za bralce Gorenjskega glasa, je bil tudi pogovor s predsednikom Društva kosovskih književnikov Ibrahimom Rugovo, ki mi je kasneje, v neformalnem pogovoru, med drugim omenil tudi številne sodobne albanske ustvarjalce, ki živijo izven svoje pokrajine in bi bili zanimivi za predstavitev tudi v lokalnih sredstvih javnega obveščanja.

Arif Kutleshi je bil pred časom v našem časopisu preko svoje pesmi bežno že predstavljen, tokrat pa smo se odločili (ob pomoči pesnice Neže Maurer) pripraviti z njim tudi krajši pogovor.

Verjetno bi lahko že kot klasično pot označili začetek pisanja pesmi v višjih razredih osnovne šole pa potem prvo objavo v šolskem glasilu...Se je tudi vaše ustvarjanje pričelo na omenjeni način?

"V mnogočem da. Ko sem napisal prve pesmice v osnovni šoli, je za njih vedelo le malo ljudi, kajti sram me je bilo povedati širšemu krogu ljudi, s čim se tudi ukvarjam. V Podujevu, kjer sem obiskoval gimnazijo pa sem prestopil mejo anonimnosti in začel objavljati svoja dela v šolskem glasilu, kjer sem imel nekaj sreče, kajti v času mojega šolanja je bila na gimnaziji zelo močna literarna sekcija."

Kot je razvidno iz časopisnih izrezkov, ki ste jih prinesli s seboj, se je vaša umetniška pot začela še posebej strmo dvigati v času študija na prištinski univerzi?

"Ta čas resnično v dobršni meri zaznamuje moje delo. Svoje pesmi, ki jih pišem izključno v albanskem jeziku, sem pričel pošiljati v objavo na različne naslove. Pred dvema letoma mi je uspelo priti tudi do svojega pesniškega prvenca "Loje e perjetshme" (Doživljenjska igra), ki je izšel pri prištinski založniški hiši Rilindja (Preporod), v pripravi pa že imam novo zbirko pesmi."

Kolikor vem, na Kosovu pravzaprav sploh nimate možnosti izbora založniške hiše, kajti Rilindja ima v vašem pogledu monopolni status?

"Praktično res. Kljub temu upam, da bo tudi moja druga zbirka lahko izšla, kajti "Doživljenjska igra" je bila deležna izredno spodbujajočih kritik, lani sem dobil prvo nagrado na natečaju v kosovskem mladinskem časopisu Zëri i rinisë (Glas mladine)..."

Nekje ste zapisali, da vam je prva in zadnja ljubezen poezija, sicer pa se ukvarjate tudi s publicistiko?

"Nekako dve leti, odkar sem v Sloveniji, bolj ali manj redno dopisujem v naš dnevnik Rilindja. Preko svojih zapisov

poskušam na kulturni strani predstavljati kosovskim kolegom tako aktualni slovenski kulturni utrip kot širše možnosti povezav med mojim in vašim narodom. Ob tem želim povedati, da me slovenščina kot jezik zelo zanima in vedno bolj razmišljam, da se bom začel intenzivno ukvarjati s prevajanjem. Zakaj bi morali albansko umetnost najprej prevesti v srbohrvaščino in potem iz tega v slovenščino, ko bi bilo lahko veliko kvalitetnejši takojšn i prevod iz albanščine v slovenščino. Naša književnost je v Sloveniji zastopana zelo skromno, v kar sem se prepričal na lastne oči, ko sem pregledoval vaše knjižnice. Ko sem skušal ugotavljati zakaj, sem praviloma vedno naletel na odgovor, da za to področje enostavno ni prevajalcev.

Lahko za konec v kratkem označite razlike med Kosovim in Slovenijo?

"Na Kosovu povsem jasno zaznavamo cenzuro, pri vas je vse skupaj veliko bolj sproščeno. O svobodi misli pri nas ne bi posebej govoril, saj vam je verjetno dodobra znano, da je ni. Še vedno imamo cel kup tabu tem... Ob tem pa me nekako najbolj skrbi, da vse premalo poznamo in se zanimamo za kulturo drugega naroda. Na to bi lahko navezal tudi Dedijerjeve obtožbe, (čeprav sva se domenila, da se bova izognila dnevni politiki), ki širše gledano ne zdržijo argumentov, pa albansko ljubljansko društvo..."

Vine Bešter

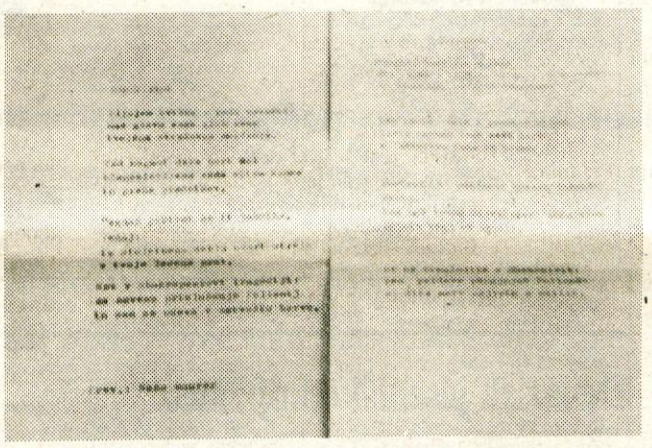

Iz recenzije

Arif Kutleshi se s posameznimi pesmimi v "Doživljenjski zgodbi" vzdiga v vrh najnovejše albanske poezije, še posebej v svoji generaciji. Pesnik ima ustvarjalni princip - skromnost, jasnost, image, vse skupaj povezano z izredno duševno silo. (J. Ceraja, v Reviji za književnost, kulturo in umetnost, februarja 1989, v Prištini)

V kinu Center od 2. do 6. oktobra

Pula po Puli '89

Kranj, septembra - Od ponedeljka do petka prihodnji teden se bodo v kinu Center Kranj, v naslednjih dneh pa tudi v kinematografih na Jesenicah, v Tržiču in Kamniku, zvrstili izbrani nagrajeni filmi letošnjega 36. festivala jugoslovanskega igranega filma Pula '89.

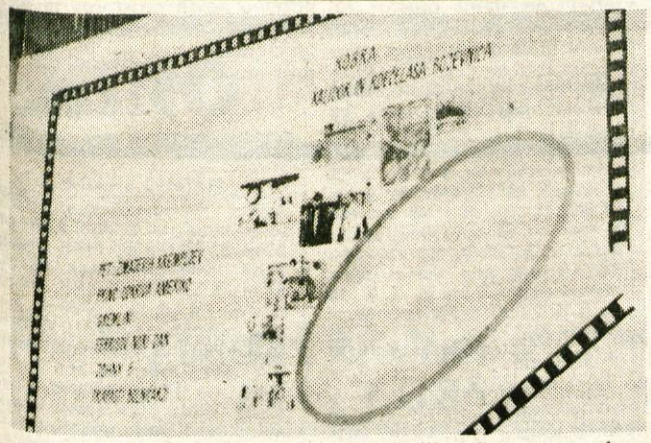

Od 16 nagrajenih si bomo v gorenjskih kinematografih ogledali šest filmov. Kot prvi bo na vrsti Vražji raj, režiserja Rajka Grlića, ki je prejel zlato areno za kamero, sledil bo slovenski film Kavarna Astoria režiserja Jožeta Pogačnika, v katerem je zlato areno za glavno moško vlogo prejel Janez Hočevar - Rifle, za njim pa se bodo zvrstili Hamburger Altona, ki si je prislužil veliko bronasto areno, Kaduz kar z dvema najvišjima nagradama, veliko srebrno areno in zlato areno za žensko vlogo Snežani Bogdanović, in na koncu film Zbirni center, ki je požel največ nagrad; veliko zlato areno, zlato areno za scenarij in zlato areno za stransko žensko vlogo Radmili Živković.

Kinematografsko podjetje Kranj prav s Pulo po Puli začenja jesenski program izbranih boljših filmov, za katere je veliko zanimanja. Naj mimogrede povemo, da so abonmaji za jesensko filmsko gledališče ob četrtkih že razprodani, zato so se odgovorni odločili za dodaten dan filmskega gledališča, in sicer ob petkih. Vsi, ki bi si želeli zagotoviti vstopnice za filmsko gledališče, naj se obrnejo na upravo Kinematografskega podjetja Kranj.

D. D.

KULTURNI UTRIP

Danes, v petek, 29. septembra, pripravlja Hinduistična skupnost iz Ljubljane v dvorani kranjske Glasbene šole večer indijske kulture. Prireditev, ki je prva te vrste v Kranju bo ob 18. uri, sestavljena pa je iz glasbenega dela, predavanja (reinkarnacija - evolucija duše) in prikazov diapozitivov.

V razstavišču Veronika v Kamniku pripravljajo današnji petek ob 19. uri otvoritev razstave slikarskih in kiparskih del veterinarskih delavcev. Razstava bo odprta do 6. oktobra, vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah le dopoldne.

Učenci in kolektiv Osnovne šole Heroja Grajzerja pripravljajo danes (v petek) ob 17. uri v Paviljonu NOB otvoritev razstave likovnih del učencev. Prireditev bo združena s kulturnim programom v izvedbi učencev Glasbene šole.

Zanimiv kulturni dogodek pa se danes, v petek, 29. septembra,ob 18. uri obeta tudi na Jesenicah, kjer bodo v razstavnem salonu Dolik odprli razstavo slik Lojzeta Tarfila.

Srečanje foto in filmskih skupin Gorenjske

FILMARJI V RADOVLJICI

Danes, v petek, 29. septembra, se bo ob 17. uri v Šivčevi hiši v Radovljici z otvoritvijo razstave fotografij pričelo tradicionalno, tokrat že deseto po vrsti, srečanje foto in filmskih skupin Gorenjske. Organizatorja ZKO Gorenjske in domača občinska ZKO po otvoritvi razstave pripravljata ob 17.30 v dvorani Delavske univerze v graščini podelitev priznanj sodelujočim klubom in skupinam. Ob 18. uri bo na vrsti projekcija diapozitivov in pol ure kasneje še projekcija filmov, ob 19. uri pa pripravljajo še poseben razgovor.

Kot lahko razberemo iz priložnostnega kataloga, so bile za srečanje izbrane fotografije 53 gorenjskih avtorjev (med njimi naprimer tudi Franca Črva, Boštjana Gunčarja, Janeza Pipana in Jara Miščeviča), diapozitivi 30 avtorjev in filmi 5 avtorjev (Braneta Bitenca, Janeza Kosmača, Zvoneta Balantiča, Hanija Cankarja in FK krožka na OŠ H. Grajzer v Tržiču).

Omenimo še za vse tiste, ki bi si želeli ogledati letošnji izbor prispelih fotografij, pa ne boste mogli obiskati današnje prireditve, da bo razstava v Šivčevi hiši odprta do 5. oktobra, vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

V. B.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta retrospektivna razstava (1978-88) slik, skulptur, grafik in risb *Izidorja Jalovca.*

V galeriji Mestne hiše razstavlja pet tirolskih kiparjev: prof. ***Erich Keber, Markus Florian, Erich de Ghezzi, Gerbert Ennemoser in Peter Kuttler.*** V Stebriščni dvorani Mestne hiše pa so na ogled slikarska dela kranjskega slikarja ***Adija Kebra.***

V galeriji Kavka pa si lahko ogledate že njihovo 69. zaporedno prodajno razstavo. Svoja dela razstavlja slikar ***Matevž Škufca.***

JESENICE - V galeriji Kosove graščine so na ogled ilustracije akademskega slikarja *Daniela Demšarja.*

V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava slik udeležencev letošnje desete planinske slikarske kolonije ***"Vrata 89".***

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža v graščini je možnost ogleda fotografij ***Jare Miščeviča*** iz FK Tržič pod naslovom "Kraške diagonale".

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja na Mestnem trgu razstavlja akademski slikar ***Tugo Sušnik.***

V galeriji Loškega gradu je odprta filatelistična razstava - ob 40- letnici Filatelističnega društva Škofja Loka.

Stalne zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V Kurnikovi hiši so na ogleda dela, nastala na tradicionalnem Ex tempore, ki se vsako leto pripravlja ob šuštarski nedelji.

BLED - V galeriji Mozaik (Almira grad Grimšče) razstavlja akademski slikar ***Štef Potočnik.*** Galerija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10 do 12. ure in od 16. do 17. ure.

DOMŽALE - V likovnem razstavišču Domžale je na ogled retrospektivna razstava risb in akvarelov ***Bogdana Potnika.***

Ex tempore Selca '89

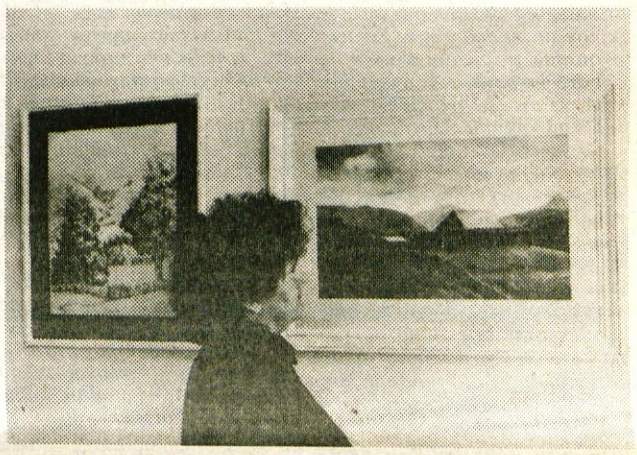

Škofja Loka, 27. septembra - Do 16. oktobra je v knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki odprta razstava del udeležencev Ex tempora Selca '89. Na srečanju, ki je bilo sredi junija v Selcih, so sodelovali Štefan Bertoncelj, Matevž Jenšterle, Marija Kajzer, Vinko Podobnik, Vladimir Polajnar, Franc Rant, Edi Sever, Lojze Tarfila in Stane Zgane, člani likovnih skupin DPD Svoboda Žiri, Škofja Loka in Iskra Železniki, ki delujejo pod okriljem zveze kulturnih organizacij Škofja Loka. Razstava njihovih del, pretežno krajin, je bila najprej v galeriji Iskre v Železnikih, nato v galeriji DPD Svoboda v Žireh, krog pa se zdaj sklepa v škofjeloški knjižnici. - H. J., slika F. Perdan

Drobnogled likovne kritike

ISKANJE NOVIH POBUD

Razstava Adija Kebra v kranjski Mestni hiši

Vrsto let so v nekem enakomernem ritmu nastajale oljne podobe, risbe in akvareli Adija Kebra z motivi, vzetimi iz slikarjevega vsakdanjega okolja, kot je slikovita okolica Stražišča, bregovi Save, pobočja Šmarjetne gore in Jošta pa tudi iz oddaljenejših krajev, kamor je slikarja pripeljalo radovedno iskanje novih slikarskih pobud. Poleg krajinske tematike je Adija Kebra privlačil tudi portret, ki pa ne predstavlja neke stalnejše oblike dela, temveč izrazito priložnostno dejavnost.

Če ocenjujemo posamezne zvrsti slikarjevih likovnih prizadevanj, nas posebej privlačita njegov akvarel in risba. Na tem področju je dosegel največ in na svoj način prekvasil vplive, ki jih je sprejel od svojih vzornikov. Značilnost Adijevega slikarstva je mehki značaj risbe in poudarjena barvitost akvarela. Obris pomeni slikarju le mejo med dvema barvnima ploskvama in, če le more, se izogiba trdnemu, s črto izpeljanemu uokvirjanju figur in predmetov v sliki. To velja tudi za arhitekturo, katere barvne sestavine se prelivajo ena v drugo in se šele v gledalčevih očeh povežejo v oprijemljivo celoto. Taki impresivni učinki se uveljavljajo tudi v številnih avtorjevih krajinah in portretih, ko v poudarjeni svetlobi izginjajo ostri obrisi dreves ali trde poteze obrazov.

Odmik od haptičnega značaja realističnega upodabljanja je slikarja postopoma pripeljal do določene stilizacije predmetnosti, od koder ni bilo več daleč do njenega abstrahiranja. Tako je nastalo v slikarjevem opusu nekaj na izključno barvnem izrazu zasnovanih kompozicij, ki pa vendarle ne morejo povsem zatajiti svojega krajinskega oz. figuralnega izhodišča, s katerim ga poleg oblikovnih vrednot veže tudi izrazito poetično — razpoloženjska sestavina, ki spremlja in bogati slikarjevo delo že od prvih začetkov dalje.

Cene Avguštin

Opravičilo

Minulo soboto so na Bledu v prostorih kina odprli galerijo in antikvariat. Opravičujemo se za napako v torkovem Gorenjskem glasu, da v galeriji razstavlja Janez Plemelj. Z grafikami se namreč predstavlja akademski slikar Dušan Premrl iz Bistrice pri Tržiču.

ureja VINE BEŠTER

PREJELI SMO

VZROKI ZA SLABŠANJE MEDNACIONALNIH ODNOSOV

Narodnostno strpni Slovenci in drugi Jugoslovani, ki spremljajo domače dogodke iz radijskih in časopisnih obvestil, so upravičeno zaskrbljeni nad sedanjim zaostrovanjem odnosov. Tako imenovana medijska vojna je dejanski odraz odnosov predvsem med slovenskimi in srbskimi voditelji. Čeprav so kritike namenjene vodilnim strukturam nasprotne strani, se z njimi enači vedno širši krog ljudi na obeh straneh, kar je tudi namen politikov.

Njihova prizadevanja pa niso usmerjena samo v pridobivanje širše podpore lastnega naroda, ampak poskušajo pritegniti na svojo stran še druge narode večnacionalne skupnosti. Za majhno Slovenijo je še posebej pomembna vsaka tuja podpora, zato ne izbira sredstev in načinov za takšno pridobivanje. Pri tem se poslužuje javnih pozivov in odkrite podpore vsem nasprotnikom, ki ovirajo srbska prizadevanja za konsolidacijo republike.

Še posebej nas moti molk Hrvatov, zato nekateri izgorevajo v željah po njegovi prekinitvi. Ali resnično želimo, da se ponovi tragedija druge svetovne vojne, ko je bilo v medsebojnem obračunavanju pobitih desettisoče nedolžnih ljudi? Za takšno ponovitev zadostuje samo navržena iskra, in tega se Hrvati dobro zavedajo.

Veliko je bilo tudi sporov o nekaterih slovenskih zahtevah po različnosti. Vsak narod je upravičen do razlik, ki potrjujejo njegovo identiteto, in teh nam tudi nihče ne krati. V isti skupnosti pa so vprašljive za drugačno in gospodarsko ureditev. Tudi izsiljevanje višjih cen svojih izdelkov na enotnem tržišču ni več upravičena različnost, ampak je to pojav z imenom tržni protekcionizem, ki ga zavračajo vsa gospodarstva. Prav to je povzročilo tudi razhajanja na drugih področjih, ker so že davno ugotovili, da so gospodarski odnosi temelj vseh odnosov.

Čeprav je potekalo izvajanje slovenske cenovne politike v času dogovorne ekonomije, torej v netržnih razmerah, so bile posledice za celotno jugoslovansko gospodarstvo katastrofalne, pa tudi slovenskemu niso prizanesle. Te bodo za slovensko gospodarstvo šele sledile, po temeljitejšem uveljavljanju tržnih pogojev, še posebno, če bodo slovenski voditelji vztrajali na sedanjih obremenitvah gospodarstva, ali te še povečevali, kot narekujejo vedno večje zahteve družbenih dejavnosti, ki niso usklajene z možnostmi gospodarstva. Tudi pred leti so takšne zahteve narekovale sprejem že večkrat omenjene cenovne usmeritve, ki pa ni dala želenih rezultatov, zato je bilo slovensko vodstvo prisiljeno primanjkljaj nadomeščati s povečano inflacijo, kar še vedno počne.

Prevrednotenje dela v Sloveniji ni bilo spremljano s posodobitvijo proizvodnje in povečano storilnostjo, kar bi slovensko vodstvo moralo uveljavljati takoj v začetku stavkovnega vala za zvišanje osebnih dohodkov. Zato je bil edini izhod za povečanje plač v zviševanju cen izdelkov in storitev, ki jih je vodstvo brez pomislekov odobravalo, saj je bil takšen tudi namen cenovne usmeritve. Za neugodne posledice v nastajanju tržnega gospodarstva pa so kriva tudi podjetja, ki so sprejemala in uveljavljala ponujeno lažjo, toda kratkoročno rešitev z višjimi cenami.

Drugo sporno vprašanje, nad katerim se lomijo kopja, je jezik. Nekateri politični demagogi iz posameznih dogodkov (sojenje četverici) že ugotavljajo ogroženost jezika in v tem vidijo kršenje osnovnih človekovih pravic. Isti ljudje pa ne obsojajo drugih pojavov v Sloveniji, npr. celodnevne radijske oddaje v tujem jeziku in sporazumevajo z vsakim gostom v njegovem jeziku.

Za ohranjanje jezika in narodne pripadnosti otrok, skušajo naše šolske oblasti v tujini z dopolnilnim poukom, kaže pa, da so uspehi skromni. Večina priseljencev se poskuša čim prej poenotiti s »staroselci«, zato jih stare vezi obremenjujejo, posebno to velja za njihove potomce. Seveda so tudi izjeme, ki pa ne zanikajo pravila.

Podobno je z ekonomsko emigracijo v Sloveniji iz drugih republik. Njihovega števila ne ve nihče - ali pa ga nočejo objaviti - gotovo pa jih je precej več kot Slovencev na tujem. Njihovo navzočnost čutimo na vsakem koraku, večino pa tvorijo pri delu v gradbeništvu, komunali, gozdarstvu in še kje. Precej jih je v Sloveniji pridobilo stanovanja in se z družinami stalno naselilo, njihovi otroci pa obiskujejo slovenske vrtce in šole, od osnovne do univerze. Zaradi njihovega števila bi lahko v krajih z večjim številom teh otrok in v mestih odprli posebne razrede z dopolnilnim ali obveznim poukom srbohrvaščine, kot kaže, pa za to ni obojestranske pripravljenosti.

Iz razgovorov z otroki pa sem ugotovil še nekaj, kar dokazuje, kam sežejo sedanje razprtije in kje so korenine bodočih odnosov. Ti se začenjajo krhati pri najmlajših; s šikaniranjem in zaničevanjem s strani vrstnikov v vrtcih, kar se nadaljuje tudi v osnovnih šolah. Ne trdim, da je to splošni pojav, je pa zelo razširjen, spodbudo zanj pa dobijo otroci iz svojega okolja, vzgojitelji pa so na to premalo pozorni. V srednjih in višjih šolah teh razlik ni toliko, tudi zaradi večje prilagojenosti dijakov in študentov svojemu okolju, ostanejo pa posledice. Spomini na otroška leta povzročajo komplekse, ki se jih pozneje težko znebijo: nekatere celo spodbujajo k maščevanju, druge pa nasprotno, z janičarskimi dejanji dokazujejo svojo pripadnost.

Kako je že slovenska kri pomešana z »južno«, kažejo tudi končnice slovenskih priimkov, čeprav se tudi njihove končujejo vsi na ić. Če to upoštevamo, in še dejstvo, da se priimek nadaljuje samo po moški liniji, je pomešanost še veliko večja.

Ker končnica ne skrije porekla tudi pozneje, v izogib posledic predlagam - to velja posebej za novinarje in politike - da končnice zamenjajo z -ar ali - en, ali pa jo preprosto izpustijo. Prizadevni novinarji, pisci protisrbskih člankov in pravljic o Miloševiču, ki jih naši časopisi redno objavljajo, bodo potem morda začeli pisati kaj koristnejšega. To je bil le kratek intermezzo!

Prepričan sem, da slovenski jezik v Jugoslaviji ni ogrožen, in so vse drugačne trditve neresnične in zlonamerne, širijo pa jih tisti, ki sejejo same razdore med narodi, na čemer tudi gradijo svoj politični kapital. Tega pa Slovenci ne smemo dovoliti: svoje narodno osveščanje moramo graditi na strpnosti do drugih narodov in povezovanju z njimi na vseh področjih.

Mogoče si bo kdo moje pisanje razlagal za izdajo sedanje slovenske usmeritve, kar delno tudi je, po mojem pa so resnični izdajalci tisti, ki povzročajo in razplamtevajo spore. Najorej je treba začeti odpravljati lastne napake, šele nato nanje opozarjati druge. Prihodnjič bom pisal o podobnih vprašanjih, s posebnim poudarkom na nerazvite in Kosovo.

Stane Rakovec
Slap 23, Tržič

plodovi sonca in zdrave zemlje

ozimnica '89

M Eta

V TRGOVINAH, KI CENIJO SVOJE KUPCE

Velika ozimnica
— 12 kozarcev à 720 ml
kumarice 2 kom
rdeča pesa 3 kom
paprika 3 kom
mešana solata 2 kom
feferoni 1 kom
višnjev kompot 1 kom
480.000 din

Mala ozimnica
— 6 kozarcev à 720 ml
kumarice 1 kom
rdeča pesa 1 kom
paprika 2 kom
mešana solata 1 kom
višnjev kompot 1 kom
250.000 din

Mesaša solata 6 kom
180.000 din

Kislo zelje 3 kom
Kisla repa 3 kom
160.000 din

Rdeča pesa 6 kom
210.000 din

Paprika fileti 3 kom
Paprika paradižnik 3 kom
220.000 din

Kompoti:
slivov 1 kom
breskov 1 kom
marelični 2 kom
višnjev 2 kom
360.000 din

Ananasov kompot 820 g 6 kom
290.000 din

novo
novo - novo
Paket ketchupi-dressingi
Paradižnikov ketchup 310 g
Pizza ketchup 310 g
Solatni dressing 310 g
Hambi dressing 310 g
Lovski dressing 310 g
Hrenov dressing 310 g
210.000 din

Delikatesni paket
del. namaz s papriko 370 ml
del. namaz s hrenom 370 ml
ajvar 370 ml
šampinjoni 370 ml
feferoni 370 ml
gorčica 220 g
210.000 din

gico

Denar za jeseniško knjižnico

Jeseniški izvršni svet je s pogodbo prenesel občinski knjižnici v upravljanje prostore v prireditvenem centru na Jesenicah. Tako je knjižnica dobila malo dvorano, del avle v pritličju ter pomožne prostore v kleti zgradbe. V teh prostorih so morali opraviti še nekaj gradbenih in vzdrževalnih del, predračunska vrednost vseh del pa znaša 660 milijonov dinarjev. Nosilec investicijskih del je občinska knjižnica, del sredstev pa je že zagotovila kulturna skupnost Jesenice in sicer v višini 530 milijonov dinarjev, 130 milijonov dinarjev pa predstavljajo lastna sredstva knjižnice.

Le z malo dvorano občinska knjižnica še vedno ne bi zadostila prostorskim pogojem, ki jih določajo materialni predpisi za delovanje knjižnice, zato je knjižnica dobila v uporabo tudi prostor, ki ga je uporabljal ženski pevski zbor. Ženski pevski zbor bo za nadaljnje uresničevanje svoje dejavnosti imel v uporabi nekdanji prostor radia, za vaje pa bo uporabljal prostor male dvorane.

Občinska knjižnica bo lahko prostore uporabljala tedaj, ko bodo opremljeni: predračunska vrednost za opremo obeh prostorov znaša 785 milijonov dinarjev. Teh sredstev pa knjižnica nima, ni jih planirala tudi kulturna skupnost Jesenice.

Zato so člani jeseniškega izvršnega sveta med drugim predlagali kulturni skupnosti Jesenice, da z rebalansom finančnega načrta zagotovi občinski knjižnici sredstva za opremo novih prostorov in da se prouči možnost preselitve knjižnične enote na Plavžu v prostore Kosove graščine.

D.Sedej

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

ČAS ZATIŠJA IN PRIČAKOVANJA

Tudi na občini je delo zamrlo, čeprav so v pisarnah prejšnji mesec obesili prvih 5 žarnic. Soška fronta je bila preblizu. Večina meščanov je živela v bedi, nekateri trgovci in prekupčevalci pa so obogateli. Obrtništvo je zastalo. Mayerjeva pivovarna ob Savi je prenehala obratovati. Tovarno usnja Pollak pa je prevzela vojaška oblast.

Državniška politika o usodi Slovenije po vojni v Kranj še ni segla. Tudi drugih stikov s svetom ni bilo, še z Ljubljano ne. Časopis "Gorenjec" je bil že marca 1916 zaplenjen in sploh ni več izhajal.

— Leta 1917 —

DRUŠTVENO ZATIŠJE V MESTU

Pred vojno je bila v Kranju očitna protinemška usmerjenost. Ne samo na občini, temveč tudi v raznih društvih. Od leta 1914 dalje pa je vse utihnilo. Narodna društva, kot Čitalnica, Sokol in Orel že od leta 1914 ne delujejo več.

Jugoslovanski klub je spomladi leta 1917 dal v javnost znano "Majniško deklaracijo". Mladina iz krogov narodnih društev jo je takoj z navdušenjem sprejela. Občinski možje pa so celo leto premišljevali, kaj bi storili. Šele decembra so se izrekli za deklaracijo.

NEMŠKA VOJSKA V KRANJU

Avstro—Ogrski armadi je prišla na pomoč nemška vojska. Štab z generalom Otonom pl. Belowom se je nastanil v Kranju. Kar 4 divizije vojaščine pa se je nastanilo po vaseh ob Sorškem polju od Kranja do Medvod. Celo železniško postajo v Žabnici so postavili. Prav vojska je ugotovila, kako koristna bi bila železnica Celje — Kamnik — Kranj — Škofja Loka — Žiri — Trst. Seveda jih je v tako razmišljanje pripeljala oskrba Soške fronte.

— Leta 1918 —

ZADNJI DNEVI VOJNE

V Kranj je 21. septembra 1918 prišel celo dr. Anton Korošec. Na veličastnem zborovanju so številni Kranjčani navdušeno podprli idejo jugoslovanskega zedinjenja. To je vplivalo tudi na potek političnih dogodkov v mestu. Dan pred prenehanjem obstoja Avstro—Ogrske monarhije, dne 27. oktobra so ustanovili "Narodni svet". Vodstvo je prevzel Ciril Pirc. Dne 29. oktobra pa je bilo v mestu veliko veselje. Po štiriletni vojni so tudi Kranjčani s 1. decembrom 1918 vstopili v novo državo SHS. Nihče pa ni vedel, niti slutil, kako bo po tem zedinjenju.

PRVA IN ZADNJA ŽRTEV

Več dni se je z vlaki skozi Kranj umikala poražena armada s Soške fronte. Vagone, ki so postajali na železniški postaji so Kranjčani večkrat izpraznili. Vsak plen je bil dobrodošel. Med 9. in 10. novembrom se je na železniški postaji ustavil tudi vlak z Boroevičevo vojaško opremo. In Kranjčani so ga povsem izropali. Celo armadna blagajna je izginila. Le vojaški arhiv so zmetali ob progi. Josip Žontar v zgodovini mesta Kranja to krajo opisuje z lepšim izrazom, da je bilo blago le zaplenjeno!

Med umikajočimi so se v Kranju ustavili tudi Bosanci. Od železniške postaje so prišli celo do hotela "Stara pošta". Na vrhu Jelenovega klanca je prišlo do spopada s kranjsko "Narodno stražo". Domačin Šumi je med množico hodil s fesom na glavi. Strelec Narodne garde ga je zamenjal za Bosanca in ustrelil. To je bila prva in zadnja žrtev 1. svetovne vojne v Kranju. Zgolj pomota, a obležal je na cesti.

TV SPORED

PETEK

29. septembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik
11.45 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
18.10 EP Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.07 TV okno
19.12 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.17 Naše akcije
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Svet nenavadnih sil Arthurja Clarka, angleška dokumentarna serija
20.30 Rasti, rasti..., glasbena oddaja
21.10 Kriminalna zgodba, ameriška nadalj.
22.00 TV Dnevnik 3
22.30 Vreme
22.15 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.25 V imenu ljudstva,ameriški film
23.50 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
19.00 Domači ansambli: Ansambel Slovenija, ponovitev
19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.05 Žarišče
20.35 Iz Dubrovniških poletnih prireditev: L. van Beethoven: Simfonija št. 9.
21.50 Svetovni pokal v športno ritmični gimnastiki, posnetek iz Sarajeva
22.35 Satelitski programi — poskusni prenosi

SOBOTA

30. septembra

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
11.00 Omizje, ponovitev
12.50 Video strani
14.10 Video strani
14.40 Druga godba 89
14.40 Kralj bistrih voda, angleški mladinski film
16.25 EP, video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Spored za otroke in mlade
17.05 Evropsko prvenstvo v odbojki
18.25 Ep, Video strani
18.30 Na pragu 21. stoletja, avstralska dokumentarna serija
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.15 EPP
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 Delo na črno, amer. nanizanka
21.20 EPP
21.25 Kolo sreče
22.55 TV Dnevnik 3
23.05 Vreme
23.10 Informativna oddaja za goste iz tujine
23.15 Truplo kot dokaz, ameriški film
1.45 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
17.10 Jugoslavija, dober dan
19.30 TV dnevnik
20.10 Filmske uspešnice
22.00 Svetovno prvenstvo v športno ritmični gimnastiki, posnetek iz Sarajeva
22.45 Svetovno prvenstvo v boksu, finale

NEDELJA

1. oktobra

8.40 Video strani
8.50 Otroška matineja
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 J. I. Kraszewski: Saški blišč in pruska slava, nemška nadaljevanka
14.25 Video strani
15.35 Video strani
15.45 Prisluhnimo tišini, ponovitev
16.25 Ep, video strani
16.30 TV Dnevnik 1
17.45 Poslovne informacije
16.50 Muppetki in mojstri, angleški film
17.45 TV kavarna
18.45 Risanka
18.55 Ep, Video strani
19.00 TV Mernik
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 EPP
21.10 Zdravo (vmes Poročila)
22.55 Informativna oddaja za goste iz tujine
23.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri in Vrnitev odpisanih, nadaljevanka TV Beograd
14.15 Avtomobilske dirke formule 1 za VN Španije, prenos
16.45 Stockholm: EP v odbojki (m), finale
19.30 TV dnevnik
19.55 Da ne bi bolelo
20.15 Potovanja po velikih železnicah sveta, angleška dokumentarna serija
21.15 Agonija črnega roba, dokumentarna oddaja
21.35 Svetovno prvenstvo v športno ritmični gimnastiki, posnetek iz Sarajeva
22.35 Svetovno prvenstvo v boksu, finale, posnetek iz Moskve
23.15 Športni pregled

PONEDELJEK

2. oktobra

10.00 Video stani
10.10 TV mozaik
13.00 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 TV mozaik
16.50 Utrip
17.05 Zrcalo tedna
17.20 Da ne bi bolelo
17.35 Oči kritike
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
18.25 Radovedni Taček
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Zrinko Ogresta: Leo in Brigita, drama TV Zagreb
21.05 EPP
21.05 Propagandna oddaja
21.20 Osmi dan
22.00 TV Dnevnik 3
22.10 Vreme
22.15 Informativna oddaja za goste iz tujine
23.55 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Stiki
21.00 Televizija, angleška dokumentarna serija
22.30 Videogodba

TOREK

3. oktobra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, šolska TV
11.30 Video strani
15.50 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, šolska TV, ponovitev
18.00 Video strani
18.05 Spored za otroke in mlade
18.05 Govorica telesa
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 TV most, skupna oddaja JRT
22.05 Propagandna oddaja
22.10 TV Dnevnik 3
22.20 Vreme
22.25 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.30 S. de Beauvoir: Tuja kri, ameriška nadaljevanka
23.15 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Beograjski TV program
18.55 Mladinski pevski festival Celje 89
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žarišče
20.35 Žrebanje lota
20.40 Umetniški večer

SREDA

4. oktobra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik
10.30 Osmi dan
10.50 Vsak človek se rodi svoboden, dokumentarna oddaja
16.00 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
16.50 Osmi dan
17.30 Svet na zaslonu
18.10 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Film tedna
Ciklus sodobnega angleškega filma: Mona Liza
21.45 Propagandna oddaja
21.50 TV Dnevnik 3
22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.10 Svet poroča
23.10 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.30 Regionalni programi TV Ljubljana
19.00 Pred izbiro poklica
19.30 TV dnevnik
20.05 Žarišče
20.35 Glasbena razglednica
22.15 Satelitski programi — poskusni prenosi

ČETRTEK

5. oktobra

10.00 Video strani
8.10 Mozaik, Šolska TV
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, Šolska TV, ponovitev
18.30 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
20.05 F. M. Stewart: Ellis Island, ameriška nadaljevanka
21.00 Tednik
21.45 TV Dnevnik 3
22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Regionalni program TV Ljubljana
19.00 Čustva: Kaj so čustva, izobraževalna oddaja
19.30 TV Dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 Mali koncert
21.40 Oči kritike
22.10 Satelitski programi — poskusni prenosi

RADIO

SPOREDI

PETEK, 29. septembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 30. septembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 1. oktobra:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentljo - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 2. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z ansamblom — 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 3. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 4. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba -

ČETRTEK, 5. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

29. septembraamer. barv. srhljivka HIŠA II ob 16. uri, amer. vojna drama HRIB SMRTI ob 18. in 20. uri **30. septembra** amer. vojna drama HRIB SMRTI ob 17. in 19. uri, premiera amer. it. erot. 11 DNI IN 11 NOČI **1. oktobra** slov. mlad. film MAJA IN VESOLJČEK ob 10. uri, premiera amer. glas. filma SALSA ob 17. uri, amer. vojna drama HRIB SMRTI ob 19. uri, premiera amer. barv. melodrame DEVET NOČI IN POL ob 21. uri **2. oktobra** premiera amer. srh. komedije TRANSILVANIJA 5-6000 ob 16. in 18. uri, PULA PO PULI: jug. barvni film VRAŽJI RAJ ob 20. uri **3. oktobra** amer. barv. srh. komedija TRANSILVANIJA 5-6000 ob 16. in 18. uri, PULA PO PULI: slov. barv. film KAVARNA ASTORIA ob 20. uri **4. oktobra** amer. srh. komedija TRANSILVANIJA 5-6000 ob 16. in 18. uri, PULA PO PULI: jug. film HAMBURGER ALTONA ob 20. uri **5. oktobra** amer. barv. glas. film SALSA ob 16. in 18. uri, POLA PO PULI: jug. barv. film KUDUZ ob 20. uri

KINO STORŽIČ

29. septembra hongkon. barv. film V VOHUNOVIH KREMPLJIH ob 18. in 20. uri **30. septembra** amer. akcij. film KARATE KID II ob 16. in 18. uri, nem. trda erotika ROSEMARIE ob 20. uri **1. oktobra** amer. znanst. fant. film NAVIGATOR ob 16. uri, amer. it. erotični 11 DNI IN 11 NOČI ob 18. in 20. uri, Film ni primeren za otroke! **2. oktobra** Danes zaprto! **3. oktobra** amer. it. erot. 11 DNI IN 11 NOČI ob 18. in 20. uri, Film ni primeren za otroke! **4. oktobra** amer. znanst. fant. NAVIGATOR ob 18. in 20. uri **5. oktobra**amer. it. barv. srhljivka DEMONI II ob 18. uri, nem. barv. trda erotika ROSEMARIE ob 20. uri

ŽELEZAR

29. septembra premiera amer. akcij. filma MOŽ NA BEGU ob 18. uri, premiera amer. trde erotike ANINA OBSEDENOST ob 20. uri, Film ni primeren za otroke! **30. septembra** amer. barv. akcij. film MOŽ NA BEGU ob 17. in 19. uri, amer. barv. trda erotika ANINA OBSEDENOST ob 21. uri, Film ni primeren za otroke! **1. oktobra**amer. barv. akcij. film MOŽ NA BEGU ob 17. in 19. uri, amer. barv. trda erotika ANINA OBSEDENOST ob 21. uri, Film ni primeren za otroke! **2. oktobra** hongkon. akcij. film V VOHUNOVIH KREMPLJIH ob 18. uri, PULA PO PULI: slovenski film KAVARNA ASTORIA ob 20. uri **3. oktobra** franc. krim. film MODRI PEKEL ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film. HAMBURGER ALTONA ob 20. uri **4. oktobra** amer. barv. krim. NADINA ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film KUDUZ ob 20. uri **5. oktobra** amer. barv. krim. film NADINA ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film ZBIRNI CENTER ob 20. uri - Velika zlata arena!

DOM KAMNIK

29. septembra premiera amer. glas. filma SALSA ob 18. uri, nem. barv. trda erotika ROSEMARIE ob 20. uri, Film ni primeren za otroke! **30. septembra** premiera amer. srh. komedije TRANSILVANIJA 6-5000 ob 17. in 19. uri, premiera. amer. akcij. komedije DVOJČICI (VELIKI POSEL) ob 21. uri **1. oktobra** amer. barv. akcij. film KARATE KID II ob 17. uri, amer. akcij. komedija DVOJČICI (VELIKI POSEL) ob 19. uri, premiera amer. komedije MILAGRO ob 21. uri **2. oktobra** amer. barv. komedija MILAGRO ob 18. in 20. uri **3. oktobra** premiera hongkon. akcij. filma KUNG FU FANTJE ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film ZBIRNI CENTER ob 20. uri **4. oktobra** Ni kinopredstav! **5. oktobra** hongkon. barv. akcij. film KUNG FU FANTJE ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film VRAŽJI RAJ ob 20. uri

TRŽIČ

29. septembra amer. znanst. filma NAVIGATOR ob 18. uri, premiera mer. akcij. filma AMERIŠKI NINJA III ob 20. uri **30. septembra** amer. barv. akcij. film AMERIŠKI NINJA ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. glas. filma SALSA ob 21. uri **1. oktobra** amer. barv. akcij. filma AMERIŠKI NINJA ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. srhljivke HIŠA II ob 21. uri **2. oktobra** amer. barv. srhljivka HIŠA II ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film ZBIRNI CENTER ob 20. uri - Velika zlata arena! **3. oktobra** amer. barv. srhljivka HIŠA II ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film KUDUZ ob 20. uri **4. oktobra** Ni kinopredstav! **5. oktobra** amer. znanst. fant. film NAVIGATOR ob 18. uri, PULA PO PULI: jug. barv. film HAMBURGER ALTONA ob 20. uri

KOMENDA

29. septembra amer. srhljivka komedija TRANSILVANIJA 5-6000 ob 20. uri

ČEŠNJICA

29. septembra amer. barv. komedija DVOJČICI (VELIKI POSEL) ob 20. uri

DUPLICA

30. septembra amer. barv. komedija MILAGRO ob 20. uri **1. oktobra** belg. risani film PRIHAJAJO SMRKCI ob 16. uri, hongkon. akcij. film KUNG FU FANTJE ob 18. in 20. uri **4. oktobra amer. barv. glas. film SALSA ob 20. uri 5. oktobra** amer. barv. akcij. film MOŽ NA BEGU ob 20. uri

DOVJE

1. oktobra amer. barv. krim. film NADINA ob 19. uri

KINO RADOVLJICA

29. septembra amer. barv. akcij. film STRAHOVITI UDAREC ob 20. uri, amer. barv. erot. film POPOLDANSKE STRASTI ob 22. uri **30. septembra** avstral. barv. pustolov. film KROKODIL DUNDEE II ob 18. uri, amer. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 20. uri **1. oktobra** amer. barv. akcij. film STRAHOVIT UDAREC ob 18. uri, avstral. barv. film KROKODIL DUNDEE II ob 20. uri 2. oktobra amer. barv. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 20. uri **3. oktobra** avstral. barv. pustolovski film KROKODIL DUNDEE ob 20. uri **4. oktobra** amer. barv. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 20. uri **5. oktobra** amer. barv. karate film NINJA VOJAKI ob 20. uri

KINO BLED

29. septembra amer. barv. akcijski film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri **30. septembra** amer. barv. zabavni film MAMA JE PONORELA ob 18. in 20. uri, amer. barv. erot. POPOLDANSKE SLASTI ob 22. uri **1. oktobra** amer. akcijski PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 18. uri, amer. barv. zabavni HOLANDSKE LUTKE ob 20. uri **2. oktobra** amer. akcijski STRAHOVITI UDAREC ob 20. uri **3. oktobra** amer. akcijski STRAHOVITI UDAREC ob 20. uri **4. oktobra** avstralski pustolovski KROKODIL DUNDEE II ob 20. uri **5. oktobra** amer. akcijski SMRTONOSNO OROŽJE ob 20.uri

KINO BOHINJ

30. septembra amer. akcijski PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri **amer. zabavni film MAMA JE PONORELA ob 18. uri, amer. erotični POPOLDANSKE SLASTI ob 20. uri 5. oktobra** amer. akcijski STRAHOVITI UDAREC ob 20. uri

KINO SORA

29. septembra amer. barvni ZVODNIKOV DAN IN NOČ ob 18. in 20. uri **30. septembra** amer. barvni SILA ZLA ob 18. in 20. uri, amer. trda erotika POHOTNA MARILYN ob 22. uri **1. septembra** amer. film SILA ZLA ob 18. uri, amer. erotični POHOTNA MARILYN ob 20. uri **3. oktobra** avstralski erotični VROČE NOČI V POČASNEM VLAKU ob 20. uri **4. oktobra** avstralski erotični VROČE NOČI V POČASNEM VLAKU ob 18. in 20. uri **5. oktobra** ameriška komedija ROKSANA ob 20. uri

KINO OBZORJE ŽELEZNIKI

29. septembra amer. film SILA ZLA ob 18. uri, amer. trda erotika POHOTNA MERILYN ob 20. uri **30. septembra** amer. drama ZVODNIKOV DAN IN NOČ ob 20. uri **1. oktobra** amer. akcijski NEVARNA VROČICA ob 19. uri **4. oktobra** amer. akcijski DINAMIT JACKSON ob 20. uri

KINO POLJANE

29. septembra amer. akcijski NEVARNA VROČICA ob 20. uri **1. oktobra** amer. akcijski DINAMIT JACKSON ob 18. uri **3. oktobra** amer. komedija ROKSANA ob 20. uri **4. oktobra** amer. trda erotika SEKS NA BEWERLY HILLSU ob 20. uri

APZ France Prešeren v zlatem odsevu aplavza, starih oltarjev in baskovske gostoljubnosti

Mednarodni zborovski teden v Alavi potrditev visoke profesionalnosti Prešernovcev. Kranj je lahko ponosen na zbor, ki je ambasador slovenske pesmi in žari s svojskim glasbenim izrazom. Španska turneja opravičuje zaupanje vseh delovnih organizacij in ustanov, ki so omogočile gostovanje. Zaključni koncert v Vitorii - 340 pevcev in 2.500 poslušalcev.

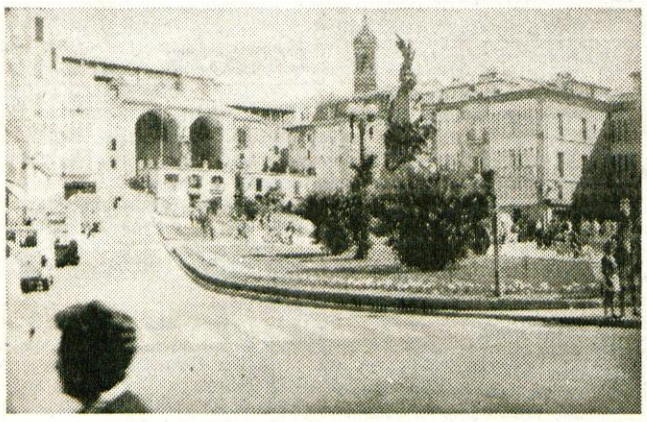

»Semana coral internacional de Alava«, takšen je uradni naziv pevskega festivala v glavnem mestu treh baskovskih provinc, Vitorii, je bila letos že devetič. Organizatorka in mecenka te velike pevske prireditve je že vseskozi Caja Provincial de Alava (Deželna hranilnica province Alave), ki vsako leto prvi teden septembra obdaruje šestinpetdeset naselij v vsej provinci s šestinpetdesetimi koncerti mednarodno priznanih zborov. S pevskim tednom živi tudi prestolnica Vitoria, mesto, ki je bilo ustanovljeno l181. Na zaključni koncert vseh osmih zborov povsod vabijo plakati, bodisi v starem mestnem jedru, v prostranih, z eksotičnim zelenjem in drevjem posajenih parkih, v izložbah velikih in majhnih trgovin. Tu, kjer je sedež baskovske avtonomne vlade, je tudi kraj, kjer je kultura zapisana z veliko začetnico. Maja je festival ljudske glasbe, junija teden plesa, julija mednarodni jazz festival, septembra »Semana coral internacional«, oktobra mednarodni teden gledališča in ob božiču mednarodni lutkarski festival. V mestu živi 235.000 prebivalcev, kar je 70 odstotkov vsega alavskega prebivalstva. Uradna jezika sta dva, španščina in euskara, kakor pravijo Baski svojemu starožitnemu avtohtonemu jeziku, ki ga ni mogoče primerjati z nobenim evropskim jezikom. Mesto ima tri sijajne muzeje, Muzej lepih umetnosti z obsežno zbirko baskovskih likovnih del, zelo zanimiv Muzej igralnih kart in Muzej orožja od kamene dobe do 19. stoletja.

Sredi velikega parka je tudi staro semenišče, v katerem je bivalo osem zborov: Tirolski komorni zbor iz Wörgla, Zbor univerze Brazilija in brazilske prestolnice, Zbor bratislavskega konservatorija, Komorni zbor univerze Torino, Poljski akademski pevski zbor »ART«, Zbor združenih narodov iz New Yorka, Komorni ženski zbor glasbene šole v Goriju, sovjetska republika Gruzija, in kranjski APZ France Prešeren. Kljub špartanski urejenosti in redu je častitljive zidove prevevalo tovariško vzdušje. Organizacija je bila brezhibna in vsak zbor je imel vodiča ali vodičko, ki mu je bil vseskozi na voljo.

Vsebinska zasnova koncertov je bila v propozicijah: polifonija in narodne pesmi oziroma njihove priredbe in obvezen skupni spored.

Zbori, ki so vsak večer prepevali v drugem kraju, so med 1. in 8. septembrom prevozili okrog 4.000 kilometrov po provinci Alavi.

V soboto dopoldne so imeli priložnostne nastope na različnih koncih prestolnice Vitorie. Kranjčani so prepevali pred največjo veleblagovnico Galerias Preciadas in to same slovenke narodne. Krog poslušalcev se je večal od pesmi do pesmi in pevci so bili deležni burnega aplavza.

Na nedeljski večer pa so se zbori predstavili drug drugemu. V akustični semeniški dvorani s 400 sedeži (o, da nam je takšno imeti v Kranju!!!) je bilo vzdušje naelektreno. Za Avstrijce so bili značilni alpski napevi, Brazilci so ob spremljavi bobna pokazali, koliko temperamenta je v afrobrazilski maši, Čehi so z izredno muzikalnostjo in razpoloženjem prepevali prešerne ljudske, Italijani so prefinjeno in elegantno ostali v krogu italijanskega, španskega in francoskega madrigala, Poljaki so želeli biti dopadljivi z Michelle in La Cucaracho, Gruzijke so očarale z bogastvom glasov in modernimi zborovskimi skladbami in vzhodnjaškim nadihom. Zbor Združenih narodov, nadvse sijajen na pogled, saj je bil vsak pevec v narodni noši svoje dežele, je s svojim internacionalnim sporedom in razgibanim nastopom pozival k bratstvu narodov.

Dirigent Tomaž Faganel je za slovensko in jugoslovansko predstavitev izbral Gallusa Heroes pugnate viri, Brucknerjevo Ave Mario, Uroša Kreka Samotno ugibanje, Lebičevo priredbo Lepa vigred se rodi in Štiri medjimurske. E. Ferreira je za časopis ARABA napisal: **»Koncert je zaključila Jugoslavija. V resnem, a plemenito vzvišenem loku so člani zbora jasno dokazali, kako visoka je raven njihovega dela. Dolg in navdušen aplavz je zaključil ta medzborovski recital.«**

Kako cenjena je pesem v Alavi in kolikšna je želja po mednarodnem sodelovanju, pričata tudi sprejema dirigentov in predstavnikov zborov pri županu Vitorie in funkcionarjih baskovske vlade.

Posebno doživetje so bili koncerti na podeželju. Tu smo občutili utrip majhnih zaselkov in mest, se spoznali z domačini, njihovo gostoljubnostjo in kulturno osveščenostjo. Vsi nastopi so bili v cerkvah, v soju zlatih oltarjev z bogatimi rezbarijami, povsod se je gnetlo ljudi: v romantičnem Treviñu, na gričku, spominjajočem na istrska mesta. v srednjeveški Antoñiani, ki šteje le stotrideset duš, v Nanclaresu s sijajnim županom, ki nam je poskušal približati sodobno baskovsko umetnost in ljudsko izročilo, v steklarskem Llodiu, v Villabueni, središču vinogradništva, kjer pridelujejo znamenito vino rioja alavesa, in Alegrii - Dulantzi, koder se je z našim koncertom začel enotedenski vaški praznik.

Z napovedovanjem v španskem jeziku se je ob pesmi razodela bit slovenske pevske duše. Čudovito je bilo spoznanje, da pesem res ne pozna meja, saj ploskanju ni hotelo biti konca.

Malone pobožno je bilo navdušenje ob zadnjih treh pesmih: dveh baskovskih pesmih, himni »Semane coral« in Agur, junaku pesmi, ki je Baski dolgo niso smeli peti v javnosti, saj govori o enakosti ljudi (Špancev in Baskov). Je nekakšna himna dežele Euskadi, nanjo so navezani tako kot mi (zdaj) na Zdravljico.

Zaključek »Semane coral« je bil Vitorii, v veliki športni dvorani, v kateri je bilo več kot 2.500 poslušalcev. Prišli so ne le domačini, ampak tudi ljudje iz krajev, kjer so zbori gostovali. Vsak izmed zborov je imel krajši recital, nato pa so vsi skupaj zapeli dva baskovska plesa in Himno srečanja, in Agur junak! Bilo je resnično doživetje za vse - za tiste na odru in za tiste v dvorani.

Po koncertu še malce otožno prijateljsko slovo z zavestjo, da smo izpolnili svoje poslanstvo in postali bogatejši ob srečanju s pesmijo drugih dežel, ob srečanju z deželo Euskadi, ki nas je prevzela in ob srečanju z Baski, z narodom, ki se trdno oklepa svojih korenin in svojega nenavadnega jezika, ki ga govori še 600.000 ljudi.

Alenka Bole Vrabec

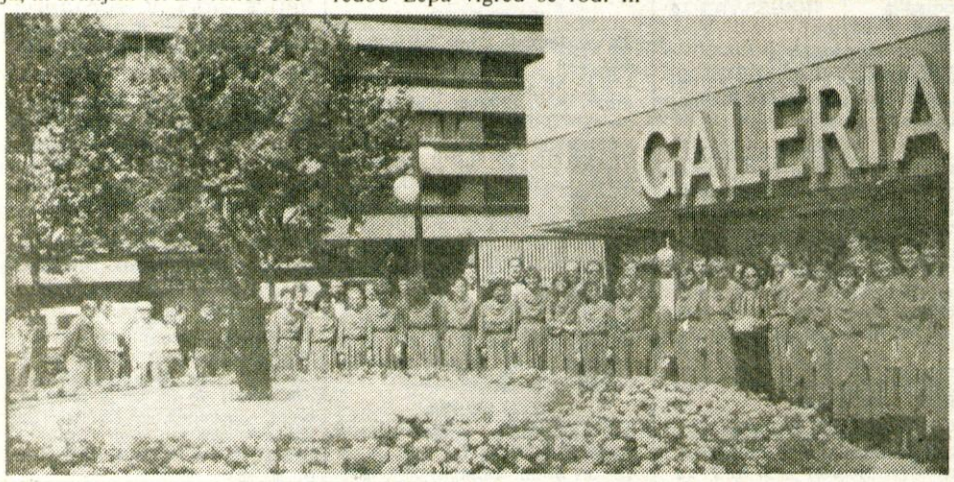

Vozilo "Camel Trophy" v Gozdu

Novinarji v rumenem terencu

Gozd, 26. septembra - Že celo desetletje potekajo avanturistična popotovanja po brezpotjih za tekme "Camel Trophy" na raznih koncih sveta. Jugoslovani smo posebej veliko zvedeli o letošnjem tekmovanju, na katerem nas je zastopala posadka Franjo Božić in Robert Kašca. Terenec iz rumene karavane z njunima imenoma te dni hiti proti odmaknjenim krajem po Sloveniji, vozi pa ga novinarska ekipa Vala 202. Prvi vzpon z avtom z Golnika do Gozda pod Kriško goro.

Prejšnji teden smo prisluhnili napovedi na Valu 202 ljubljanskega radia, da bodo njihovi novinarji obiskovali težje dostopne slovenske kraje s terenskim vozilom Land Rover iz rumene karavane v znaku modre kamele z znanega tekmovanja "Camel Trophy". Ko so sporočili, da bo cilj njihove prve vožnje Gozd pod Kriško goro, je njihova akcija pritegnila tudi naše zanimanje. Sklenili smo se ji pridružiti na prvi poti.

Rečeno, storjeno! Megla je zapuščala torkovo jutro, ko smo iz Kranja brzeli proti Golniku. Tam ni bilo ne duha ne sluha o napovedanem obisku ljubljanskih kolegov. Tudi v Križah pri Tržiču niso videli rumenega džipa. Slaba makadamska cesta proti Gozdu, ki si ne zasluži svojega imena, je zavrnila naš poskus vzpona s te strani že po nekaj sto metrih. Zato je bilo bolje po asfaltni cesti na Zgornje Veterno, kjer tudi še niso opazili opisanega terenca. Le poštar na mopedu nas je spodbudil, da se je sedaj že moč zapeljati po prej od neurij razdrapani cesti do Gozda.

Pa smo le prispeli skozi ta strmi gozd!

Glasovci prvi na cilju

Radovednost nas je gnala navkreber. Pri zavetišču PD Križe v Gozdu je že bilo zbranih nekaj nam podobnih ljudi. Le pričakovanih gostov še nismo nikjer uzrli. Torej, Glasova ekipa je spet prišla prva na cilj! No, vseeno bi nam bilo ljubše, če bi spremljali pot ljubljanskih kolegov iz doline in opisali, kar bi videli na lastne oči. Tako moramo pač verjeti njihovi pripovedi o nenavadnem vzponu s terenskim vozilom z Golnika do Gozda prek strmega gozda.

No, kdaj se bomo slišali po radiu?

»Bilo je grozljivo, a tudi vznemirljivo,« je priznal novinar **Črt Kanoni**, ko se je okrog pol enajste ure skobacal izza volana Land Roverja, v katerem je sedel prvič in se tudi prvič vozil po brezpotju. Za njim so stopili iz vozila še novinar **Marjan Jerman**, tonski tehnik **Vili Natlačen**, Stopova novinarka **Jelka Sežun** in vodnik z Golnika **Karlo Likar**. Nasmeh na njihovih obrazih je bil najbrž odraz veselja, da je pot že za njimi. Skoraj tričetrturni vzpon po 12 kilometrih brezpotja in prek 300 metrov višinske razlike namreč ne bi bil od muh niti za prave voznike Camel Trophyja! Zato je tudi novinarski ekipi iz rumenega terenca veljal aplavz za opravljen podvig.

Ne kaj dosti lažja naloga od vožnje je bila vzpostavitev tonske zveze iz Gozda prek Krvavca z Valom 202 ljubljanskega radia. Vseeno jo je tehnik Vili hitro, spretno in zanesljivo opravil. Tako je novinarska ekipa že malo po pol dvanajsti uri lahko poročala o vznemirljivi vožnji, na kratko predstavila kraj svojega obiska in dala besedo tudi gostom. Dobrodošlico obiskovalcem je izrekel **Janez Fabjan** z Golnika, propagandist PD Križe **Jože Stegnar** pa je povabil še na prireditev v Gozdu 8. oktobra.

Naslednji dan po obisku Gozda so se radijski novinarji podali na Zavrh nad Škofjo Loko. Potem so imeli v načrtu še oddaje iz krajev nad Velikimi Laščami, Sevnico in Tolminom. Njihov namen je, kot je pojasnil kolega Marjan, ponesti s pomočjo vozila radijski glas v težko dostopne vasi. Obenem bodo seveda posneli nekaj oddaj o tamkajšnjem življenju.

Tudi v našem uredništvu si bomo najbrž morali omisliti kakšno podobno akcijo! Le tako bi namreč lahko prišli do terenskega vozila, ki bi ga marsikdaj rabili. Ker pa še edina službena katrca ni vedno na razpolago, je naš mlajši fotoreporter samo nemočno stiskal zobe ob slehernem poskoku svojega starejšega juga. No, pa srečno do naslednjič!

Besedilo: Stojan Saje
Slike: Gorazd Šinik

Vodnikova kmetija odprtih vrat

V nedeljo gostje dobe krof v poklon

Gorenja Žetina, 27. septembra - O Vodnikovi kmetiji v Gorenji Žetini smo pred leti že veliko slišali in pisali, ko je izstreljena raketa proti toči padla na gospodarsko poslopje in je ogenj uničil vse v njem in se je potem gospodar Jernej lep čas potegoval za svojo pravico, za pravično odškodnino. Tokrat prihajajo z domačije bolj razveseljive vesti; gospodinja Tilka se je namreč odločila, da bo popotnikom, ki hodijo iz Javorij tod mimo na Blegoš, ponudila prigrizek iz domače kuhinje. Kot je povedala Majda Luznar iz škofjeloške kmetijske zadruge, se temu uradno reče kmetija odprtih vrat. Vodnikova bo (uradno) prva na Škofjeloškem.

»Za kmečki turizem nimamo pogojev, nimamo sob, niti ne toliko denarja, da bi ga vlagali v gradnjo in opremo. Razen tega je kmetija prevelika za kmečki turizem, preveč dela je z njo. Razmišljali pa smo, kako bi domače dobrote nekako vendarle vnovčili. Možnosti so, saj od Javorij do Blegoša - na vrh je od nas približno dve uri zložne hoje - ni nobenega doma, gostišča.

Ob sobotah in nedeljah gre tod mimo veliko planincev, ki so že večkrat spraševali, ali bi lahko pri nas kaj pojedli, popili. Dela se ne bojim, posebno ker so otroci že toliko zrasli, da lahko pomagajo na kmetiji, ne nazadnje gre predvsem za sobote in nedelje,« je povedala podjetna gospodinja Tilka Vodnik in dodala, da je bil spomladanski pohod na Blegoš, ko so gospodinje iz aktiva kmečkih žena pogostile zadovoljne pohodnike z domačimi dobrotami, velika spodbuda za odločitev.

In kaj bo gospodinja Tilka lahko ponudila ljudem iz svoje prostorne kuhinje? »Kakšnih ne vem kako zahtevnih jedilnikov ne bo,« pravi, »kuhala bom bolj enostavne, hitro pripravljene domače jedi, kot so, na primer, štruklji. Bom videla, mogoče bom sprejela tudi kakšno manjšo skupino za kosilo, če se bodo prej najavili. Drugače pa bodo konec tedna na mizi tudi krofi, ocvirkovica, domač kruh. Za žejo bodo domači sokovi; naša posebnost je "terjak", čaj iz zrelih bezgovih jagod. Seveda pa ne bo manjkalo niti doma kuhanjo žganje...«

Gruča poslopij je prislonjena na prisojni pomol pod Koprivnikom, obdajajo jo raznobarvne proge njiv in senožeti, okrašene s šopi macesnov in češnjevih dreves, v ozadju se dviga mogočni čok Blegoša, ki se dostojanstveno odeva v temno zelenje gozdov. Ni čuda, da si je Tavčar v "Cvetju v jeseni" tod zamislil svoje Jelovo brdo, kraj prisrčnih doživetij in idilične ljubezni. Prostorne hiše in veliki dvojni kozolci z zidanimi stebri pričajo o trdni gospodarski osnovi teh gruntov, ki jo je ustvarilo bogastvo lesa.

France Planina, Škofja Loka s Poljansko in Selško dolino

Od nedelje naprej bo svojevrsten smerokaz v Gorenji Žetini, ob poti na Blegoš, vabil popotnike k Vodnikovi kmetiji odprtih vrat. Znak v obliki vrat, s podobo moža, ki nazdravlja, je nova umetnina kiparja Petra Jovanoviča, ki je domačin v Žetini.

Kmetija odprtih vrat bo torej začela delati to nedeljo. Gospodinja obljublja vsem, ki se bodo v nedeljo ustavili v njej, krof v dar.

H. Jelovčan

Urednikova beseda

Današnje odprte strani smo odprli aktualnim dogodkom — sprejemanju slovenske ustave in pripravam na slovenski partijski kongres in volitve. Prof. Miha Naglič iz Žirov komentira sedanji ustavni zaplet, sredico smo odprli dogajanjem v slovenskem in zveznem CK ter slovenski skupščini — zapis je pripravil novinar Jože Košnjek, na zadnji strani pa je pogovor z dr. Cirilom Ribičičem pred kongresom slovenske partije. Z njim se je pogovarjal novinar Cveto Zaplotnik. Ob zadnjih aktualnih dogodkih objavljamo tudi uvodno misel Josipa Vidmarja na drugem zasedanju AVNOJ.

Naslednje odprte strani bodo izšle čez štirinajst dni. Vabimo k sodelovanju.

Leopoldina Bogataj

Odprte strani

MIHA NAGLIČ

En narod, en človek, en glas

Kompilacija ob dopolnilih k slovenski ustavi

Če v mednarodnem pravu kot poroku svetovne civilne družbe ne bi veljalo načelo nacionalne suverenosti, bi po svetu potovale cele horde najrazličnejših jurišnikov, razširjevalcev takšne ali drugačne svetovne revolucije in siceršnjih fanatikov. Načelo **en človek — en glas** je zato zares demokratično, kadar ga uveljavljamo znotraj svojega naroda. V mednarodnih odnosih pa bi moralo veljati načelo **en narod — en glas**; to bi bil dokaz razvite svetovne demokracije. Danes je ta demokracija še nerazvita, saj velja načelo suverenosti držav, ne pa suverenosti narodov kot narodov. Odtod tudi paradoks, da veljata dve protislovni načeli hkrati: načelo pravice vsakega naroda do samoodločbe in načelo ozemeljske celovitosti vsake države kot države. Drugi, težji paradoks je, da ob tem, ko ni individualne avtonomije brez nacionalne suverenosti, nacionalna suverenost lahko obstaja brez avtonomije individuov. . . «

Tine Hribar[1]

Prvi paradoks

Čudna, na videz brezglava je trditev, ki ta čas straši po Balkanu: da Slovenci s tem, ko ponovno zapisujemo pravico do samoodločbe v svojo ustavo, ogrožamo ustavno ureditev in ozemeljsko celovitost Jugoslavije. Paradoksalno, toda resnično. Jugoslavija, kakršna je, ne zadovoljuje nikogar več in v tem smislu je gotovo ogrožena. Še bolj pa njeno perspektivo ogroža dejstvo, da med tistimi, ki v njej živijo, ni niti najmanjšega soglasja o tem, kakšna naj bi bila. Za Slovence je v prihodnje možna le kot zveza suverenih nacionalnih držav, za Srbe le kot enotna država, za Hrvate je nekakšna sinteza, ne tič ne miš, kakršna že je. Po našem naj med republikami kot nacionalnimi državami velja načelo »en narod, en glas«, znotraj njih pa načelo »en človek, en glas«; po srbskem naj bi slednje veljalo v Jugoslaviji kot celoti. Naša težava je v tem, da smo narod, ki še ni postal resnična nacija, »narod s suvereno politično oblastjo, to je z lastno državo.«[2] Ko smo proti koncu zadnje vojne to skoraj že postali, smo svojo suverenost še enkrat prenesli na Jugoslavijo kot zvezno državo. Zdaj nam tisti, ki so si jo prilastili in z njo upravljajo, grozeče dopovedujejo, da smo se tedaj svoji suverenosti odrekli enkrat za vselej...

Grožnjam navkljub poudarjamo: Slovenci se kot nacija svoji suverenosti nismo odrekli. V Jugoslavijo se nismo združili zato, da bi preživeli, ampak predvsem zato, da bi v njej skupaj z drugimi živeli bolje. Če se po sedmih desetletjih izkaže, da sožitje naših različnosti ni več mogoče, da je bila naša skupna država že od vsega začetka en velik nesporazum, potem je možno dvoje: konfederacija oz. asimetrična federacija, ki opravlja le tiste zadeve, glede katerih se po načelu najmanjšega skupnega imenovalca vsi strinjamo ali samoodločba — s pravico do odcepitve in ponovne združitve.

Za Slovence je suverena nacionalna država conditio sine qua non, pogoj, brez katerega nam ni obstanka. Odločitev o tem, s kom in kako se bomo združevali po načelu »en narod, en glas«, je slej ko prej naša. Sicer pa smo o tem že toliko govorili in pisali, da so besede odveč. Nastopil je čas dejanj in pokončne drže.

Drugi paradoks

Oglejmo si raje še drugo čudno trditev, ki je »težja«, potrebna premisleka in za besedovanje bolj zanimiva. Gre za to, da ni individualne avtonomije brez nacionalne suverenosti, možno pa je obratno: država se lahko osamosvoji od naroda in posameznika. Da je res tako, pričajo zgodovinski primeri in sedanji zgledi.

Nacionalna emancipacija je pred individualno. Francoska revolucija je sicer že pred 200 leti razglasila pravice človeka in državljana, vendar osamosvojenega posameznika, kakršnega srečujemo v razvitih zahodnih družbah danes, takrat še ni bilo. Zdaj šele vidimo, da v času francoske revolucije ni bilo jasnega razlikovanja med svobodo ljudstva in svobodo posameznika. Poudarek je bil na suverenosti ljudstva, na Rousseaujevi »volonté générale«, v splošni volji, da bi **vse** ljudi priznali za državljane, da bi vsi postali enakopravni člani države. Šlo je za upor zoper sistem, ki ni priznaval dosežkov individualnega dela in sposobnosti, ampak predvsem tisto, kar ti pripišejo dedno ali zaradi privilegijev. Proces vse večje individualizacije in avtonomizacije posameznika se je tedaj začel.

Zgodovinsko gledano se je moralo torej najprej osamosvojiti ljudstvo v svoji lastni, nacionalni državi in šele ob tem in za tem se je pričel prebijati v svobodo tudi posameznik. Ta razvojna shema velja za t. i. zahodno tradicijo, v vzhodni je proces emancipacije zajel državo in nacijo, posameznika pa ne. Za ruski in kitajski narod oz. državo pač ni mogoče reči, da nista suverena, posamezni Rusi in Kitajci pa so v tem oziru šele na začetku poti. »Niti državna struktura predrevolucionarne Rusije niti tradicije pravoslavne cerkve niso dajale podlage za individualne politične pravice. Individualizem se navezuje na renesanso in reformacijo, ki sta imeli malo vpliva na carsko Rusijo. . . Integrativne strukture Rusije so bile bolj komunalne kot individualistične (npr. »mir« ali »obščina«). Ruska zgodovinska dediščina, za katero so značilni kolektivizem, afektivnost, sprejemanje avtoritete ter grupna — prej kot pa individualna — identiteta, se je spojila z novo, komunistično ideologijo, ki je vključevala podobne značilnosti. Kazalo bi podrobneje proučiti, do kakšnih kumulativnih učinkov je prišlo zaradi prežemanja specifične zgodovinske dediščine in komunistične ideologije — po posameznih območjih — v Jugoslaviji.«[3]

Paradoks je torej v tem, da so jugoslovanski narodi in posamezniki, ki jim pripadajo, dediči dveh zelo različnih evropskih emancipacijskih tokov: zahodnega in vzhodnega. Titova partija je hotela to temeljno civilizacijsko in kulturno razliko med nami preseči v enotnosti razrednega boja; nacionalno in individualno sta bila podrejena partijskemu in državnemu. »V razrednem konfliktu (ali vsaj v ideologiji razrednega boja) postane individualna avtonomija odvečna in moteča. Za velike, globalne in dolgoročne razvojne cilje se je treba podrediti in žrtvovati, lahko tudi življenje. Zaradi jutrišnje svobode se odrekamo današnji avtonomiji, in če je treba, temu podredimo tudi svoje individualne interese. Interesi posameznika ne morejo imeti iste »teže« kot z vrha določeni splošno družbeni interesi. Med avantgardo in ljudskimi množicami je prečiščen prazen prostor, iz katerega so izrinjeni vsi vmesni avtonomni subjekti.«[4] Že nekaj časa je v tem izpraznjenem prostoru zopet »pestro«. V somraku boljševizma se dogajajo na videz čudne reči: prižiga se zelena luč za večjo svobodo posameznika in hkrati rdeča luč za načelno že priznano suverenost republik kot nacionalnih držav. Toda, če si tega posameznega človeka in »Državljana«, katerega glas nekateri tako povzdigujejo, ogledamo pobliže, vidimo, da gre slej ko prej za »homogeniziranega« posameznika; že prej sproletariziran, je zdaj postal še nacionalist. Njegov glas se sicer sliši, ko vpije na mitingih kot del homogenizirane mase, vendar to še ne pomeni, da se veča njegova individualna avtonomija. Nasprotno. To, kar se dogaja, je poskus unitaristične prevare, ki se izkaže za samoprevaro samih unitaristov. »Njihov okvir predstavlja Jugoslavija kot država, država, ki se imenuje Jugoslavija. Zato dejansko ne izhajajo iz **posameznika**, marveč iz **države;** tistega človeka, ki naj bi imel en glas, že vnaprej obravnavajo kot jugoslovansko bitje. Kot bitje, ki pripada jugoslovanski državi ne glede na njegovo narodnost. Prav zato se temeljno načelo **en človek — en glas,** pretvorjeno v Temeljno načelo, spreminja v antidemokratično načelo majorizacije, v načelo apriorne premoči Srbov kot večinskega naroda v Jugoslaviji. In zato to načelo v svoji ekskluzivistični obliki ni nič drugega kot operativno sredstvo v rokah tistih, ki hočejo Jugoslavijo spremeniti v Srboslavijo.« [5] Petje srboslavcev nas ni očaralo, kaj hitro smo spregledali njihovo namero.

»Geslu **en človek — en glas** nekaj manjka, da bi zares lahko učinkovalo kot demokratično načelo, se pravi kot načelo oblasti ljudstva. Da bi to načelo sploh lahko veljalo na družbeni, ne pa zgolj na puščavniški ravni. Gre za vprašanje, znotraj katere človeške skupnosti naj bi veljala in obveljala človekova pravica do lastnega glasu. Na ravni človeštva kot takega doslej namreč še ni bilo nikakršnega glasovanja. Človeštvo je razdeljeno na skupine in le znotraj teh skupin ljudje oddajajo svoj glas. Velike družbene skupine človeštva so države. V odnosu med državami, na mednarodni ravni, na primer v OZN pa ne velja geslo **en človek — en glas,** namreč načelo **en narod — en glas.** To načelo izhaja oz. pravice vsakega naroda do samostojnosti, ki se kaže kot pravica do samoodločbe.«[6]

Slovenci torej vztrajamo pri pravici do samoodločbe in pri načelu **en narod — en človek — en glas.** V središču naše pozornosti je osamosvojeni posameznik, ki pripada suverenemu narodu in njegovi državi. Šele v suvereni slovenski nacionalni državi — osamosvojeni v tem smislu, da mi odločamo, s kom in kako se bomo povezovali in združevali — šele v tem okviru se lahko gremo demokracijo. Dopolnitev slovenske ustave je korak naprej v tej smeri.

OPOMBE

1. *Tine Hribar, Geslo »en človek — en glas...«, Demokracija, 21. 6. 1989*
2. *»Zaradi konceptualne jasnosti vpeljujem naslednje definicije:* **ljudstvo** je množica narodno neizdiferenciranih ljudi, **narod** je skupina ljudi istega rodu, ljudstvo kot narod tvori **etnijo, država** je suverena politična oblast, **nacija** je presek naroda in države, v idealnem primeru narod s suvereno politično oblastjo, tj. z lastno državo.« Tine Hribar, Nova revija, št. 57, str. 3
3. Zdravko Mlinar, Individualna avtonomija in človekove pravice v razvojni perspektivi, 1989, tekst bo objavljen v dveh različicah v reviji Teorija in praksa in v Žirovskem občasniku.
4. Prav tam
5. Glej op. 1.
6. Prav tam

Miha Naglič

SLOVENSKA SKUPŠČINA V SREDO SPREJELA DOPOLNILA K USTAVI SLOVENIJE IN ZAKON ZA IZVEDBO DOPOLNIL

Slovenija je odrasla, zato odklanja in prevzgojitelje

Ljubljana, 27. septembra - Nekaj po sedmi uri zvečer je predsednik slovenske skupščine in predsednik njene ustavne komisije Miran Potrč nagovoril delegate zborov, predsednika in člane predsedstva Slovenije, voditelje slovenskih družbenopolitičnih organizacij in zvez ter nad 120 domačih in tujih časnikarjev z besedami: "Začenjam deveto skupno sejo vseh zborov skupščine Slovenije. Predsedniki zborov so me obvestili, da je bil za današnjo sejo verificiran mandat 149 delegatom v zboru združenega dela, 68 delegatom v zboru občin in 45 delegatom v družbenopolitičnem zboru. Zato je skupna seja sklepčna. Predsedniki zborov so me obvestili, da so zbori sprejeli predlog amandmajev k slovenski ustavi v besedilu, kot ga je predlagala komisija skupščine Slovenije za ustavna vprašanja, kot to zahteva slovenska ustava. Na osnovi teh obvestil ugotavljam, da je predlog dopolnil od 9 do 90 sprejet v enakem besedilu v vseh treh zborih in so podani pogoji za razglasitev dopolnil ustave SR Slovenije. Razglaša se odlok o sprejetju dopolnil in ustavnega zakona. Objavljam, da smo s tem v skupščini SR Slovenije sprejeli in razglasili amandmaje k ustavi in ustavni zakon..."

Zgodovinski trenutek: predsednik slovenske skupščine in predsednik ustavne komisije Miran Potrč razglaša sprejem ustavnih dopolnil in ustavnega zakona.

V veliki skupščinski dvorani je zadonela Zdravljica, ki bo od te srede dalje na osnovi 12. dopolnila k slovenski ustavi republiška himna. Njena vsebina je izraz tistega, kar smo v Sloveniji želeli doseči s spremembami ustave: dobro sebi in drugim, ne pa v škodo sebi in drugim. Tako pravico priznavamo tudi drugim, toda nikomur ne dovolimo, da bi jo kratil nam.

Vendar se je v primeru sprejemanja dopolnil k slovenski ustavi dogajalo nekaj, kar nima primerjave v vsej povojni jugoslovanski zgodovini sprejemanja in dopolnjevanja ustav. Pred zadnjim korakom slovenske skupščine, ki ima edina ustavno zajamčeno pravico, da sprejema in spreminja ustavo, vendar ne v nasprotju z zvezno ustavo, so dvignili glas domnevni branitelji avnojske in socialistične, samoupravne ter neuvrščene Jugoslavije, ne ravno pretirano čisti v svojem ravnanju pri spoštovanju avnojske Jugoslavije. Da osvežimo spomin. Že pri lanskem spreminjanju zvezne ustave je prevladala beseda močnejšega in številčnejšega, čeravno ne tudi po argumentih, in očitke, da smo bili Slovenci takrat premalo uporni in hrabri, je slišati še danes. Ko se je v zavetju izrednega stanja na Kosovu spreminjala srbska ustava in se je bistveno menjala ustavna ureditev, dogovorjena leta 1974, je bilo zaželeno, da se o tem pretirano ne govori, čeprav je nastajala enotna republika z dejansko tremi glasovi v državnih in političnih telesih. Takrat smo razumeli in verjeli, da je to predvsem stvar Srbije in da bo tudi ustava Slovenije samo stvar, pravica in odgovornost Slovenije zase in za skupno federacijo. To se v našem primeru ni zgodilo, prekoračena so bila pooblastila, spregledana veljavna ustavna določila, kdaj in kdo je za kaj pristojen, politika in politizacija sta zamenjali stroko in argumente (kdor se danes v splošnem jugoslovanskem kaosu še na slednje sklicuje, izpade najpogosteje smešno ali še kako hujše), in Slovenija je bila postavljena na hudo zatožno klop, ki zanesljivo ne bo umaknjena brez posledic v zavesti slovenskega naroda.

Delegati na skupni seji zborov slovenske skupščine poslušajo uvodno besedo Mirana Potrča o dopolnilih ustave. Potrč je bil deležen burnega aplavza.

Dobrodošel doma, je rekel predsednik slovenskega predsedstva Janez Stanovnik predsedniku jugoslovanskega predsedstva dr. Janezu Drnovšku, ki je takoj po vrnitvi iz ZDA prisostvoval delu skupnega zasedanja zborov skupščine. Drnovškov prihod v dvorano so delegati in gostje nagradili z burnim, dolgotrajnim aplavzom.

Čeprav v zvezni ustavi jasno piše, da je odločitev skupščine republike ali pokrajine vrhovna in zoper njo ni pravnih sredstev in da se ustava lahko presoja na ustavnem sodišču in nikjer drugje šele po sprejetju, smo bili zadnji teden, še posebej pa zadnje ure pred sejo slovenske skupščine, priča komedijam po znanih scenarijih, katerim žal podlegajo tudi najvišji državni in politični organi, vključno z državnim predsedstvom, partijskim predsedstvom, skupščino, pa končno z zvezno vlado. Izživljanje nad Slovenijo je za nekatere seje kar premil izraz, obtožbe na osnovi polovičnega poznavanja ali nepoznavanja ustavnih dopolnil je globoko žaljivo za državljane Slovenije, ob tem pa popolna gluhost za naše argumente, da pač počnemo to, kar je naša pravica. Mislim, da je treba izreči priznanje našim predstavnikom v državnem predsedstvu, v zveznem cekaju, v zveznem zboru, s katerega so slovenski delegati zaradi očitne kršitve pristojnosti tega zbora odšli, v zvezni ustavni komisiji in na predsedstvu zvezne SZDL. Lahko bi sicer užaljeni ostali v Ljubljani, vendar je bilo hrabro iti v Beograd, tam povedati svoje videnje problema in s tem potrditi, da nikakor nismo gluhi in nepripravljeni za strpen, argumentiran in s spoštovanjem dovoljenih in stvarnih različnosti obigaten dialog. Zanj Jugoslavija še ni zrela. V vsem tem pritisku na Slovenijo in na delegate skupščine je še edino razumno in po črki zakona in ustave ravnalo zvezno ustavno sodišče, ki je odgovorilo, da slovenska dopolnila lahko obravnava šele, ko bodo sprejeta.

Zakaj je toliko vroče krvi, protestov in opozoril Sloveniji glede sprejema nekaterih, domnevno spornih ustavnih dopolnil. Razlogov je več. Prvi je po moje ta, da je slovenska skupščina v sredo prvič jasno rekla, da naša republika ne potrebuje več skrbnikov in učiteljev, ker je pač (končno) stopila v zrela leta. V najvišji dokument državnosti je zapisala, v kakšni federaciji želi živeti in pod kakšnimi pogoji, ker so bile zadnje čase njene izvirne in osnovne pravice na njenem ozemlju kršene, jamstva, da ne bodo ponovno, pa ni, zato je treba stvari zapisati v ustavo. V enega od dopolnil smo zapisali, da sami odločamo o svojem bogastvu in meri, koliko bomo dali drugam. Napad na to dopolnilo je posledica skrbi, da bi Slovenija utegnila pripreti kar precej odprto pipo pomoči drugim delom države. V primeru slovenskih dopolnil gre za spopad partijske države na eni in pravne države, ki jo uzakonjujemo mi, na drugi strani. Kdo ima v tem spopadu več možnosti za zmago, je težko reči, vendar so očitno zagovorniki partijske, vsemogočne centralistične države (tudi zaradi razmer v teh okoljih) v premoči. Prav ta premoč pa je lahko omajana, če se bo slovenski in zadnje čase tudi prebujeni hrvaški pogled na federacijo in položaj republik le preveč razširil. Živa pa je še vedno teza o razdvojenosti slovenskega naroda in njegovega vodstva, ki ga je treba (tudi nasilno) vreči in s tem državljanom Slovenije omogočiti, da svobodno, po svoji volji zadihajo. Na to struno so bili ubrani pozivi sredinega zbora v Titogradu posebej slovenskim delavcem, posebej mladini, posebej študentom. Vendar je v Sloveniji prav ta hip povezanost naroda in vodstva velika, kar je pokazala sredina skupščina, pa Temeljna listina Slovenije, ki jo je do srede podpisalo nad 400.000 državljanov Slovenije.

Ne verjamem pretirano v zgodovinskost te ali one seje. Mnogo preveč smo jih v Jugoslaviji že imeli. Tokratni 27. september, ko smo kljub pritiskom, zaradi katerih je bilo med ljudmi in v delegatskih klopeh tudi več emocionalnosti, sprejeli ustavna dopolnila, pa utegne biti v marsičem zgodovinski. Če bodo slovenska dopolnila zaživela in dobila domovinsko pravico v Jugoslaviji, smo storili veliko dobrega zase in za druge. Če pa jih bomo zatajili, potlej bomo stopili dolg korak nazaj. S silo se lahko marsikaj stori. Tudi takšne grožnje slišimo. Vendar upam, da pa državi le nismo tako nespametni, da bi razen na jugu imeli še na severu, na vratih Evrope, izredno stanje...

Med zasedanjem skupščine je bilo pred poslopjem najvišjega organa oblasti in suverenosti Slovenije precej ljudi. Zvečer, ko so bila dopolnila sprejeta, so ljudje takole pozdravljali delegate za hrabro dejanje, ko so odhajali iz skupščine.

"Sporna in separatistična" dopolnila

Na večini zveznih državnih in političnih organih, razen tega pa predvsem v Srbiji, Črni gori in na Kosovu, deloma pa tudi v Makedoniji ter Bosni in Hercegovini, je bil zlit žolč predvsem na šest zanje spornih dopolnil k ustavi Slovenije. Te sodbe so bile po oceni slovenske ustavne komisije, stroke, politike in sredine skupščine pavšalne in politične, ne pa strokovne, kar niso mogle biti, saj večina bistva in vsebine dopolnil sploh ne pozna. Različnih naukov smo bili deležni zadnji teden, predvsem pa dan ali celo ure pred sredinim zasedanjem skupščine: da razbijamo federacijo, da se želimo odcepiti, čeprav govorimo samo o pravici do tega dejanja, o ru[...] nju integritete (tudi ozeme[...] ske) Jugoslavije, da v državi [...] več pravnega reda, da federa[...] je ne priznavamo več, itd. Pre[...] lagano nam je bilo, da skle[...] nje o dopolnilih odložimo, [...] umaknemo sporna dopoln[...] in jih sprejmemo šele, ko se b[...] mo pogovorili z drugimi [...] SFRJ, če pa jih bomo spreje[...] naj ne veljajo, ampak naj ve[...] zvezna ustava in podobno. [...] pravzaprav piše v teh dopol[...] lih, ki niso v nasprotju z zvez[...] ustavo, čeprav gre za novost[...] naši ustavni praksi in tega n[...] če ne zanika, vendar smo [...] sprejeli odgovorno zase in [...] federacijo. V 10. dopolnilu [...] še, da je SR Slovenija v sest[...] Jugoslavije na temelju traj[...] celovite in neodtujljive pra[...] slovenskega naroda do samo[...] dločbe, ki vključuje tudi pra[...] co do odcepitve in združitve[...] 11. dopolnilu smo zapisali, [...] v Socialistični republiki Slo[...] niji delovni ljudje in obč[...] svobodno odločajo o svoj[...] delu in rezultatih dela ter p[...] sto razpolagajo z naravn[...] bogastvi in naravnimi vir[...] skladu s svojimi, v ustavi za[...] sanimi pravicami in dolžno[...] mi. Bode 46. dopolnilo, ki p[...] vi, da organi federacije [...] ozemlju Slovenije upoštev[...] pri poslovanju s pripadn[...] drugih narodov in narodno[...] ustavno pravico enakoprav[...] sti jezikov narodov in narod[...] sti. Dejanja in akti, ki so izd[...] v nasprotju s temi določba[...] nimajo pravne veljave. Kr[...] je deležno 55. dopolnilo, ki [...] vori o pravicah italijanske [...] madžarske narodnosti, ki s[...] Sloveniji avtohtoni. Naspro[...] zvezni ustavi naj bi bili tudi [...] in 63. dopolnilo. Prvo pravi, [...] v primeru, če organi federa[...] sprejmejo odločitev, ki je [...] nasprotju s pristojnostmi [...] tem posežejo v ustavni polo[...] in pravice Slovenije, je slov[...] ska skupščina dolžna spre[...] ukrepe, ki zagotavljajo varo[...] nje pravic in položaja Slov[...] je. V drugem pa piše, da lah[...] le skupščina Slovenije razg[...] izredne razmere v Sloveniji [...] predlog predsedstva Sloven[...] če je nevarnost obstoja repu[...] ke oziroma njene ustavne u[...] ditve. Skratka, brez sogla[...] skupščine ali predsedstva [...] Sloveniji ne sme sprejemati [...] rednih ali podobnih razm[...] Slovenska skupščina ima pr[...] co odpoklicati svojega člana [...] zveznem predsedtvu, če ra[...] v nasprotju s tem dopolnilo[...]

[...]Drnovška [...]nismo klicali iz [...]New Yorka

[...] Malo pred poldnevom je bi[...]a na hitro sklicana novinarska [...]konferenca s predsednikom [...]lovenske skupščine in ustavne [...]komisije Miranom Potrčem. V [...]odgovorih na vprašanja časni[...]karjev je povedal naslednje: [...]lovenska ustavna razprava je [...]bila globlja kot katerakoli do[...]lej in poskusi, da dopolnil ne [...]i sprejeli, imajo le politično [...]zadje; verjetno bo dana pobu[...]a, da zvezno ustavno sodišče [...]oceni dopolnila k slovenski [...]stavi, kar je njegova ustavna [...]ravica, kar smo v Sloveniji [...]alno poudarjali, kaj bo pa re[...]lo in kakšno stališče bo pred[...]lagalo zveznemu zboru, pa je [...]ključna pristojnost sodišča; z [...]dopolnili ne želimo nikomur [...]nič slabega, menimo pa, da so [...]dopolnila opora konstruktivne[...]mu reševanju odnosov v Jugo[...]slaviji, saj ničesar ne prejudici[...]ramo, smo pa pripravljeni na [...]argumentiran, strpen in demo[...]kratični dialog.

[...]Na vprašanje, ali so možne [...]izredne razmere, je Potrč odgovoril, da s takim stanjem grozijo posamezniki, da pa zanje ni ustavnih osnov. Če pa bi te bile, bi bilo to za Jugoslavijo slabo.

Kaj ste se pogovarjali z dr. Drnovškom in ali so ga Slovenci poklicali iz New Yorka, je predsednik skupščine povedal, da je bilo malo časa za pogovor in da so predsedniku razložili svoje poglede in ga seznanili, kaj se je zadnje čase dogajalo, vrnil pa se ni na poziv Slovenije. Na namig, da v Jugoslaviji sprejmemo ali omenjamo izredne ukrepe takrat, ko je odsoten član zveznega predsedstva iz Slovenije (Dolanc - Kosovo, Drnovšek - Slovenija), je Potrč povedal, da moramo pač negovati stike s svetom. Dosti je bilo vprašanj glede samoodločbe in dialoga. Glede prvega je Miran Potrč dejal, da je bila to zahteva javne razprave, tudi nad 3000 pisnih zahtev, po osebnih pozivov v službo in na dom, dodal pa je, da samoodločbe verjetno ne bi posebej poudarjali, če bi bile razmere v SFRJ normalne. Glede dialoga pa: smo za dialog, vendar ne za takšnega, da te najprej nekdo oklofuta, potem pa se želi pogovarjati.

[...]ed zasedanjem skupščine. Jabolko na mizi in cvet na prsih je [...]rilo zelenih, ki ga je dobil vsak, kdor je dopoldne prestopil [...]rag skupščine.

[...]prejem dopolnil je tudi velika odgovornost, na kar kažejo tudi [...]brazi Kučana, Marinca in Smoleta.

Slovenski n[...]je dokončno izboril pravico, da zdaj in z[...]raj sam odloča o svoji usodi

Tovariši, zlom stare Ju[...]prepustil slovenski narod na milost in nemilost samemu sebi. Sam se je moral [...]vema fašizmoma v podobi velesil Italije in Nemčije. 27. aprila 1941 je bila ust[...]F slovenskega naroda, mesec dni kasneje je počila prva partizanska puška. Od[...]venski narod bori na morda najtežavnejšem območju v Jugoslaviji, stisnjenem m[...]emčijo in za povrh še Madžarsko. V tem boju si je dvakrat izboril prostrana svob[...]a in v trenutkih italijanske kapitulacije razorožil šest italijanskih divizij. O tem [...]zato, da bi se hvalili, marveč zato, da bi z uspehi utemeljil nekaj drugega. S temi [...]namreč slovenski narod dokončno izboril pravico, da zdaj in za zmeraj sam odlo[...]odi. Pravice, ki smo si jih tako priborili, slovenski narod ne bo zlorabil. Že od prvi[...] dalje smo jih posvetili temu, o čemer danes jasno govorimo — enotnosti in bra[...]ovanskih narodov. **V bivši Jugoslaviji smo bili Slovenci neštetokrat obsojani za se[...]ndar je za nas enotnost jugoslovanskih narodov vselej pomenila enotnost in bratst[...]enakopravnih jugoslovanskih narodov. Takšno gledanje dobiva danes svoj konkre[...]ren smisel.**

Tovariši, mi Slovenci, [...] suženjstvu, podjarmljeni in teptani pod ogromnim nemškim jarmom. Danes, [...]h, prvič nastopamo kot enakopraven, samostojen in suveren narod — ustvarjaj[...]vorbo v skupnosti z bratskimi narodi Jugoslavije, prvič suvereno ustvarjamo svo[...]o in prihodnost. Verjemite, da bo slovenski narod to svojo tvorbo, našo skupno t[...]lj branil kot doslej, saj bo v osvobodilnem boju z zmago nad sovražniki, notran[...]njimi, branil svojo svobodo.

Josip Vidmar v imenu O[...]fronte slovenskega naroda na drugem zasedanju AVNOJ

OBO DOPOLNIL

zato odklanja varuhe

pravici do tega dejanja, o ru
nju integritete (tudi ozem
ske) Jugoslavije, da v državi
več pravnega reda, da federa
je ne priznavamo več, itd. Pr
lagano nam je bilo, da skle
nje o dopolnilih odložimo,
umaknemo sporna dopoln
in jih sprejmemo šele, ko se b
mo pogovorili z drugimi
SFRJ, če pa jih bomo sprej
naj ne veljajo, ampak naj v
zvezna ustava in podobno.
pravzaprav piše v teh dopol
lih, ki niso v nasprotju z zve
ustavo, čeprav gre za novost
naši ustavni praksi in tega
če ne zanika, vendar smo
sprejeli odgovorno zase in
federacijo. V 10. dopolnilu
še, da je SR Slovenija v sest
Jugoslavije na temelju traj
celovite in neodtujljive prav
slovenskega naroda do sam
dločbe, ki vključuje tudi pr
co do odcepitve in združitve
11. dopolnilu smo zapisali,
v Socialistični republiki Slo
niji delovni ljudje in obč
svobodno odločajo o svoj
delu in rezultatih dela ter
sto razpolagajo z naravn
bogastvi in naravnimi vir
skladu s svojimi, v ustavi z
sanimi pravicami in dolžn
mi. Bode 46. dopolnilo, ki
vi, da organi federacije
ozemlju Slovenije upošte
pri poslovanju s pripad
drugih narodov in narodn
ustavno pravico enakopra
sti jezikov narodov in naro
sti. Dejanja in akti, ki so izd
v nasprotju s temi določba
nimajo pravne veljave. K
je deležno 55. dopolnilo, ki
vori o pravicah italijanske
madžarske narodnosti, ki s
Sloveniji avtohtoni. Naspro
zvezni ustavi naj bi bili tudi
in 63. dopolnilo. Prvo pravi
v primeru, če organi federa
sprejmejo odločitev, ki j
nasprotju s pristojnostmi
tem posežejo v ustavni pol
in pravice Slovenije, je slov
ska skupščina dolžna spre
ukrepe, ki zagotavljajo varo
nje pravic in položaja Slov
je. V drugem pa piše, da lah
le skupščina Slovenije razg
izredne razmere v Sloveniji
predlog predsedstva Sloven
če je nevarnost obstoja repu
ke oziroma njene ustavne
ditve. Skratka, brez sogl
skupščine ali predsedstva
Sloveniji ne sme sprejemati
rednih ali podobnih raz
Slovenska skupščina ima p
co odpoklicati svojega član
zveznem predsedtvu, če ra
v nasprotju s tem dopolnilo

Drnovška nismo klicali iz New Yorka

Malo pred poldnevom je bi
na hitro sklicana novinarska
konferenca s predsednikom
slovenske skupščine in ustavne
komisije Miranom Potrčem. V
odgovorih na vprašanja časni
arjev je povedal naslednje:
Slovenska ustavna razprava je
bila globlja kot katerakoli do
sej in poskusi, da dopolnil ne
bi sprejeli, imajo le politično
zadje; verjetno bo dana pobu
da, da zvezno ustavno sodišče
oceni dopolnila k slovenski
ustavi, kar je njegova ustavna
pravica, kar smo v Sloveniji
dalno poudarjali, kaj bo pa re
to in kakšno stališče bo pred
galo zveznemu zboru, pa je
ključna pristojnost sodišča; z
dopolnili ne želimo nikomur
nič slabega, menimo pa, da so
dopolnila opora konstruktivne
mu reševanju odnosov v Jugo
laviji, saj ničesar ne prejudici
amo, smo pa pripravljeni na
argumentiran, strpen in demo
kratični dialog.

Na vprašanje, ali so možne
redne razmere, je Potrč odgo-

voril, da s takim stanjem grozijo posamezniki, da pa zanje ni ustavnih osnov. Če pa bi te bile, bi bilo to za Jugoslavijo slabo.

Kaj ste se pogovarjali z dr. Drnovškom in ali so ga Slovenci poklicali iz New Yorka, je predsednik skupščine povedal, da je bilo malo časa za pogovor in da so predsedniku razložili svoje poglede in ga seznanili, kaj se je zadnje čase dogajalo, vrnil pa se ni na poziv Slovenije. Na namig, da v Jugoslaviji sprejmemo ali omenjamo izredne ukrepe takrat, ko je odsoten član zveznega predsedstva iz Slovenije (Dolanc - Kosovo, Drnovšek - Slovenija), je Potrč povedal, da moramo pač negovati stike s svetom. Dosti je bilo vprašanj glede samoodločbe in dialoga. Glede prvega je Miran Potrč dejal, da je bila to zahteva javne razprave, tudi nad 3000 pismih zahtev, po osebnih pozivov v službo in na dom, dodal pa je, da samoodločbe verjetno ne bi posebej poudarjali, če bi bile razmere v SFRJ normalne. Glede dialoga pa: smo za dialog, vendar ne za takšnega, da te najprej nekdo oklofuta, potem pa se želi pogovarjati.

ed zasedanjem skupščine. Jabolko na mizi in cvet na prsih je
rilo zelenih, ki ga je dobil vsak, kdor je dopoldne prestopil
ag skupščine.

prejem dopolnil je tudi velika odgovornost, na kar kažejo tudi
brazi Kučana, Marinca in Smoleta.

Iz uvodnega govora Mirana Potrča

Konec obdobja vladavine ideologije in politike

Pričakujemo in prepričani smo, da so lahko sprejete spremembe podlaga za dokončno pretrganje vezi z obdobjem, ko sta ideologija in politika dominirali nad človekom in gospodarstvom, z obdobjem, ko je bila kljub drugačnim željam in usmeritvam, vsebina socialističnih in samoupravnih odnosov bolj podrejena oblikam in mehanizmom odločanja kot pa svobodni pobudi in ustvarjalnosti ljudi. Prepričani smo, da z ustavnimi dopolnili le utrjujemo, ne pa rušimo koncept Jugoslavije kot svobodne, demokratične in enakopravne skupnosti narodov in narodnosti. Prepričani smo, da dopolnila že v veliki meri odražajo tako resnična pričakovanja in zahteve državljanov Slovenije in slovenskega naroda. Dopolnila sprejemamo v pogojih nastajajočega političnega pluralizma. Z njimi ga hočemo tudi ustavnopravno institucionalizirati ter uveljaviti. Ne le za nas, tudi za ostale v Jugoslaviji in njene najvišje organe je naše današnje ravnanje in odločanje pomemben preizkus spoštovanja ustavnosti in zakonitosti.

Predlagane rešitve ustvarjajo pogoje za družbenoekonomsko ureditev, ki temelji na enakopravnosti vseh lastnin, na svobodi organiziranja proizvodnih in drugih dejavnosti, za politični sistem, kjer so nosilci oblasti ljudje, enakopravni in brez omejitve, organizirani in v ustavnem redu enakopravni v svojem delovanju, za skupščinski sistem, ki temelji na enakopravni vlogi in pristojnosti treh zborov, za učinkovitejše in racionalnejše urejanje splošnih in skupnih družbenih interesov, za večjo skrb in odgovornost skupščin, za doslednejše spoštovanje pravic in svoboščin človeka, za utrjevanje suverenosti Slovenije kot države slovenskega naroda in ljudstva Slovenije v Jugoslaviji.

Nekateri predlagani amandmaji, predvsem o samoodločbi, ekonomski suverenosti, uporabi slovenskega jezika pred državnimi organi, pravicah italijanske in madžarske narodnosti ter pristojnostih skupščine Slovenije pri varovanju z ustavo določenega položaja, pri prevzemanju finančnih obveznosti za federacijo in upoštevanju gmotnih možnosti republike ter o uvajanju izrednih razmer, so deležni kritičnih ocen ne le jugoslovanske javnosti, ampak tudi mnogih organov SFRJ. Čeprav je bilo o tem že napisanih dovolj jasnih in kvalificiranih mnenj, sem zaradi odgovornosti te skupščine in zato, da se izognemo ugovorom, kako ste delegati odločali neobveščeni ali zavedeni, dolžan ponoviti nekatera dejstva. Skupščina Slovenije je edini po ustavi pristojen organ, ki v imenu slovenskega naroda in ljudstva Slovenije odloča o sprejemanju ustave. Za sprejemanje ustave ni predvideno nikakršno obravnavanje, dajanje mnenj in ocen, kaj šele soglasja v drugih republikah in pokrajinah oziroma zveznih organih. Tudi v zvezni ustavi nima nihče te pristojnosti. Šele potem, ko je ustava že sprejeta, je predvidena pristojnost ustavnega sodišča SFRJ, da daje skupščini SFRJ mnenje o tem, ali je republiška ustava v nasprotju z zvezno. To je le mnenje. Veljavnost se lahko ukine samo pri ugotavljanju skladnosti zakonov z ustavo. Zato vse aktivnosti sedaj, ko dopolnila še niso sprejeta, nimajo osnove, imajo pa povsem drug pomen. Ponovno pa poudarjam odgovornost republike in pokrajine, da ne sprejme rešitev, ki bi bile v nasprotju z zvezno ustavo.

Rad pa vam bi ponovno zagotovil, da predlagane rešitve v svoji vsebini niso v nasprotju z ustavno ureditvijo SFRJ. Zvezni zbor je na včerajšnji seji priporočil naši skupščini, naj odloži odločanje o dopolnilih. To stališče je sprejel, ne da bi se seznanil z vsebino predloga, ne da bi bil za to pristojen. To temu zboru ne more biti v čast. Predlagam, da tega priporočila ne sprejmemo. (dolg aplavz). Prepričan sem, da smo že doslej in da bomo znali tudi danes to pravico in dolžnost opraviti odgovorno in preudarno, tudi s polno odgovornostjo do Jugoslavije in naših skupnih interesov v njej. Predlagam, da tako kot vedno, spoštujemo le v ustavi predvidene postopke in pristojnosti. Tako naj ravnajo tudi drugi.

Predlagam, da danes dopolnila po letu in pol dolgi razpravi, sprejmemo. Doslej smo branili, danes pa smo odločeni, da v ustavnopravno normo povzdignemo pravico slovenskega naroda in ljudstva Slovenije, da po svojih legalnih in legitimnih predstavnikih odloča, o svoji usodi. To pravico priznavamo tudi drugim. Toda ne dovolimo nikomur, da bi jo kratil nam! (dolg aplavz)

Soglasna podpora dopolnilom

V zboru združenega dela je bilo za ustavna dopolnila 145 delegatov, eden pa je bil proti. V zboru občin jih je bilo vseh 67 prisotnih med glasovanjem za, v družbenopolitičnem zboru pa je bilo med glasovanjem v dvorani 45 delegatov. 44 jih je bilo za, 1 pa je bil vzdržan. Podpora je bila soglasna in odločnejša tudi zaradi pritiskov tik pred sejo in dnevei poprej. Delegati so v razpravah izrekali priznanje ustavni komisiji, zavračali vse napade na slovensko vodstvo, uradno politiko in alternativo, poudarjali, da se je tudi v Sloveniji "zgodil narod", vendar ne na ulici, ampak v legalni skupščini, poudarjali, da bodo s ponosom glasovali, izražali priznanje hrabri drži naših predstavnikov v Beogradu, ter menili, da je 27. september zgodovinski dan. Sintagmo bratstvo in enotnost naj zamenjata bratstvo in spoštovanje, je bilo slišati, prav tako pa predlog, da naj skupščina da v dokaz podpore naroda dopolnilom le ta na referendum.

V posebnem položaju sta bila delegata JLA, ki sta javno povedala, da žal ne moreta glasovati kot Slovenca, ampak kot delegata oboroženih sil, ki pa so proti spornim dopolnilom skladno s stališčem predsedstev države in partije in zveznega sekretariata za ljudsko obrambo.

Na zdravje in srečo ustavi. Mitja Ribičič in Tone Pavček.

Nekaj mnenj delegatov.

Jože Antolin iz Kranja, poročevalec odbora za družbenopolitični sistem zbora združenega dela in član ustavne komisije: "Ustavna dopolnila moramo danes sprejeti kljub grožnjam z vseh strani. Na ustavni komisiji in naši pravni strokovnjaki, priznani v Jugoslaviji, so jasno dokazali, da dopolnila niso v nasprotju z zvezno ustavo, če pa bi bila, pa o tem lahko odloča le ustavno sodišče. Če dopolnil ne bi sprejeli, bi slovenski narod izrekel nezaupnico svojemu vodstvu, saj bi bila to izdaja."

Gospod Tone Bohinc, župnik v Retečah pri Škofji Loki, član ustavne komisije in predsednik Slovenskega duhovniškega društva: "Dopolnila je danes treba sprejeti. Današnji dan je zame, če ga primerjam s polpreteklo zgodovino, nekaj podobnega kot Kočevski zbor ali II. zasedanje Avnoja v Jajcu. Danes se s sprejemom teh dopolnil širijo in utrjujejo temelji naše prihodnosti, naše slovenske državnosti. Kakršnokoli nesprejetje (kar sem prepričan, da ga ne bo) bi bila za člane ustavne komisije, predvsem pa za delegate slovenske skupščine, usodna, zgodovinska napaka, ki je slovenski narod ne bi smel in ne bi mogel nikdar odpustiti. Gre za narod, gre za našo prihodnost, zato v popolnosti soglašam s sprejemom dopolnil."

Rina Klinar, delegatka z Jesenic, je v svojem odmevnem nastopu med drugim povedala: "Za nepreklicno odločitev za amadmajev so bili predvsem sporni amandmaji in pa tisti, ki nam jih drugi očitajo. Če smo si pravico do samoodločbe znali ubraniti v najtežjih dneh naše zgodovine, če so si jo napredni narodi napisali v mednarodne sporazume, h katerimi je pristopila tudi Jugoslavija, potem mi nihče ne sme onemogočiti izraziti te svoje volje v našem parlamentu. To pravico želim ohraniti ne le zase in za tiste, v imenu katerih odločam, ampak predvsem za rodove, ki prihajajo, ki jim moramo omogočiti dostojno življenje, življenje vredno človeka. Želimo in tudi sama si želim imeti pravico in veliko odgovornost, kako in kje bom delala, kaj bomo s svojimi in skupnimi sposobnostmi. Slovenščina je moj jezik, je jezik mojih prednikov in mojih otrok. Včasih je ta jezik trd in okoren. Vendar je to moj jezik in če je kaj, potem sem srečna, da je to moj jezik po številu sicer majhnega naroda. Zato moramo znati tudi nekaj drugih jezikov. To je prednost pred drugimi in zato morda razumemo več kot drugi. Vendar to ne pomeni, da moramo vedno popuščati in se umikati. Te pravice do svojega jezika si ne pustim vzeti in jo hkrati priznavam vsem drugim."

Ivan Oman, predstavnik Okrogle mize na zboru združenega dela: "Današnji dan je eden najpomembnejših v nacionalni zgodovini Slovencev, če jo začnemo šteti leta 1848. Takšnega pomena so bila leta 1918 in 1941 - 1945. Danes je dogodek, ki naj utrdi slovensko državnost v okviru jugoslovanske federacije. Zato z vsem srcem podpiram sprejem dopolnil, tudi spornih, ki za nas niso sporni. Dopolnilo o volitvah ni skladno s skupno, usklajeno izjavo Okrogle mize. Tudi tu naj velja načelo konsenza. Dopolnilo naj bo tako oblikovano, da bo mogoče ta problem rešiti v volilnem zakonu."

Gre namreč za 36. dopolnilo k slovenski ustavi glede kandidiranja in volitev v družbenopolitični zbor družbenopolitične skupnosti. **Mauricio Olenik, predstavnik zelenih, pravi takole:** " Gre zato, na kakšen način bodo voljeni delegati v družbenopolitični zbor. Od načina volitev je zelo odvisna usoda političnega pluralizma v Sloveniji. Vsaka oblika večinskega sistema, tudi kombinirana s proporcionalnim, bi prisilila vse novonastale zveze v neko skupno koalicijo proti, pogojno rečeno, komunističnemu bloku. To bi ubilo pluralnost tega slovenskega prostora in bi imeli samo dva velika, nasprotujoča si tabora, kar bi lahko imelo za prebivalce Slovenije in Slovenijo neprijetne ali celo tragične posledice. Če pa dopustimo neko obliko proporcionalnih volitev, pa lahko zagotovimo, da se bo nastajajoči pluralizem razcvetel in bo skupščina imela zbor, kjer bodo resnično različni interesi. Nov konsenz ustavne komisije je zelo blizu našim zahtevam. Besedilo ostaja isto, se pa interpretacija radikalno spreminja. Pomemben bo volilni zakon, ki bo določil način volitev."

Jože Košnjek,

slike Gorazd Šinik

Slovenski n je dokončno izboril pravico, da zdaj in zraj sam odloča o svoji usodi

Tovariši, zlom stare Ju
sebi. Sam se je moral
aprila 1941 je bila ust
partizanska puška. Od
Jugoslaviji, stisnjenem m
izboril prostrana svob
janskih divizij. O tem
nekaj drugega. S temi
in za zmeraj sam odloč
bo zlorabil. Že od prv
mo — enotnosti in bra

**štetokrat obsojani za se
nila enotnost in bratstv
biva danes svoj konkre**

Tovariši, mi Slovenci,
škim jarmom. Danes,
ren narod — ustvarjajo
vereno ustvarjamo svo
tvorbo, našo skupno
nad sovražniki, notran

Josip Vidmar v imenu O

prepustil slovenski narod na milost in nemilost samemu
vema fašizmoma v podobi velesil Italije in Nemčije. 27.
F slovenskega naroda, mesec dni kasneje je počila prva
venski narod bori na morda najtežavnejšem območju v Ju
emčijo in za povrh še Madžarsko. V tem boju si je dvakrat
a in v trenutkih italijanske kapitulacije razorožil šest itali-
zato, da bi se hvalili, marveč zato, da bi z uspehi utemeljil
namreč slovenski narod dokončno izboril pravico, da zdaj
di. Pravice, ki smo si jih tako priborili, slovenski narod ne
dalje smo jih posvetili temu, o čemer danes jasno govori-
ovanskih narodov. **V bivši Jugoslaviji smo bili Slovenci ne-
ndar je za nas enotnost jugoslovanskih narodov vselej pome-
enakopravnih jugoslovanskih narodov. Takšno gledanje do-
ren smisel.**

suženjstvu, podjarmljeni in teptani pod ogromnim nem-
h, prvič nastopamo kot enakopraven, samostojen in suve-
vorbo v skupnosti z bratskimi narodi Jugoslavije, prvič su-
o in prihodnost. Verjemite, da bo slovenski narod to svojo
lj branil kot doslej, saj bo v osvobodilnem boju z zmago
njimi, branil svojo svobodo.

onte slovenskega naroda na drugem zasedanju AVNOJ

DR. CIRIL RIBIČIČ, ČLAN PREDSEDSTVA CENTRALNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE:

Bilo bi krivično, če bi ZK izgubila na volitvah samo zaradi svoje preteklosti

Ljubljana, 25. septembra - "Na prihodnje volitve ne bomo šli s pesimizmom. S tem, ko se ustavnopravno odpovedujemo vodilnemu položaju, se ne odrekamo težnjam, da bi si na pravičnih volitvah zagotovili čimvečje zaupanje med ljudmi. Zveza komunistov želi biti še naprej organizacija, ki bi sama s svojim programom ali s podobno usmerjenimi organizacijami vplivala na razvoj slovenske družbe," je v pogovoru za Gorenjski glas dejal dr. Ciril Ribičič, član predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

- Mnenja o prenovi ZK in družbe nasploh so tudi v ZK različna; lahko pojasnite glavne smeri oziroma prevladujoča razmišljanja?

"V zadnjem času slišimo predvsem različna mnenja o tem, kakšno naj bo stališče zveze komunistov do napak in neuspehov v preteklosti. Nekateri menijo, da je vsako razpravljanje o preteklih sporih in težavah nesmiselno, ker vodi le v zaostrovanje razmer; drugi (skrajneži) so mnenja, da je bilo vse, kar se je zgodilo po vojni, negativno, in zavračajo tudi tisto, kar imenujemo pozitivne tradicije zveze komunistov... Jaz menim, da prenova ZK ter političnega in gospodarskega sistema ne more biti uspešna in učinkovita, če ne bomo izdelali temeljite analize, ki bo z dovolj političnega in zgodovinskega občutka uravnoteženo odgovorila na vprašanje, kaj so bile v naši preteklosti sistemske napake, kaj napake, ki jih je zakrivila zveza komunistov, in katere so tiste napake, za katere so odgovorni posamezniki. Nedavno razpravljanje o Popitovem pismu je spodbudilo predvsem neustrezno presojanje zgodovine in "črno" prikazovanje preteklosti, kar po mojem ni bilo in ni produktivno, ker odvrača "akterje" prejšnje politike od prenove in ker ne daje realne ocene o tem, kaj je treba spremeniti in kako.

Drugi konflikt, ki je že nekaj časa aktualen in zadeva vprašanje, kakšno Jugoslavijo hočemo in kakšni naj bodo odnosi v Zvezi komunistov, se zadnje čase izraža predvsem v razpravi o predlogu dopolnil slovenske ustave. Gre za konflikt med tistimi, ki zagovarjajo centralizacijo in hočejo tako spremeniti tudi federacijo, in med drugimi, ki menimo, da je treba graditi federacijo na državnosti, samostojnosti, neodvisnosti in samoodločbi republik in na njihovi odgovornosti za skupni jugoslovanski razvoj."

- Prenova poteka počasi, za mnoge prepočasi. Kaj jo ovira - stara miselnost in praksa, kadri, obremenjeni s preteklostjo, kaj drugega?

"S trditvijo se ne bi povsem strinjal. Prenova - vsaj kar zadeva stališča in usmeritve - poteka dokaj hitro, za mnoge tudi prehitro. Menim, da je to tudi eden od razlogov, da je prišlo do Popitovega pisma in do konflikta, v katerem pa se je tudi pozabljalo, da je del članstva ZK nezadovoljen, češ da prenova poteka prepočasi. Gre za različna mnenja in za to, da se bosta postopoma v ZK jasno izoblikovali dve krili, ki se bosta razlikovali prav v radikalnosti in konservativnosti stališča o tem, kako hitro prenavljati ZK in celotno družbo. In ker brez obeh kril ni mogoče leteti, je zelo pomembno, kdo je na sredini, kdo je sposoben upoštevati ustvarjalne pobude obeh kril pa tudi opozorila, da so preskoki nerealni in nevarni ter da je prenova, ki ostaja pri besedah, razmerje političnih sil pa se ne spreminja, obsojena na neuspeh."

- Zdi se, da ima slovenska zveza komunistov dobre osrednje vodstvo, sicer pa precej sekretarjev na terenu, ki slabo razumejo partijska stališča in usmeritve. Ali tudi to ovira prenovo?

"Dokler je bila zveza komunistov v monopolnem, privilegiranem položaju, je imela možnost oblastniškega delovanja in ukazovanja ter sistemskega in zunajsistemskega uresničevanja sklepov in usmeritev. Naloga sekretarjev je bila predvsem ta, da so uspešno izvajali usmeritve; manj pa so bili usposobljeni za samostojno, kritično razmišljanje in za ustvarjalno delo, ki pa ga terja nov položaj ZK. V zvezi komunistov se dobro zavedamo, da zahtevni družbeni program ni realen, če tudi na terenu ne kadrov, ki so za prenovo in spremembe."

- Zveza komunistov se stara, odmira... Je ob pomanjkanju mladih moči (in idej) program še realen?

"Zveza komunistov ima sicer še vedno zelo veliko članov, vendar pa se je že doslej večkrat pokazalo (tudi na Kosovu), da število članov in moč neke organizacije nista v premem sorazmerju, ampak prej v obratnem. Iz ZK izstopajo člani, ki se ne strinjajo z njeno usmeritvijo ali vidijo možnost ustvarjalnega delovanja v novoustanovljenih političnih zvezah. Veliko resnejši problem je to, da ni mladih in da zato že lahko govorimo o nevarnosti odmiranja ZK. Ta nevarnost je še toliko večja, ker zveza socialistične mladine ne želi biti več generacijsko socialistično usmerjena organizacija, iz katere bi (tako kot v preteklosti) politično aktivni mladinci kar precej množično prehajali v zvezo komunistov. V vodstvu ZKS poskušamo z nekaterimi potezami in akcijami privabiti v zvezo komunistov tudi mlade. Ob pripravi programskega dokumenta za slovenski kongres in za volitve 1990 "Za evropsko kakovost življenja" smo organizirali skupino mladih komunistov, ki bo ocenila, ali je program dovolj privlačen za mlade ali ne. S tem tudi uvajamo novo prakso v naš način dela. Če so doslej starejši ugibali, kaj mislijo mladi, naj bi zdaj mladi sami povedali, kaj je treba spremeniti v organizaciji in v družbi. Program "Za evropsko kakovost življenja" ni klasičen program za kongres, ampak je to tudi program, kaj želi slovenska ZK v naslednjih petih letih doseči in prispevati k družbenemu razvoju. Že osnovno geslo je izzvalo precej razprav, podpore pa tudi nerazumevanja. Usmeritev "za evropsko kakovost življenja" je nedvoumna in ne pozablja na to, da je takšno kakovost mogoče doseči le z drugačnim delom in gospodarjenjem."

- Je kaj bojazni, da bi se zveza komunistov in nove zveze (alternativa) ukvarjale same s sabo, ljudje pa bi še naprej živeli slabo, daleč od ravni evropske kakovosti?

"Nastajanje alternative, opozicije oz. novih zvez je sicer prispeval k prebujanju zveze komunistov, vendar bi bilo lahko to "prebujanje" še učinkovitejše, če bi bila tudi alternativa uspešnejša in če bi bile njene analize in usmeritve bolj poglobljene. V zvezi komunistov ugotavljamo, da njihovo delo temelji predvsem na negativnih programih, še zlasti na kritiki napak in slabosti ZK v preteklosti in sedanjosti. Strinjam se, da se družbene in gospodarske spremembe za zdaj še ne odražajo v boljši kakovosti življenja, vendar se bo tudi to kmalu pokazalo, če bodo ZK, druge tradicionalne politične organizacije (socialistična zveza, sindikat, mladina, borci) ter alternativa usmerjali energijo k pravim vprašanjem in če bodo državni organi, predvsem pa skupščina sprejemali odločitve, ki bodo dejansko izražale voljo ljudi."

- Kakšne naj bi bile po partijskem modelu prihodnje volitve?

"V zvezi komunistov menimo, da je treba bolj kot doslej upoštevati evropske in svetovne izkušnje, pridobitve in tradicije. Dopolnila k slovenski ustavi jih sicer že v precejšnji meri določajo, vendar bo to, kakšne volitve bomo imeli prihodnje leto, precej odvisno tudi od volilnega modela. Nesporno je, da je treba krepiti vlogo državljana in organizirati takšne volitve, ki ne bodo samo neposredne, ampak tudi pravične. Ker vsaka organizacija vidi volilni model po svoje, je razumljivo, da bo o njem še veliko polemike. Mislim, da je za razpravo slabo, ker se je alternativa poenotila in ker nastopa kot enotni "blok".

V zvezi komunistov se zavzemamo za spoštovanje tistih izkušenj demokratičnih držav, ki ob strankarski polarizaciji upoštevajo konkurenco med posameznimi kandidati. Nekateri nam ob tem očitajo, da podpiramo takšen volilni sistem zato, ker imajo določeni komunisti v javnosti večji ugled kot celotna organizacija. V tem je nekaj resnice, posamezniki imajo na volitvah več možnosti kot organizacija, ki se v predvolilni tekmi ne more otresti grehov iz preteklosti; programski dokument, ki ga pripravljamo, pa se tudi ne bo "prijel" tako hitro. V ZKS nimamo namena, da bi preprečevali konkurenco med organizacijami; nasprotujemo pa temu, da bi politične organizacije same določale kandidate in da bi imeli volilci le možnost glasovanja med organizacijami, ki bi ponujale bolj ali manj kakovostne in znane kandidate. V zvezi komunistov se tudi zavzemamo za to, da bi imeli več neodvisnih kandidatov in da bi bile njihove sposobnosti pomembnejše od tega, iz katere organizacije izhajajo. Ljudje, državljani (in ne samo organizacije) naj bi s svojimi glasovi, podpisi ali kako drugače določali kandidate in na volitvah odločali, kdo je vreden njihovega zaupanja."

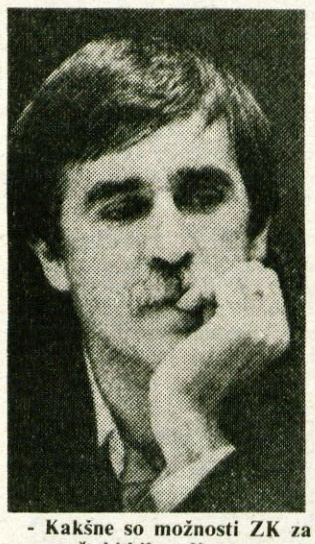

- Kakšne so možnosti ZK za zmago, če bi bile volitve normalne in pravične? Kaj bi, denimo, pomenilo to, če bi se partija po volitvah znašla v opoziciji?

"Na volitve ne gremo s pesimizmom. S tem, ko se ustavnopravno odpovedujemo vodilnemu položaju, se ne odrekamo težnjam, da bi si na pravičnih volitvah pridobili čimvečje zaupanje med ljudmi. Komunisti želimo biti še naprej organizacija, ki bi sama s svojim programom ali skupaj s podobno usmerjenimi organizacijami vplivala na razvoj slovenske družbe. Ker na ZKS leti veliko očitkov prav zaradi tega, ker je na oblasti in ker je bila v preteklosti na oblasti tudi tako, da je delala v nasprotju z voljo ljudstva, bi bilo iz teh razlogov celo lažje, če bi bila zdaj v opoziciji. Mislim, da bi bilo krivično, če bi ZKS na prihodnjih volitvah izgubila samo zaradi svoje preteklosti, s katero se zadnje čase uspešno spopada. Tudi to je eden od razlogov, da se zavzemamo za takšne volitve, na katerih bi prišle do izraza sposobnosti kandidatov. V ZK tudi ne mislimo, da bi morali dobiti na volitvah podporo, ki bi nam omogočila monopol. ZK se bo povezovala z vsemi, ki se bodo zavzeli za družbeno koristne rešitve, in sicer ne glede na to, ali so člani ZK ali ne; pripravljena pa je tudi na sodelovanje s klasičnimi političnimi organizacijami, z novimi zvezami in celo za skupni nastop prek skupnega kandidata."

- Nekateri namigujejo, da bo jugoslovanski kongres usodno vplival na položaj slovenske zveze komunistov.

"Bojazen je upravičena, še posebej zato, ker je v Jugoslaviji realna nevarnost, da bi poskušali na zveznem kongresu z večinsko voljo vsiliti Sloveniji odločitve o nekaterih bistvenih vprašanjih. V ZKS smo se nedvoumno opredelili, da o takšnih vprašanjih, kot so: kakšna Jugoslavija, kakšen socializem, kakšna demokracija ne more biti preglasovanja in bomo zato delegatom dali jasna napotila, kako ravnati, če ne bi uspeli preprečiti preglasovanja."

- Prav zaradi obremenjenosti s preteklostjo je slišati tudi za predloge, da naj bi se ZKS odrekla demokratičnemu centralizmu, se organizacijsko osamosvojila in si celo izbrala drugo ime.

"V programskem dokumentu ZKS je precej elementov, za katere lahko rečemo, da ne predstavljajo elementov programa klasične politične organizacije, ampak so sestavina zasnove dokaj širokega socialističnega programa, ki naj bi povezoval v ZK ljudi s socialistično usmeritvijo, brez dogmatskih in ideoloških omejitev. Podoben program pripravljajo tudi v SZDL in ZSM; sicer pa so še nekatere organizacije, ki bi že zaradi svojega imena morale razmišljati podobno, vendar razmišljajo drugače in se opredeljujejo za negativni program. Spreminanje programa (če ga bodo delegati slovenskega kongresa sprejeli) izpostavlja tudi preimenovanje in sodelovanje z vsemi enako ali podobno usmerjenimi organizacijami. Menim, da ne bi bilo smiselno, če bi imeli v Sloveniji tri, štiri ali celo več organizacij s podobnim programom in da bi bilo koristno, če bi v prihodnosti prišlo do njihovega povezovanja ali celo združevanja. Spreminjanje imena pred volitvami bi bilo tudi zelo občutljivo, še posebej zato, ker bi nekateri to razumeli kot del predvolilnega boja. V komisiji za pripravo programskega dokumenta ocenjujemo, da bi bilo preimenovanje ZK razumljiva posledica prenove in vsebinskih sprememb, vendar pa v centralnem komiteju ZKS menijo, da vprašanje imena ne bi smeli postavljati v ospredje, tudi zato ne, ker sedanje ime še ni bilo v celoti izkoriščeno. Po sporu z informbirojem se je partija "prelevila" v zvezo komunistov, v organizacijo, naj bi se odrekla monopolu in delovala na nov, drugačen način. To se ni uresničilo, stara praksa se je ohranila kljub novemu imenu... Ime kajpak ni toliko sporno, da ga ne bi mogli ohraniti še naprej, vendar pa je obremenjeno z napakami in drugačno prakso v preteklosti. Jaz se zavzemam za to, da bi dolgoročno razmišljali o povezovanju tradicij OF in ZK in o organizaciji, ki bi bila organizacija socialistov in komunistov."

- Tudi v javnosti postaja vse bolj očitno, da sta v ZKS vsaj dve, tri različne frakcije. Je morda nevarnost, da bi ZK tudi formalno razpadla na več organizacij?

"V zvezi komunistov in tudi sicer se bomo morali navaditi na to, da so v članstvu in tudi vodstvu različna mnenja, stališča in ocene družbenega razvoja in da ne smemo že vnaprej zaznamovati tistih, ki zastopajo manjšinska mnenja, z zdravimi ali konservativnimi silami. Vsaka organizacija pa mora tudi presojati, kje so skrajne meje notranje razčlenitve in polarizacije. Za ZKS še ni nevarno, da bi imela pretirano izoblikovane notranje frakcije; večja nevarnost je monolitnost, ena resnica... Popitov očitek o "eni glavi in eni resnici" v slovenski ZK je absolutno krivičen, še zlasti, če sedanjo prakso, ko je omogočeno izražanje različnih mnenj, upoštevamo s preteklo."

C. Zaplotnik

TEMA TEDNA

OD »ŠVICE« DO ŠVICE

Včasih se sprašujem, ali smo Jugoslovani s svojimi prekričevanji sploh kaj dosegli? Doma nič in manj kot nič, po svetu pa zanimanje in vsevprek negativne ocene, kar sploh ni čudno, če vemo, koliko ljudi imamo po zaporih, v izolacijah, koliko jih je škaniranih, ponižanih, moralno kaznovanih, zdiferenciranih in brez služb. Taka popularnost je čudna reč, a kaj hočeš: na prvih straneh smo, v komentarjih in uvodnikih. S svojimi nerazumnimi mitingi in normalnemu Evropejcu nedoumljivo primitivno politično kulturo smo veliko bolj godni za kakšne rubrike **Saj ni res, pa je,** če ne bi tudi po svetu začutili, kakšna tragika je vse skupaj.

Kadarkoli že prisluhnem odmevom po svetu, napeto prežim, kdaj je kdo spet napisal, da je Slovenija jugoslovanska Švica! Tedaj se mi kar milo stori. Toplo mi rata pri duši, domišljija dobi peroti: Švica, mili Bog! Posebno v zadnjem času se često miselno distanciram od raznoraznih nočnih sej in revolvrskih Obračunov pri OK koralu in zaplujem v svoje švicarske vode. Od tam so raznorazne grožnje, češ **»puško bom snel s stene in pozaprl slovensko vodstvo, ki si upa v ustavna dopolnila«**, ne le na meji vsakega okusa in razuma, ampak čisto navadni otroški vrtec. Tu, na senčni strani moje Švice, pa mi poženejo kri v glavo...

Tu, v jugoslovanski Švici, me kar stresa od groze, kaj bo spet zinil nekdo v Črni gori, kjer se zlahka na mitingu zbere famoznih 50.000 ljudi, tam, v tapravi Švici, pa ob priliki črnogorskega mitinga melanhonično dihnem: »Madonca, ti pa imajo res cajt in energijo!«

A točno zdajle, 27. septembra, ob 19. uri, imam slutnjo Švice doma! Priokus taprave Švice. Imam jo skupaj z ostalimi Slovenci, saj nas vlada ni pustila na cedilu, ko je rekla odločni NE tistim puškarjem in mitingašem, ki imajo cajt in energijo.

A dan D še zdaleč ni minil, vam pravim kot jugoslovanski Švicar. Še se bodo snemale puške s sten, brez skrbi. Še bo zavijalo in se kadilo okoli slovenskih vogalov, še bomo deležni tako pikantnih metafor, kot je tista, ki se je slišala na črnogorskem mitingu. Slutim, da na račun Slovenije, ker se zaenkrat še niso preorinetirali na druga interesna področja. Govornik je v luči sprejemanja slovenskih dopolnil zajadral v tako primerjavo: **»Vemo, da sneg ne pada le zato, da pač pade. Pade zato, da je videti sledi divjadi.«** Uaauaa, se je slišalo pred titograjsko skupščino v čast in slavo snežnim razmeram in drugim vremenskim pojavom, še vreme je tako osveščeno, da ve, kaj je pravica in skazica.

V alpskem delu prave Švice pa imajo sneg zato, da smučajo in ga prodajajo, z izkupičkom pa fino živijo. Ni jim mar emocionalnih snežnih in vseh drugih miselnih preokupacij, ki naj bi bile vse v službi neke ideologije. In nismo ne žejni in ne lačni, varčujejo in nam še na misel ne pride, da bi metali denar v vreče brez dna...

Od jugoslovanske do tazaresne Švice je - še dolga pot. Sam Bog nam pomagaj, kako se bomo vsi skupaj še »našvicali«, preden bomo v pravi Švici. Kljub motečim vremenskim faktorjem pa iskreno želim, da bi bili vsi skupaj enkrat vsaj približno tazaresna Švica...

. Sedej

ljubljanska banka

KOT IMETNIK TEKOČEGA RAČUNA, ŽELIM SVOJ DENAR V SOBOTO ZVEČER OB 22. URI!

NEMOGOČE?

BANKOMAT je samopostrežni stroj, ki s pomočjo identifikacijske kartice z magnetnim zapisom oz. **BANKOMAT KARTICE,** omogoča dvig denarja **KADARKOLI** in brez navzočnosti bančnega delavca.

V Gorenjski banki bodo bankomati kmalu delovali. Zato morate imetniki tekočega računa, ki želite z bankomati poslovati, izpolniti prošnjo za izdajo bankomat kartice.

Prošnjo, skupaj z osnovnimi navodili, dobite na vseh bančnih okencih Gorenjske banke, kjer izdajamo čeke.

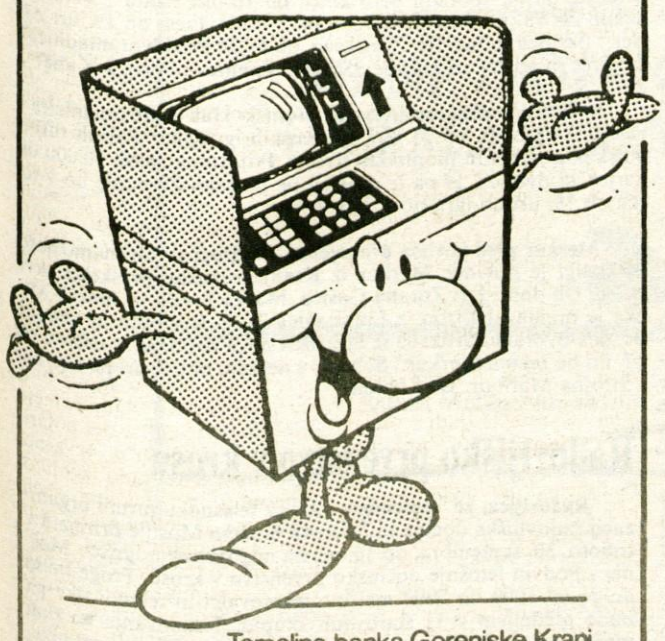

Temeljna banka Gorenjske Kranj

Jež

Tale pearl - barley je po 8 milijonov za porcijo. Malo ali veliko - kdo bi sploh še vedel v današnjih časih!

Dahnili so da:

V Kranju: Anita Grašič in Tomaž Čadež z Visokega; Alenka Jerše in Iztok Krevs iz Kranja; Mirjam Kopač in Matjaž Bajželj iz Naklega; Romana Balažič in Robert Varl z Ribnega; Milena Videmšek in Valentin Smolej s Pangršice.

Čvek

Avtobus Margaret Thatcher se prodaja

Britanska konservativna stranka se je odločila, da proda oklopni mini - bus, ki ga je v predvolilni kampanji uporabljala ministrica. Karakteristike vozila: modre barve, tehta 13 ton, ima 18 sedežev, štiri telefonske linije, generator za elektriko in WC. Britanski časopisi predlagajo, naj ga ponudijo avtorju Satanskih stihov, saj je še vedno v veliki nevarnosti...

Angleži se učijo japonščine

Britancem učenje jezikov ni bilo nikoli vrlina. Toda zdaj se množično odločajo za tečaje japonščine. Razlog? Kar precej japonskih firm se pripravlja, da odpre svoje filiale v Veliki Britaniji. Znanje japonščine je zato velika prednost za tiste, ki bi se v teh firmah radi zaposlili.

Težko življenje psov

Čeprav domače živali, pse in mačke, njihovi lastniki vztrajno ljubkujejo, je večina teh živali v resni nevarnosti, da bi mentalno zboleli - tako je sporočilo s kongresa britanskih veterinarjev iz Glasgowa. Živali naj bi bile praktično frustrirane, saj so pravi zaporniki v pretoplih sobah, ob televizorjih... Če bi psi govorili, so dejali na kongresu, bi verjetno rekli: »Oh, kje so dobri stari časi, ko smo bili še svobodni in smo se lahko predali svojim nagonom...«

Dumping cena za hišo Linde Evans

Slavna igralka Linda Evans - Kristl iz še bolj znane serije Dinastija se je odločila, da da v najem svojo veliko hišo na Beverly Hills za 8.000 funtov mesečno. To je tako razjezilo njene slavne sosede, same filmske igralce in igralke, da so protestirali, saj najemnina običajno znaša najmanj 65.000 funtov.

Hiša je popolnoma opremljena, prostrana, pred njo je trata v obliki srca, pred zvedavimi pogledi pa vse to varuje visoka ograja. Potem ko je nehala snemati Dinastijo, se je Linda odločila, da zapusti Hollywood in oddide v državo Washington, kjer ima drugo hišo.

Manson bi spet ubijal

Charles Manson, vodja sekte, ki je pred dvajsetimi leti tako strahotno ubijala, je sporočil, naj ga nikar ne spustijo iz zapora, ker je še vedno sposoben ubiti pravo množico ljudi.
Manson, ki je tedaj s pravim masakrom umoril sedem ljudi, med drugim tudi slavno igralko Sharon Tate, je med drugim tudi dejal, da bi na prostosti takoj poravnal račune...

PRIJAZEN gorenjski NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

MAJDA KRPAN

Priznam, da sem najprej "vzela na piko" neko drugo prodajalko Tekstilindusove industrijske prodajalne sredi Kranja in nehote skušala njeno prijaznost. Podlogo sem iskala tanko bombažno oziroma viskozno blago, kot je zahtevala moja šivilja. In ker se na blago ne spoznam veliko, sem prodajalko poprosila za končke blaga, da bi jih lahko pokazala mojstrici. Brez besed mi jih je odrezala, tanko seveda, da bi ne prizadela naslednje stranke, mi svetovala, kaj bi bilo bolje. Od enobarvnega lahko odreže kakšen tanek tanek trakec, toliko da se vidi barva ali kvaliteta, vzorčnega pa ne more. Prodajalka je bila prijazna, pripravljena pomagati, ponuditi tudi vse drugo. Tako nevsiljivo, da sem se že skoraj odločila za kos prelepega, kot svila padajočega blaga iz viskoze v velikem vzorcu in jesenskih barv za krilo... Ampak ne, prišla sem le zaradi podloge. Morda jutri, ko pridem blago iskat. In tudi pogovorila se bom z njo, sklenem.

Vendar naslednji dan je nisem našla. Našla pa sem drugo, prav nič manj prijazno. Bo pač morda ta na vrsti, si mislim in jo spremljam pri njenem delu. Nekaj najstnic je prišlo po blago za pentlje za v lase. V Jani so prebrale, da so zdaj modne in vse so hotele tanko drobno rožasto turkizno blago. Prodajalka je bila takoj pripravljena odrezati jim trakove, vendar, ko je ugotovila, da je blaga le še za bluzo, se je obotavljala in ni hotela odrezati. Kako bo tole neki speljala, me je zanimalo, kajti dekleta je le vleklo k drobnim rožicam. Nekaj takšnega so si verjetno zamislile na svojih glavah. A prodajalka jih je znala prepričati, da niso nič manj lepe in modne modre pike na beli podlagi, ali bele na modri, ali pa onile drobni vzorček. Toliko blaga jim je prinesla na mizo, jih razgrinjala pred njimi, da so mimogrede pozabile na tisti modri konec, se ogrele za nove vzorce in na koncu so bile vse zadovoljne. Majda Krpan, ena od mlajših prodajalk v Tekstilindusovi prodajalni je še enkrat potrdila, da zna ravnati s strankami.

"Vse skušamo biti prijazne," mi pripoveduje, potem ko so dekleta že odšla s svojimi drobnimi zavitki. "Prilagajamo se stranki in s svojim svetovanjem včasih bolj, včasih manj zadanemo. Kakšna stranka točno ve, kaj bi rada kupila, takrat ni težav, če pa želje niso povsem izrazite, je najbolje, da si stranka najprej blago sama ogleda, potem skušaš najti njen okus in ko ga spoznaš, veš tudi prav svetovati. Izbira je velika, zato se je stranki vsekakor težje odločati. To povsem razumemo in imamo, vsaj upam, dovolj potrpljenja za vse."

D. Dolenc

Sejem na Dovjem

Dovje - Mojstrana - V tej krajevni skupnosti zavzeto nadaljujejo z živahnim družabnim življenjem. Člani sekcije za ljudske običaje pri KUD Jaka Rabič pripravljajo v nedeljo, 1. oktobra, pravi vaški sejem sredi vasi Dovje. Sicer imajo sejmi v tem kraju večstoletno tradicijo, prirejali so jih vse do 1941, do začetka druge svetovne vojne.

Kasneje za to očitno ni bilo dovolj zanimanja, letos pa to tradicijo spet oživljajo. V goste so povabili najrazličnejše obrtnike z domačo robo, aktiv kmečkih žena bo pripravil domače dobrote, organizirali pa bodo več družabnih tekmovanj in iger. Na sejemskem prostoru bo še stojnica turističnega podmladka osnovne šole 16. december Mojstrana. Ne bo manjkala tudi stojnica v stilu bolšjega trga, skratka v nedeljo bo na Dovjem ves čas zabavno in veselo.

J. Rabič

ureja DARINKA SEDEJ

Vaterpolo

Triglav ima novega predsednika

Kranj, 20. septembra — Zvezni vaterpolski ligaš Triglav iz Kranja se pospešeno pripravlja za ponovni krst v elitni jugoslovanski ligi, ki naj bi se predvidoma začela v prvih dneh decembra. Člansko moštvo z vsemi okrepitvami se od 1. avgusta dvakrat dnevno pod vodstvom trenerja Rada Čermelja in njegovega pomočnika Ljuba Čaliča pripravlja v letnem bazenu. Pred startom v ligi so na sporedu še pokalna srečanja, ki naj bi bila od 30. septembra dalje. Ker v letnem bazenu ne bo več vode, se bodo treningi nadaljevali v zimskem bazenu.

Na Reki je bil pred dnevi ustanovni sestanek sodelujočih vaterpolskih klubov Italije in Jugoslavije. Na tem sestanku so ustanovili ligo ITALY 4 + 4. V tej ligi bodo igrale ekipe Triestina, Edera (oba Trst), Vicenza in Goricia, Primorje (Reka), Opatija Key, Mladost Coning in kranjski Triglav. Igrali bodo v dveh skupinah, o prvaku pa bosta odločali prvi dve ekipi iz obeh skupin. Tekmovanje se bo začelo 29. oktobra in bo končano do 10. decembra. Vsa srečanja se bodo igrala v Trstu in Reki. Cilj te lige je okrepitev vaterpola v severnem delu Italije in Jugoslavije.

Na torkovem sestanku predsedstva VK Triglav je bil imenovan novi vršilec dolžnosti predsednika kluba. Po odhodu Iztoka Krašovca za direktorja kluba NK Olimpija je bila na to mesto imenovan Marko Troppan. Marko Troppan je Kranjčan in znani športni delavec pri ženski košarki Ilirije iz Ljubljane.

D. Humer

Jeklarski maraton na Jesenicah

Olga Grm in Dušan Hribernik

Jesenice — Člani koordinacijskega sveta ZSMS Železarne Jesenice so organizirali 4. jeklarski maraton. Proga je bila dolga 21 kilometrov in je potekala od Jesenic do Mojstrane in nazaj. Udeležba je bila tokrat nekoliko skromnejša, vendar pa so le prišli najbolj vneti privrženci tega športa iz različnih krajev Slovenije.

V posameznih kategorijah so zmagali: pri ženskah Olga Grm iz Lesc, pri moških pa: do 18 let Klemen Kejžar s Hrušice, od 18 do 30 let: Miro Lebar iz Kranjske gore, od 31 do 40 let Dušan Hribernik iz Kranja, od 41 do 50 let: Janez Sitar iz Mošenj, od 50 do 55 let Boris Ahac iz Radovljice in nad 55 let Miro Rant iz Kranja. Najboljši ženski rezultat je dosegla Olga Grm, moškega pa Dušan Hribernik. Najstarejši udeleženec je bil 65-letni Srečo Mesarič iz Kranja, najmlajši pa 14-letni Gaber Lah iz Kranjske gore.

J. Rabič

Tekmovanje v športnem plezanju

Prvič v Kranju

Kranj, 27. septembra - Najboljši jugoslovanski plezalke in plezalci bodo sredi prihodnjega meseca gostovali na kranjskem stadionu Stanko Mlakar. Tam bo namreč Zveza telesnokulturnih organizacij občine Kranj izvedla tekmovanje v športnem plezanju na umetni steni z imenom YU Rock Master. Nanj bodo prvič doslej povabili 7 plezalk in 15 plezalcev, ki so jih organizatorji izbrali na osnovi rezultatov z dosedanjih tekmovanj in vrstnega reda v jugoslovanskem pokalu športnega plezanja ter težavnosti opravljenih vzponov.

Na tekmi v Kranju, ki jo bodo izvedli 14. in 15. 10. 1989, bodo oba tekmovalna dneva nastopili vsi prijavljeni plezalci. Njihove dosežke v obeh smereh, ki bosta dokaj zahtevni in raznoliki, bodo sešteli v skupni rezultat. To bo novost glede na dosedanja tekmovanja, kjer se je po kvalifikacijskem tekmovanju uvrstilo v finale le določeno število plezalcev. Tudi zato si obetajo v Kranju zanimivo plezalsko prireditev.

S. Saje

Smučarski skoki

Fras prvi, Franc tretji

Kranj, 24. septembra — V novem smučarskem skakalnem centru na Gorenji Savi je bilo v nedeljo dvoje tekmovanj. Najprej so se pomerili najmlajši skakalnici do 9 let starosti, najboljši med njimi je bil Mandeljc iz Žirovnice pred domačinom Kobalom.

Osrednja prireditev je bilo poletno prvenstvo Slovenije za mlajše mladince, kjer je nastopilo 51 skakalcev iz vseh boljših slovenskih klubov. Najboljša sta bila Ljubljančana Fras in Bregar, na odlično tretje mesto pa se je uvrstil pionir kranjskega ID Triglav Urban Franc.

Rezultati — mlajši mladinci: 1. Fras 193,2 (59,5, 62,5), 2. Bregar (oba El. Ilirija) 189,2 (60, 59,5), 3. Franc (ID Triglav) 177,6 (55, 61), 6. Zupan, 7. Zaplotnik (oba ID Triglav), 8. Meglič, 9. D. Jekovec (oba Tržič) in Dolhar (Rateče); **pionirji do 9 let za pokal Gorenjske:** 1. Mandeljc (Žirovnica), 2. Kobal, 3. Mohorič, 4. Norčič (vsi ID Triglav), 5. Romih, 6. Sirc (oba Tržič).

J. Javornik

Smučarski skoki

Mandelc iz Žirovnice zmagal

Žirovnica, 20. septembra - TVD Partizan iz Žirovnice je organiziral republiško prvenstvo pionirjev do devet let starosti. Tekmovalo je 38 mladih skakalcev iz enajstih klubov iz Slovenije. Tekmovali so na 12 metrski skakalnici, pokriti s plastiko, v Glenci pri Breznici. Zmagal je domačin Mandelc, drugi je bil Peterka iz Moravč, tretji pa Žunič iz Titovega Velenja. Drugi gorenjski skakalci niso bili med najboljšimi, dosegli pa so naslednje uvrstitve: 12. je bil Sirc iz Tržiča, 16. Pogačar iz Žirovnice in 18. Romih iz Tržiča. Žirovniško tekmovanje je štelo tudi za pokal Gorenjske, v katerem po dveh tekmah vodi Tržičan Sirc s 35 točkami pred klubskim sotekmovalcem Majstorovičem, ki ima 28 točk. S 25 točkami delita tretje mesto Lang (Tržič) in Mandelc iz Žirovnice. M. Gašperin

ureja JOŽE KOŠNJEK

Začenja se hokejsko prvenstvo

Jeseniški hokejisti so dobro pripravljeni

Jesenice, 28. septembra - Ciril Klinar, trener jeseniških hokejistov:»Moštvo je na prvenstvo dobro pripravljeno, saj smo samo avgusta imeli 39 treningov...«

Danes, v petek, se bo začelo državno hokejsko prvenstvo. V prvi zvezni hokejski ligi bo startalo šest klubov. Na seji predsedstva HZJ so že opravili žrebanje med klubi in tako bo že v I. kolu prvi derbi med Jesenicami in Olimpijo v dvorani Podmežakla. Druga para sta Medveščak Gortan - Crvena zvezda in Partizan Vojvodina. Sistem tekmovanja bo tak kot lani: v prvem delu bo vsako moštvo igralo z vsakim po trikrat doma in v gosteh, potem bodo polfinalni obračuni med prvo in četrtouvrščenimi ter med drugo in in tretjeuvrščenimi na tri zmage. Zmagovalca se bosta v velikem finalu na tri zmage pomerila za naslov prvaka, poraženca pa za končno tretje mesto. Tudi peto in šestouvrščeni bosta igrala na tri zmage za končno peto mesto.

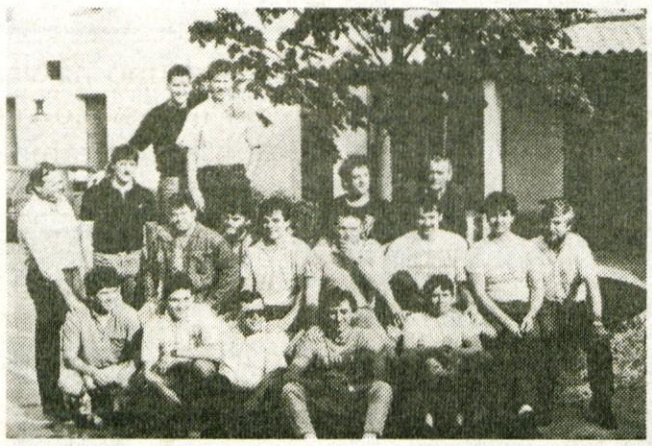

Jeseniški hokejisti, doslej 23 krat državni prvaki, so se poleti temeljito pripravljali na novo sezono. Trener **Ciril Klinar** ima na boljo 22 igralcev: Pretnarja, K. Tičarja, Cigana (vratarji), M. Pajiča, Kozarja, Magazina, D. Horvata, Keliha, Juga, Mlinarca, Šuvaka, Hafnerja, Raspeta, Š. Ščapa, Kopitarja, Tišlerja, Smoleja, Razingerja, Kunčiča, M. Šturma, J.Tičarja in J.Šturma.

Pred začetkom prvenstva smo se pogovarjali s trenerjem **Cirilom Klinarjem** in njegovim pomočnikom **Jožetom Češnjakom** o pripravah jeseniškega moštva na sezono. Ciril Klinar in Jože Češnjak sta dejala:**»Pri hokejskem klubu Jesenice nimamo tujih igralcev. Predvsem zato, ker za tuje igralce nimamo denarja. Sploh pa je težko razumljivo, da ob današnji krizi nekateri klubi lahko namenijo toliko denarja za tuje igralce. Tuji hokejisti tudi niso prava rešitev za razvoj jugoslovanskega hokeja.**

Za prihajajočo sezono smo se zelo dobro pripravili in imeli samo avgusta 39 treningov, obenem pa še štiri prijateljske tekme septembra. Vse priprave so potekale doma, bile so temeljite, moštvo je zelo dobro pripravljeno in upa na najboljše. V ekipi so zreli fantje, vedo, da bodo tekme hude, saj so tri enakovredne hokejske ekipe, ki se bodo potegovale za najvišji naslov.

Vemo, da imamo veliko ljubiteljev in navijačev, ki nas bodo podpirali skozi vso sezono. Z obiskom na tekmah smo zadovoljni, s spodbujanjem tudi, a žal je še vedno tako, da smo največ spodbude deležni tedaj, ko nam gre dobro in najboljše. Ko pa zaškriplje, so ljubitelji kar preveč tiho. Ko smo nedavno tega gostovali v Beljaku in je bila samo prijateljska tekma, so bili navijači tako zagreti, kot bi šlo za pravi derbi...«

D.Sedej

Nogomet

Zmaga Nakla na Jesenicah

Kranj, 27. septembra - V zadnjem kolu območne slovenske lige je Naklo zmagalo v gorenjskem derbiju na Jesenicah, Triglav je doma remiziral s Postojno, Britof pa je bil doma poražen z Jadran Lamo. Izidi: Jesenice : Naklo 1 : 2, Triglav : Postojna 0 : 0 in Britof : Jadran Lama 0 : 2. Vodi Primorje s 7 točkami, Naklo jih ima 6, Britof 4, Triglav in Jesenice pa sta še brez točke. V gorenjski ligi so igrali: Alples : Lesce 1 : 3, Mavčiče : Bitnje 5 : 2, Visoko : Alpina 3 : 7, Tržič : Bohinj 1 : 1, Sava : Zarica 0 : 0 in Primskovo : LTH 0 : 0. Vodita Alpina in Sava s 7 točkami.

D. Jošt

Kegljanje

Boris Urbanc drugi

Kranj, 26. septembra - Štiriindvajset najboljših slovenskih kegljačev je sodelovalo na finalu republiškega članskega prvenstva na Ravnah. Zmagal je Hari Steržaj, član mariborskega konstruktorja, svetovni prvak Boris Urbanc z Gorič, sicer član Gradisa iz Ljubljane pa je bil drugi. Steržajeva zmaga je bila pričakovana, saj je imel iz predtekmovanja kar 57 kegljev prednosti pred Urbancem. Deset najboljših se je uvrstilo na državno prvenstvo. Steržajev končni izid je 3823 podrtih kegljev, Urbančev pa 3732 kegljev.

J. K.

Rokomet

Prekinjena tekma Besnica : Sava

Kranj, 27. septembra - Prva kola v gorenjski rokometni ligi so prinesla prva presenečenja. Novinec Struževo igra zelo dobro, srečanje v Besnici pa je bilo prekinjeno. Do konca je bilo še 12 minut, vzrok za prekinitev pa naj bi bilo pristransko sojenje domačina Kozjeka. Rezultat ob prekinitvi je bil 23 : 22 za Besnico. Gumar je premagal Krvavec s 47 : 27. Gostje so prišli na tekmo le s šestimi igralci. Alples je premagal Struževo z 28 : 25. Struževo se je kot novinec zelo dobro upiralo lanskemu prvaku. Veterani Preddvora igrajo odlično in so z 39 : 26 premagali Veterane Kranja, izkazali so se tudi veterani Peka, ki so z 36 : 27 premagali Dupljance. Žabnica je z 22 : 20 premagala mladince Preddvora, katerih je bil zaradi nešportnega vedenja izključen Gregorc in ne bo smel igrati na eni prvenstveni tekmi. Britof pa je v gosteh premagal Storžič s 27 : 22.

J. Kuhar

Rokomet

Zmaga in poraz

Kranj, 26. septembra - Gorenjska zastopnika v prvih republiških rokometnih ligah sta igrala s polovičnim uspehom. V moški ligi je škofjeloški Termopol doma premagal Rudarja SCT s 23 : 17 (11 : 4). Termopol je z dvema točkama iz dveh kol četrti. V ženski ligi pa je bil Alples doma poražen z Burjo Centrocoop z 21 : 22. Alples je na prvenstveni lestvici sedmi.

Kriška gora išče skrbnika

Križe, 27. septembra - Planinsko društvo Križe razpisuje zimsko oskrbovanje planinske koče na Kriški gori, ki traja praviloma do 15. junija prihodnje leto. K sodelovanju vabljeni mlajši upokojenci pari, ki zmorejo sami ali z zanesljivimi pomočniki opravljati skrbniška dela (urejevanje koče in okolice, pravilen odnos do obiskovalcev, evidenca gostov, finančne in statistične obveznosti do društva itd.). Pisne prijave sprejema Planinsko društvo Križe do vključno 15. oktobra.

Vabila, obvestila

V nedeljo suhi tek Gorenjskega odreda - Športno društvo Krvavec Cerklje organizira v počastitev praznovanja krajevnega praznika krajevnih skupnosti pod Krvavcem II. suhi tek Gorenjskega odreda, ki bo v nedeljo, 1. oktobra, ob 10. uri pri osnovni šoli Davorina Jenka v Cerkljah, kjer bo tudi cilj. Proge bodo dolge od treh do 20 kilometrov. Startnina je 20.000 dinarjev za člane in članice, pionirji pa startnine ne plačajo. Start pionirjev in pionirk na 3 kilometre bo ob 10. uri, na 10 in 20 kilometrov pa ob 10.15. Prijave sprejemajo na dan tekmovanja do pol desetih. Pojasnila daje Janez Martinčič po telefonu 42 - 782. J. Kuhar

Prvi hokejski derbi na Jesenicah - Začenja se novo državno prvenstvo v hokeju na ledu. Že v prvem kolu bo danes ob 18. uri na Jesenicah derbi med Jesenicami in Olimpijo iz Ljubljane. Vabljeni! J. Rabič

Nogometni spored - V petem kolu območne nogometne lige igra Naklo v nedeljo ob 10.30 doma z Belo Krajino, Triglav gostuje pri Svobodi, Britof v Ajdovščini in Jesenice v Postojni. Mladinci Britofa gostujejo v Izoli, Sava pri Olimpiji, Triglav pa pri Stolu. Na sporedu bo 5. kolo v gorenjski ligi. V soboto ob 15.30 bodo v A ligi igrali LTH : Alples, Zarica : Primskovo, Bohinj : Sava, Alpina : Tržič, Bitnje : Visoko in Lesce : Mavčiče, v B ligi pa Šenčur : Trboje, Kokrica : Grintavec, Kondor : Podgorje, Bled : Hrastje, Britof B : Polet in Velesovo : Podbrezje. Kadeti igrajo v soboto dopoldne ob 10. uri, pionirji ob 14. uri, mladinci pa v nedeljo ob 9.30. D. Jošt

Rokometni spored - V soboto in nedelje se bo nadaljevalo tekmovanje v slovenskih ligah in v gorenjski ligi. V moški ligi gostuje škofjeloški Termopol v soboto v Ribnici pri Inles Riku, v ženski ligi pa igra Alples v soboto na Krimu. V drugi republiški ligi igra Peko v soboto v Novi Gorici, Preddvor pa igra v soboto ob 17. uri doma z Mokercem KIG. V drugi ženski ligi igrajo Preddvorčanke v soboto ob 19. uri na tujem z Zagorjem Izlakami. V ligi mladincev, skupina center igra Preddvor v nedeljo ob 10. uri doma s Krimom, Termopol I doma z Inles Rikom, Peko gostuje pri Kolinski Slovanu, Besnica pri Ponikvah, Termopol II pa igra doma z Grosupljami. V ligi mladink gostuje Alples pri Itas Kočevju, Preddvor igra v nedeljo ob 11. uri z Dupljami, Sava pa v soboto ob 18. uri s Pekom.

V gorenjski ligi bo četrto kolo na sporedu danes in sicer ob 16. uri Veterani : Storžič, ob 16,30 Radovljica : Alples, ob 18. uri Peko : Britof, ob 20. uri Krvavec : Duplje in Sava : Preddvor veterani ter v nedeljo ob 10. uri Besnica : Gumar. V ponedeljek, 2. oktobra, bo na sporedu peto kolo: ob 16. uri Britof : Veterani Kranj, ob 18. uri Preddvor veterani : Radovljica, ob 19. uri Alples : Besnica in Storžič : Struževo, ob 19,30 Preddvor mladinci : Krvavec in ob 20. uri Duplje : Sava in Žabnica : Peko. J. Kuhar

V Tržiču teniški turnir dvojic - Teniški klub Tržič organizira v torek, 3. oktobra, ob 15. uri na teniških igriščih v Križah turnir moških, ženskih in pionirskih dvojic. Prijavnina znaša 30.000 dinarjev za dvojico, ki pa je pionirji ne plačajo. Žrebanje bo v torek ob 15. uri ob igrišču. J. Kikel

Merkur pred novima dvobojema - V drugi zvezni namiznoteniški ligi je novinec Merkur iz Kranja uspešno preskočil prvo oviro. Ob dobri igri Zorana Gašiča, Marka Jovića in Janeza Mačka je premagal Ilirijo iz Ljubljane s 7 : 2. V soboto in nedeljo bosta v dvorani Partizana iz Stražišča nova dvoboja. V soboto ob 17. uri bo tekma Merkur : Sobota, v nedeljo ob 10. uri pa Merkur : Strojna Maribor. D. Klevišar

Radovljiško prvenstvo v krosu

Radovljica, 26. septembra - Zveza telesnokulturnih organizacij radovljiške občine in Športno društvo Mošnje prirejata v soboto, 30. septembra, ob 16. uri na nogometnem igrišču Mošnje - Podvin letošnje občinsko prvenstvo v krosu. Proge bodo dolge od 1000 do 5000 metrov, tekmovalci in tekmovalke pa bodo razdeljeni v 11 starostnih skupin. Tekmovanje bo tudi moštveno, vendar mora v eni kategoriji nastopiti vsaj pet tekačev enega moštva. Tekmovanje bo izbirno za sestavo občinske reprezentance za Pokal Dela, ki bo 14. oktobra v Kopru.

J. K.

POGLEJ, PRIMERJAJ, PREMISLI!

Gledate sedežno garnituro, ki jo lahko imamo na vrtu ali balkonu.
To je garnitura BRIONI, ki ima svojo ceno;
danes ali po treh mesecih kreditiranja.

Foto: arhiv Meblo FABRIKA 13

Katera
je mamljivejša?

* *Izhodiščna cena je bila izračunana 1. 8. 1989 v salonu Mebla v Ljubljani.*

MI NE DAJEMO POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU,
DAJEMO VAM MOŽNOST NAKUPA PO IZHODIŠČNI CENI!

MEBLO

Nakup naših izdelkov z gotovino se splača!
(v salonih MEBLO in nekaterih trgovinah s pohištvom)

Saloni Mebla: Nova Gorica, Ljubljana, Celje, Maribor, Zagreb, Rijeka, Karlovac, Varaždin, Đakovo, Novi Sad, Subotica, Stara Pazova, Novi Beograd, Sarajevo, Titograd, Skopje

NOVO!
Dicuran® forte
načrtovan uspeh

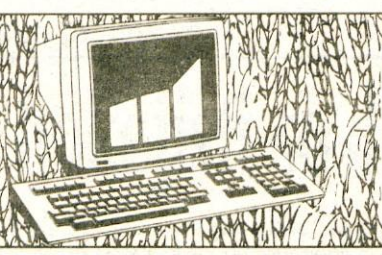

- Zatira istočasno vse širokolistne semenske in travne plevele.
- Čas za škropljenje lahko izbirate, od setve pa vse do razraščanja žita spomladi.
- Ni omejitev glede temperature in razvoja žita.

Dicuran forte... najbolj gospodarna rešitev proti plevelom v žitu. Zato v vaši zadrugi zahtevajte dicuran forte.

11065 3 sl YU (0889)

TRGOVINA
"CENTER"

— velika ponudba vseh vrst izdelkov iz **JEANSA: ELASTIČNE HLAČE** IN **KRILA, TERMO HLAČE, TERMO JEANS HLAČE, JAKNE**

—PRODAJA NOVIH IN RABLJENIH OBLAČIL

Odprto od 8. do 19., sobota od 9. do 12.
Kranj, Cesta Staneta Žagarja 2

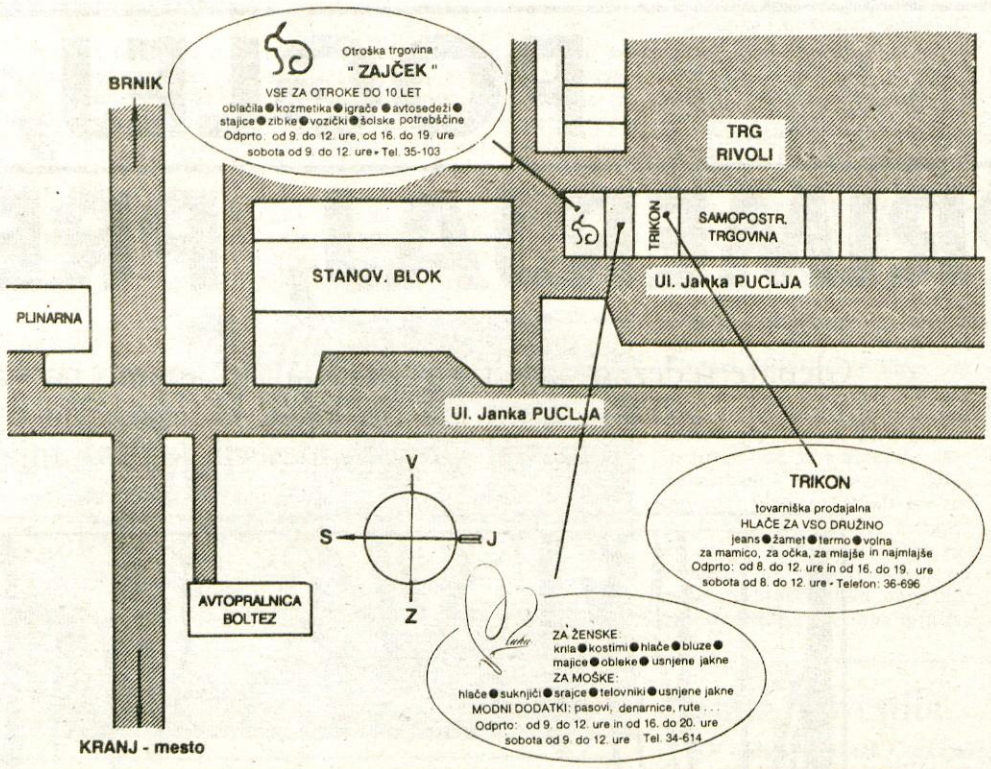

alpina®

NOVO IZ ALPINE

BOGATA IZBIRA NAJNOVEJŠIH SVETOVNO ZNANIH MODELOV ŽENSKIH ČEVLJEV PO KONKURENČNIH CENAH IZ KOLEKCIJE ZA JESEN V RAZNIH BARVAH IN VZORCIH V PRODAJALNAH ALPINE

egp

EMBALAŽNO GRAFIČNO PODJETJE ŠKOFJA LOKA,

Kidričeva c. 82, Škofja Loka objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnega sredstva:

Unis tovorni avto VW Caddy diesel, letnik 1984	Izklicna cena 170,000.000 din

Javna licitacija bo na sedežu v četrtek, 5. oktobra 1989, ob 13.00 uri.

Ogled je možen isti dan (informacije po tel. 631-232, int. 41).

Osnovno sredstvo bomo prodali po načelu ogledano — kupljeno. Kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Prometni davek od licitirane cene plača kupec.

Interesenti morajo pred pričetkom licitacije vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene. Varščino sprejemamo na dan licitacije do 12.00 ure.

Kupnino mora kupec poravnati v 15 dneh, vozilo lahko odpelje po predložitvi dokazila o plačilu.

Neuspelim ponudnikom bomo varščino vrnili takoj po zaključku licitacije.

GORENJSKI GLAS

NA ODDELKU POSEBNIH PRODAJ VAM TA TEDEN PRIPOROČAMO NAKUP:

— čokolade, piškotov, riža (1/2 kg) in **NEKATERE VRSTE PIJAČ PO UGODNIH CENAH**
— na tem oddelku lahko kupite tudi zavitke ozimnice **ETA** (vloženo sadje in zelenjava)
— v naši samopostrežni trgovini Vam priporočamo nakup čebule in jabolk za ozimnico

VELEBLAGOVNICA NAMA ŠKOFJA LOKA

OKNA SENČILA VRATA
inles®

Verjetno še ne veste:
DUTY FREE
Mednarodno podjetje
SLOVENIJALES TRGOVINA

na Gorenjskem sejmu v Kranju
ima bogato ponudbo in konkurenčne cene!

Odprto:
pon. — pet. 12-19
sob. 8-12

tel. 28-284

OBVESTILO

GORENJE SERVIS
SERVISNA ENOTA KRANJ

PREMEŠČA z 28. 9. 1989 POSLOVNI LOKAL IZ GLOBUSA NA **TRG PREŠERNOVIH BRIGAD 10 — (ZA BOLTEZOM) ZA PRIJAVO REKLAMACIJ OSTANEJO DOSEDANJE TEL. ŠT. 24-946 in 23-480**

CENJENIM STRANKAM SE PRIPOROČAMO!

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS

Osnovna šola
prof. dr. Josipa Plemlja
Bled

Osnovna šola prof. dr. Josipa Plemlja Bled razpisuje naslednja dela in naloge:

— **UČITELJA MATEMATIKE** za določen čas z nepolnim delovnim časom.
Pogoj: PU matematike, nastop dela po dogovoru.

— **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Pogoj: učitelj razrednega pouka, strokovni izpit. Pričetek dela 5. 2. 1990.

— **UČITELJA LIKOVNE VZGOJE** za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Pogoj: predmetni učitelj ali profesor. Nastop dela 5. 2. 1990.

— **DELAVKE V KUHINJI** za določen čas s polnim delovnim časom — nadomeščanje delavke na bolniškem in porodniškem dopustu.
Pogoj: NK delavec (I. zahtevnostna stopnja). nastop dela takoj.

— **DVEH ČISTILK** za določen čas 6 mesecev, s polnim delovnim časom. Nastop dela 4. 11. 1989 oz. 23. 11. 1989.
Pogoj: NK delavec (I. zahtevnostna stopnja).

Stanovanj ni.

Pisne prijave komisija sprejema v 8 dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja pri Osnovni šoli prof. dr. Josipa Plemlja Bled, Seliška ul. 3.

KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO PODJETJE KRANJ — z n. sol. o

TOZD Komunala
TOZD VODOVOD KANALIZACIJA

OBVESTILO

Vse porabnike komunalnih storitev obveščamo, da se s 1. oktobrom 1989 povečajo cene:

— odvoz komunalnih odpadkov za 30 %
— proizvodnja in distribucija vode za gospodinjstvo, odvajanje in prečiščevanje odplak za gospodinjstvo 40%
— proizvodnja in distribucija vode za industrijo, odvajanje in prečiščevanje odplak za industrijo 45 %.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ
IZVRŠNI SVET

OBVESTILO OBČANOM

V skladu z odlokom o pripravi dopolnitev in sprememb dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Kranj, ki ga je Skupščina občine Kranj sprejela na seji, dne 23. 11. 1988, je Izvršni svet Skupščine občine Kranj pripravil osnutek sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Kranj za obdobje 1986 — 2000 in ga posredoval v obravnavo in sprejem zborom občinske skupščine. Kartografski del dolgoročnega plana in kartografska dokumentacija k temu planu sta od dne 20. 9. 1989 do 25. 10. 1989 razgrnjena v prostorih Upravne organizacije za urbanistično načrtovanje občine Kranj.

Predsednik
HENRIK PETERNELJ

Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita

od 2. do 7. 10. 1989

Elita

BAZAR 20 % popusta nad skupno vrednostjo 1.500.000 din
PEPELKA 20 % popusta nad skupno vrednostjo 2.500.000 din
NA KLANCU 20 % popusta nad skupno vrednostjo 3.500.000 din

Elita

Vse prodajalne so na Vodopivčevi ulici (Mohorjev klanec)

teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden

POGLEJ, PRIMERJAJ, PREMISLI!

Gledate izdelek, ki ga uporabljamo vsak dan.
Da, to je originalna vzmetnica JOGI Termal,
ki ima svojo ceno;
danes ali po treh mesecih kreditiranja.

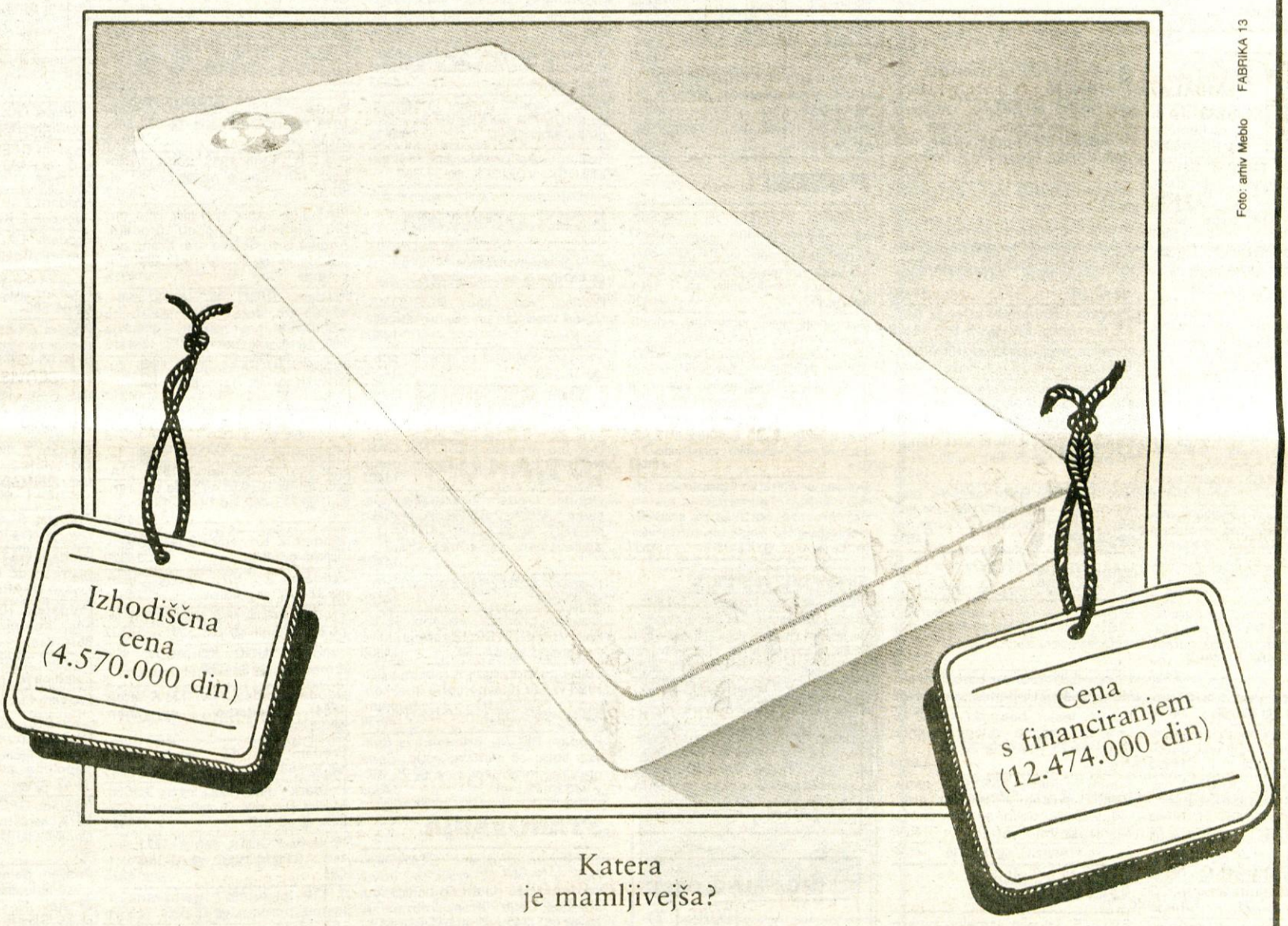

Foto: arhiv Meblo FABRIKA 13

Katera je mamljivejša?

* *Izhodiščna cena je bila izračunana 1. 8. 1989 v salonu Mebla v Ljubljani.*

MI NE DAJEMO POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU,
DAJEMO VAM MOŽNOST NAKUPA PO IZHODIŠČNI CENI!

MEBLO

Nakup naših izdelkov z gotovino se splača!
(v salonih MEBLO in nekaterih trgovinah s pohištvom)

Saloni Mebla: Nova Gorica, Ljubljana, Celje, Maribor, Zagreb, Rijeka, Karlovac, Varaždin, Đakovo, Novi Sad, Subotica, Stara Pazova, Novi Beograd, Sarajevo, Titograd, Skopje

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Zaradi preureditve stanovanja prodam rabljeno kiperbusch PEČ za etažno centralno ogrevanje, 15.000 ccal in kiperbusch ŠTEDILNIK s pečico. Vreček, Sr. Bitnje 1, Žabnica 14195

Prodam nov 80-litrski žganjarski KOTEL, komplet s kadico. Janez Rakovec, Dolenja vas 46, Selca, ☎ 64-074 14211

Prodam KIPERBUSCH s pečico, ohranjen. Cena 400 SM. ☎ 74-040 14308

Po ugodni ceni prodam dobro ohranjeno ETAŽNO PEČ za centralno Central 17, kiperbusch PEČ, nemške izdelave, malo rabljen in električni RADIATOR na olje Emo. ☎ 621-934 14310

Prodam 380-litrsko SKRINJO lth. ☎ 33-133, po 20. uri 14316

Prodam barvni TV grundig, črnobel TV ei Niš in motorno ŽAGO jonsereds. Planina 73, stan. 3 in 7, Kranj 14337

Ugodno prodam VIDEOREKORDER. ☎ 35-364 14365

Ugodno prodam nov barvni TV sprejemnik ITT, 55 cm, ravni ekran. ☎ 47-763 14367

Prodam VIDEOREKORDER fisher z daljinskim upravljenjem. ☎ 26-788 14385

Popolnoma nov PRALNI STROJ gorenje, ugodno prodam. ☎ 620-986 14386

Prodam TRAKTOR zetor 5011. ☎ 063/821-791 14387

Prodam nov ŠTEDILNIK gorenje na drva, dim. 80 x 60 cm, levi, za 40 odstotkov ceneje. ☎ 622-258 14388

Prodam ŠTEDILNIK kiperbusch, etažno PEČ za centralno kurjavo, termoakumulacijsko PEČ 2,5 kW in električno PEČ - KAMIN. ☎ 28-838 14391

Hitachi STOLP, nov, ocarinjen, prodam. ☎ 38-305 14410

Ugodno prodam malo rabljeno PEČ za centralno ogrevanje Emo central 20 in PEČ kiperbusch. ☎ 631-450 14411

KOTEL za centralno kurjavo ferroterm, 32 kW, desni, malo rabljen, zamenjam za ferroterm, 25 kW, levi ali pa ga prodam za 900 DEM. Informacije na ☎ 73-920, popoldne 14415

Prodam PEČ za centralno ogrevanje, 25.000 - 30.000 ccal, malo rabljena, z bojlerjem, na trda goriva. Če se zanimate, kličite na ☎ 27-001 14417

Prodam zamrzovalno OMARO mielle, 245-litrska. ☎ 23-230 14435

VIDEOREKORDER VHS, nov, slov moution, govoreči, daljinski, ugodno prodam. ☎ 22-586 14438

Prodam 350-litrsko SKRINJO, rabljena 2 sezoni, v odličnem stanju. Savska 61, Bled - Ribno 14443

300-litrsko zamrzovalno SKRINJO ugodno prodam. Jože Kuštrin, Mestni trg 33, Škofja Loka 14444

Poceni prodam dodajalno MIZO za puhalnik. ☎ 36-377 14452

Ugodno prodam GLASBENI STOLP sharp. ☎ 26-562 14458

Ugodno prodam 80-litrski kombiniran BOJLER. ☎ 621-921 14468

Barvni TV orion, ekran 51, star 3 leta, prodam. ☎ 37-688 14470

Ugodno prodam POMIVALNO KORITO, z dvema koritoma in odcejalnikom. Naslov v oglasnem oddelku. 14474

Prodam TEHTNICO beta, 20 kg. Kopač, C. na Brdo 53/a, Kranj - Kokrica, ☎ 28-178 14498

Prodam TRANSPORTNI TRAK za nakladanje krompirja. Čirče 36, Kranj 14503

Prodam KINO KAMERO, znamke eumig, 125 XL in električni oljni RADIATOR, 2 kW. ☎ 52-041 14509

30 odstotkov ceneje prodam nov BETONSKI MEŠALEC. Jože Mubi, Okroglo 16, Naklo 14528

INFO-STAN

Računalniško posredovanje informacij o zamenjavi, nakupu, prodaji, oddaji (brezplačno) in najemu stanovanj, hiš, parcel, vikendov, lokalov. Tel. (061) 443—242, od 8. do 14. ure, v soboto od 10. do 12. ure.

Prodam SILOKOMBAJN SK 80. C. Janeza Bobnarja 2, Cerklje 14531

Prodam PRALNI STROJ gorenje exlusiv. ☎ 22-502 14533

Industrijski ŠIVALNI STROJ pfaff, ravni šiv, ugodno prodam. Nova vas 8, Radovljica 14534

Ugodno prodam 380-litrsko zmrzovalno SKRINJO lth, stara 8 let. ☎ 621-995 14536

Prodam 210-litrsko zamrzovalno SKRINJO gorenje kerting, stara 8 let. Informacije na 74-351, po 17. uri 14547

Prodam VIDEOREKORDER VHS. ☎ 39-875 14553

Prodam črno-bel TV ei Niš. ☎ 33-755 14559

Poceni prodam nov, uvožen gospodinjski aparat za EXPRES KAVO in POMIVALNI STROJ gorenje PMS 103. ☎ 50-365 14560

Črno-bel TV gorenje, ugodno prodam. ☎ 632-474 14563

Prodam barvni TV iskra CATV. ☎ 632-886 14565

GRADBENI MATERIAL

Prodam strešno OPEKO vesna Novo mesto, 20 odstotkov ceneje, 1.500 kosov. Britof 165, Kranj 14212

Prodam rabljen BOBROVEC in PEČ stadler 30. Samo Krč, ☎ 28-070 14238

Prodam PUNTE in BANKINE. Sp. Besnica 180 14293

BETONSKI MEŠALEC, 120-litrski, dobro ohranjen, prodam za 15.000.000 din. Ogled vsak dan. Joži Hrovat, Maistrova 1, Radovljica 14300

Prodam skoraj nov BETONSKI MEŠALEC. ☎ 45-751 14389

Prodam gradbeno konzolno DVIGALO, kompletno elektro OMARICO, SAMOKOLNICO in 37 kvad. m. keramičnih PLOŠČIC leao. ☎ 48-169 14400

Prodam 1.500 kosov strešne OPEKE novi bečej 222. ☎ 26-943 14430

Prodam večjo količino CEMENTA. Emil Janc, Sebenje 4, Križe 14453

Prodam troslojna balkonska VRATA, dim. 80 x 210 cm in 100 x 220 cm. ☎ 49-492 14488

Strešne LEGE, dim. 18 x 16, ugodno prodam. ☎ 37-490, po 20. uri 14551

Dve STREŠNI OKNI lož, novi, dim. 78 x 118 cm in 54 x 70 cm, prodam 35 odstotkov ceneje. ☎ 061/843-136 14566

KUPIM

V Škofji Loki takoj kupim starejšo HIŠO, polovico hiše ali stanovanje v starem delu mesta. ☎ 621-225 14368

Kupim 0,50 kub. m. borovih PLOHOV. ☎ 49-373, Babič 14418

Kupim lesen betonski OPAŽ in LES za stropne obloge. Dolhar, Golniška 23, Kranj, ☎ 28-950 14449

Kupim zazidljivo PARCELO, nadomestno gradnjo ali začetno gradnjo, v Selški dolini ali širši okolici Kranja. ☎ 061/454-001 14510

Kupim PIANINO. ☎ 24-636 14518

OBVESTILA

ROLETE, žaluzije, lamelne zavese, polaganje, brušenje in lakiranje parketa naročite na ☎ 75-610 13397

Ugodno in kvalitetno IZDELAM novo ali obnovim obstoječo ELEKTROINSTALACIJO. Jože Benedičič, Prezrenje 22, Podnart, ☎ 70-482 13850

ROLETE, ŽALUZIJE, v različnih barvah in izvedbah, izdeluje, montira, popravlja in obnavlja obrtnik z garancijo. ☎ 26-919 14113

VODOVODNO INSTALACIJO NA HIŠI, tudi razna popravila, vam naredim - hitro in kvalitetno! ☎ 28-427 14462

POPRAVLJAM motorna vozila. ☎ 21-314 14482

OSTALO

Prodam ČOLN Beograd Sport 350 gumenjak. ☎ 36-688 14279

Ugodno prodam klasični tekmovalni LOK, z litim jedrom. Informacije: Tomše, ☎ 40-589 14287

Ugodno prodam okroglo STAJICO in KOŠEK. Sinkovič, ☎ 23-862, dopoldne ali 45-290, popoldne 14314

Prodam POROČNO OBLEKO, štev. 40. ☎ 48-528 14334

Prodam VIDEOREKORDER Philips, TV Grundig 55 in ZASTAVO 750, starejši letnik ☎ 40-125

Prodam drobni KROMPIR za krmo. Predoslje 78, Kranj 14335

Prodam klavirsko HARMONIKO, 40-basna. ☎ 42-416 14341

Prodam suha bukova DRVA. Sr. vas 12, Golnik 14346

Prodam KROMPIR za krmo. ☎ 47-383 14357

Z 1. oktobrom prodajam SADIKE za živo mejo: ciprese, tujo smaragd, holmstrupi in alumi. ☎ 39-760 po 15 uri 14361

Prodam drobni KROMPIR za krmo prašičev. Lahovče 14, Cerklje 14362

Prodam suha bukova DRVA. ☎ 66-128 14370

Prodam skoraj nov bakreni 60 litrski KOTEL za kuhanje žganja. ☎ 78-081 14381

Prodam ZELJE v glavah. Po želji ga tudi naribam. Janez Globočnik, Voglje 118, Šenčur, ☎ 49-265 14390

Prodam več AKVARIJEV z ribami in opremo. ☎ 34-607 14405

Prodam silažno KORUZO. Kranjska c. 9, Šenčur, ☎ 41-034 14421

Ugodno prodam popolnoma nov črn PLAŠČ nerc (glave), štev. 44 - 46. Informacije na ☎ 39-089, po 17. uri 14464

Prodam brako PRIKOLICO. ☎ 46-325 14494

Ugodno prodam ženski zimski PLAŠČ, štev. 44, ribja kost. ☎ 67-164 14520

Prodam krmilni KROMPIR in ZELJNATE glave. Jugovic, Žabnica 61, ☎ 44-508 14530

Prodam invalidski VOZIČEK. ☎ 26-813 14540

POSESTI

Prodam NJIVO v Trbojah. ☎ 48-704, popoldne 14347

V najem vzamem GARAŽO v okolici Vodovodnega stolpa ali v Šorlijevi ulici. Predplačilo za 1 leto. ☎ 28-967 14425

Bi prodali, kupili, zamenjali, oddali, najeli - HIŠO, STANOVANJE, SOBO, VIKEND, POSLOVNI PROSTOR, POSEST, GARAŽO - v Sloveniji, Jugoslaviji, tujini. Vse to in še več za vas opravi Agencija "Bleu Moon", ☎ 21-882, vsak delovnik, od 8. do 11. ure in od 15. do 18. ure, ob sobotah, od 8. do 11. ure 14447

Prodamo starejšo adaptirano HIŠO, vseljivo s pomožnimi prostori, primerna za obrtnika, v središču Cerkelj na Gorenjskem. Informacije: Leskovec, ☎ 42-019 14537

PRIREDITVE

Zveza društev upokojencev - Okrepčevalnica "Lipa" Radovljica, prireja ob nedeljah, s pričetkom ob 16. uri, PLES. Vabljeni! 14485

POZNANSTVA

Vdovec, star 64 let, nealkoholik, nekadilec želi SPOZNATI sopotnico, staro 60 let. Možna poroka, skupno življenje . Pridi v moj dom, čakam te. Šifra: LEPA JESEN 14351

Rodeo Jeans Co.
Škofja Loka
POLETNE SRAJCE
STARA CENA
129.000 din
Če ste za jeans, prosim poskusite RODEO.

RAZNO PRODAM

Prodam TROSILEC za gnoj in KOMBI Z 435 K, letnik 1979. Pevno 6, Škofja Loka 14331

Prodam žensko krzneno JAKNO - siva ovca in mini prenosni črnobel TV. ☎ 25-866 14345

Prodam komplet PLOČEVINO za Z 101, starejši letnik in 2 nova, zapakirana KOLEKTORJA imp, 2.000 x 100. Informacije na ☎ 66-215, popoldne 14392

Prodam gradbeno BARAKO, vel. 4 x 5 m, otroško POSTELJICO in kombiniran otroški VOZIČEK. ☎ 74-498 14402

Prodam nov električni ŠTEDILNIK, po polovični ceni in brako PRIKOLICO. Trata 25, Škofja Loka 14403

Ugodno prodam ŠTEDILNIK (2 plin, 4 elektrika). ☎ 37-657

Po zelo ugodni ceni prodam novo 1-osno traktorsko PRIKOLICO, vel. 2,80 x 1,30 m, nosilnost 2 toni in nov MOPED tomos 15 SLC. ☎ 25-948 14404

Ugodno prodam 5 novih GUM 145 x 13 in diatonično HARMONIKO prostor. ☎ 70-015 14406

Prodam 130-litrski HLADILNIK tipa bauknecht in 2 notranja VRATA. Sp. Bitnje 44, Žabnica 14407

Prodam novo SPALNICO s francosko posteljo in globok otroški VOZIČEK tribuna. Informacije na ☎ 50-845, po 18. uri 14423

Prodam diatonično HARMONIKO - bas tenor in električni RADIATOR. ☎ 66-702, dopoldne 14424

Prodam PEČ za etažno centralno kurjavo, 20.000 ccal, reduktor primeren za vitlo, konzolno gradbeno DVIGALO, varilni AGREGAT, starejši in komplet PREMNIKA (dromeljni), primeren za prikolico. Barač, Hrušica 49, Jesenice, ☎ 82-096, od 6. do 14. ure 14429

Ugodno prodam rabljen ŠTEDILNIK iskra corona (2 + 2), novo pomivalno KORITO kolpa san, rjave barve in keramične PLOŠČICE, beige barve. Informacije na ☎ 632-095, popoldne 14445

Prodam Z 750, letnik 1978, prevoženih 69.000 km, 1. lastnik, otroško STAJICO in otroško POSTELJICO. Kupim pa dvoredni IZRUVAČ krompirja. ☎ 73-938, od 15. do 18. ure 14476

Prodam dve otroški KOLESI kekec in otroški POSTELJICI. Britof 224, Kranj, ☎ 39-412 14483

Prodam jedilni, krmilni in semenski KROMPIR ter KRAVO po izbiri. Jenko, Mavčiče 5 14505

Prodam italijanski kombinirani OTROŠKI VOZIČEK. ☎ 37-657

STAN. OPREMA

Zelo poceni prodam rabljeno sedežno garnituro. ☎ 33-257

Prodam več kosov POHIŠTVA. Ogled vsak dan po 15. uri. Šuceva 10, Kranj 14304

Prodam OMARO za dnevno sobo. ☎ 36-759 14354

Prodam KAVČ, star 2 leti. Darko Petelinšek, C. na Belo 1, Kranj 14358

Ugodno prodam SEDEŽNO GARNITURO (trosed, dvosed in fotelj). ☎ 37-420 14401

Ugodno prodam 2 raztegljiva masivna KAVČA, 2 FOTELJA, klubsko MIZICO, novo sobno ANTENO z ojačevalcem. Zadružna 8, Kranj 14434

Prodam SEDEŽNO GARNITURO. ☎ 43-040 14480

Ugodno prodam rabljeno SEDEŽNO GARNITURO (2 fotelja, kavč - postelja). ☎ 37-460 14506

Zelo ugodno prodam rabljeno POHIŠTVO za dnevno sobo in zakonsko POSTELJO z jogijem. ☎ 28-240, zvečer 14538

Prodam REGAL, primeren za dnevno sobo ali samsko sobo. Cena ugodna. Informacije na ☎ 25-230, v večernih urah 14568

STANOVANJA

Zamenjam družbeno STANOVANJE, v izmeri 52 kvad. m., novo, konfortno, za podobno, lahko tudi starejše, Celje - Kranj. Informacije na ☎ 061/340-308 ali 011/614-619 14296

Tri dekleta, stara 20 let, iščejo GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE v Kranju. Kličite na ☎ 25-761, int. 289, dopoldne (Alenka) 14349

Enosobno STANOVANJE 50 kvad.m., v zasebni hiši, center Kranja, z lastnim vhodom, etažnim ogrevanjem, telefonom in vrtom, prodam. Ponudbe pod Šifra: CENTER MESTA 14384

Na Jesenicah iščem SOBO za intelektualno delo in občasno prenočevanje, po možnosti s telefonom. ☎ 85-441 14467

Slovenec, star 35 let, išče SOBO v Kranju ali okolici, zaradi zamenjave zaposlitve. ☎ 33-712, od 16. ure dalje, v sredo, od 19. ure dalje 14499

Dve STANOVANJI v hiši, oddam v najem proti predplačilu. Naslov v oglasnem oddelku. 14511

2-sobno STANOVANJE, 57 kvad. m., v predmestju Tržiču, starejše, ugodno prodam. ☎ 50-852 14514

VOZILA

NISSAN SUNNY, letnik 1987, prodam. Lalič, Koroška 10, Kranj 14196

Prodam Z 750, starejši letnik, AVTORADIO unisef, dve zimski GUMI s platišči in zimske VERIGE. Kous, Gradnikova 7, Kranj 14291

Prodam 2 leti staro Z 128. ☎ 66-148 14292

Prodam Z 101 GX 1.1, letnik maj 1987. Cena 6.200 DEM, po dogovoru. Bajo Čehič, Bistrica 17, Tržič 14348

Prodam GOLF, letnik 1982, bele barve, prevoženih 53.000 km. Informacije v Hotelu Grajski dvor, Radovljica, pri tov. Križaniču, vsak dan do 14. ure 14294

Z 101, letnik 1982, z vlečno kljukom in dvema zimskima GUMAMA, prodam. ☎ 33-309 14297

Ugodno prodam R 5, športno opremljen in TORI cross, nevožen. ☎ 51-902 14298

Prodam dobro ohranjeno Z 101 GTL 55, letnik december 1983. Ogled po 15. uri. Mihelič, Cankarjeva 22, Tržič 14299

Prodam JUGO 45, letnik 1985. ☎ 38-321 dopoldne 14301

Prodam rezervne dele za ŠKODO 100 L ali 110 L. ☎ 38-193 14302

Prodam R 4, letnik 1983, registriran do avgusta 1990, dobro ohranjen. Kovač Helena, Hotavlje 49, Gorenja vas 14303

Prodam osebni avto VW 1200, letnik 1974. Sr. Dobrava 12, Kropa 14305

Ugodno prodam dobro ohranjeno Z 750, letnik 1985. Dolžan, Podljubelj 94, Tržič 14306

Prodam Z 101, letnik 1986. ☎ 39-970, popoldne 14307

Prodam Z 101, letnik 1986, registrirana do februarja 1990. ☎ 79-612 14309

Prodam OPEL ASCONO, letnik 1979, dobro ohranjena. ☎ 633-505, po 19. uri 14311

R 4 GTL, letnik 1986, ugodno prodam. Informacije na ☎ 57-751 ali 50-523 14312

FIAT 128, letnik 12/1984, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Angela Urh, Šolska 4/a, Kranj, popoldne ali ☎ 25-461, int. 333, dopoldne 14313

Prodam JUGO 45, letnik 1984, 47.000 km, dobro ohranjen. Cena 4.000 DEM. Ivan Horvat, Sp. Gorje 207, Zg. Gorje 14315

Prodam JUGO 45, letnik 1985. Zupan, Kovor 78, Tržič, ☎ 57-365 14317

Ugodno prodam Z 128 skala 55, letnik 1988. ☎ 68-417 14318

Ugodno prodam KOMBI Z 850, letnik 1981, Z 750, letnik 1976, DIANO, letnik 1979 in ATX, še v garanciji. ☎ 723-469, od 14. do 17. ure 14319

Prodam Z 101, stara 3 leta. Štern, Preddvor 68/b 14320

Prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 37-774, popoldne 14321

Prodam LADO rivo, stara 2 leti, lepo ohranjena. ☎ 723-313 14322

Prodam JUGO KORAL 55, star 4 mesece. ☎ 39-234

Ugodno prodam FIAT 126 K, letnik 1984, dodatno opremljen. ☎ 58-332

Prodam Z 750, letnik 1979. ☎ 39-948 14323

Prodam JUGO 45 L, letnik 3/1986. Metka Osojnik, C. v Polico 1, Cerklje, ☎ 43-016 14324

Prodam FIČOTA, letnik 1971, vozen in TRAMOVEC. ☎ 68-384, zvečer 14325

Z 101, letnik 1977, garažirana, 1. lastnik, prodam. ☎ 26-095 14326

Ugodno prodam dobro ohranjeno Z 750, letnik 1975. ☎ 25-516 14327

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1984. ☎ 85-222, popoldne 14328

Prodam VW 1303, letnik 1976. ☎ 81-524, popoldne 14329

Ugodno prodam obnovljeno Z 101, letnik 1977. Krajnovič, Straža 12, Jesenice 14330

Prodam VW 1300, letnik 1973, registriran. Lenart 7, Selca 14332

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1984. ☎ 37-628 14333

Prodam Z 101, letnik 1976 in Z 101 konfort, letnik 1979. ☎ 26-846 14336

Prodam JUGO 45 A, letnik 1986. ☎ 50-136 14339

Takoj ugodno prodam F 126 PGL, novega. ☎ 621-718

Prodam Z 101, letnik 1986. Ogled vsak dan. Franc Eržen, Jezerska 10, Kranj 14340

Ugodno prodam Z 101 GTL 55, letnik november 1983, registriran do septembra 1990, prevoženih 56.000 km in novo LADO samaro, 5 vrat, rdeče barve, še neregistrirana. Ogled v soboto cel dan. Ivo Čančar, Cankarjeva 36, Radovljica 14342

Prodam GOLF diesel, letnik september 1984, in MOTORNO KOLO meri. ☎ 061/611-566 14343

Z 101, letnik 1981, prodam. ☎ 78-996 14344

Oprema za FITNESS CENTRE in hišne TRIM KABINETE
SPORT & FITNESS
Čerin Jure
tel. 22-788
Kidričeva 34
64000 Kranj

Prodam nov BT 50. Cena ugodna. ☎ 632-558, Škofja Loka 14350

Prodam R 18, letnik 1982, 80.000 km. ☎ 74-032 14352

Prodam 126 PGL, letnik junij 1987. ☎ 25-948 14353

Prodam Z 126 PGL, letnik 1980, vozen, neregistriran. Kličite v soboto in nedeljo na ☎ 622-157 14355

Prodam DIANO, letnik 1976, registrirana do 19. 7. 1990. Miro Avsenek, Zg. Duplje 76 14356

Prodam Z 101 confort, letnik 1979, registrirana do junija 1990. Vukobrat, Delavska 19, Kranj 14359

Poceni prodam LADO 1200, letnik 1976, neregistrirano. Britof 241, Kranj 14363

Prodam R 4, letnik 1977. Miklavč Ciril, Ljubljanska 5, Škofja Loka 14364

Prodam GOLF, letnik 1985. Srednje Bitnje 66/a, Žabnica 14366

Prodam OPEL kadet 1,3 S GLS, letnik julij 1987. Praprotnik, Na jasi 21, Tržič 14369

Prodam Z 101, letnik 1983. Nikolič, Jenkova 2, Kranj 14371

Prodam LADO 1500 Riva, staro dve leti. Cesta 26 julija 44, Naklo 14372

Prodam JUGO 45 A, letnik 1986. ☎ 84-589 14374

Poceni prodam VISO, letnik 1982, motor za viso club po delih in APN 6. ☎ 68-293 14375

Prodam FIAT 131 1300, letnik 1976, dobro ohranjen, registriran do oktobra 1990. Cesta na Brdo 62, Kokrica, Kranj 14376

Prodam Z 750, letnik 1978 in ŠKODO 110 R, celo ali po delih. Aksintijev, Gorenja vas 241, ☎ 68-584 14377

Prodam R 4, letnik 1978. Štirn, Dvorje 71/a, Cerklje 14378

Prodam FIAT 126 P, letnik 1979, registriran do maja 1990. Luks, Delavska 28, Mojstrana 14379

Prodam Z 101, letnik 1979, 43.000 km. Korenjak Janez, Predoslje 85/a, Kranj 14380

Prodam Z 101, letnik 1982. Lombar, Zelenica 6, Tržič 14383

Prodam FIAT ritmo 65. ☎ 50-660 14393

Ugodno prodam JUGO 1.1 GX, star 21 mesecev, garažiran. Ogled popoldne. Alojz Hribernik, Predoslje 42, Kranj 14394

Prodam OPEL KADETT 1.2, letnik 1977, registriran do marca 1990. Cena 4.500 DEM. ☎ 83-647, po 20. uri 14395

Prodam italijansko dirkalno KOLO z vso kolesarsko opremo, čevlji Sidi, štev. 43. Ciril Miklavč, Ljubljanska 5, Škofja Loka 14396

BIBA TRGOVINA
Jaka Platiše 13, Kranj
tel.: 36-995
Po ugodnih cenah imamo na zalogi
- otroške žametne hlače od 2 — 6 let **289.000**
- otroške jeans termo hlače od 1 do 4 let **275.000**
- otroške bombažne trenirke **580.000 do 640.000**
- otroške pletenine od **200.000 do 290.000**
- moške bombažne trenirke **950.000**

Delovni čas: 8. — 12. ure in 14. — 19. ure
sobote: 8. — 12. ure
SE PRIPOROČAMO!

VOZILA

Prodam TOVORNI AVTO Mercedes 11-13. ☎ 631-234 14397

Prodam R 12 dacia TLX, brezhiben, star 19 mesecev. ☎ 77-325, Sašo 14398

Prodam JUGO 45, letnik september 1985. Valburga 117, Smlednik, ☎ 633-772 14399

Prodam Z 750 S, letnik 1979, za 1.300 DEM. ☎ 24-167, po 18. uri 14408

Ugodno prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986. ☎ 39-354 14412

Prodam ŠKODO 110 L ter kamp PRIKOLICO adria 380. ☎ 21-488, v petek, po 15. uri, v soboto cel dan 14413

KOMBI Z 850, letnik 1982, ugodno prodam. ☎ 89-109 14414

Prodam DAF 44 in 55 za dele. Informacije na ☎ 75-846, popoldne 14416

Prodam zadaj poškodovano, nevozno, Z 101, letnik november 1987. Ogled v petek popoldne, nedelja. Rus, Mandeljčeva 2/a, Kranj (Švabska vas) 14419

Prodam Z 101 GTL, letnik 1984. Vučenović, T. Vidmarja 2, Kranj 14420

Z 101, letnik 1978, prodam. ☎ 77-406, popoldne 14426

LADO niva, stara 16 mesecev, rdeče barve, z dodatno opremo, prodam. ☎ 44-683 14427

Prodam 4 GUME 8,25 x 20 in moped APN 6. ☎ 631-845 14428

Prodam Z 101, letnik 1980, registrirana do maja 1990, za 2.700 DEM. Držanič, C. na Belo 1, Kranj - Kokrica 14431

Prodam karambolirano KAROSERIJO za Jugo koral, letnik 1988. ☎ 57-411 14432

Prodam ŠKODO 105 S, letnik 1981. ☎ 79-953 14433

Prodam R 4 GTL, letnik 1983, lepo ohranjen. Ogled popoldne. J. Gabrovška 21, stan. 19, Kranj 14436

Prodam 126 PGL, letnik 1980. ☎ 27-746 14437

JUGO, letnik 1988, prodam. ☎ 27-562 14439

Prodam KOMBI 850, obnovljen, vozen, neregistriran. Ogled popoldne. Kostanjevec, Bavdkova 14, Kranj - Stražišče ali ☎ 632-451, int. 361, dopoldne 14448

Prodam JETTO, letnik 1981, registrirana za celo leto. Prebačevo 42, Kranj 14450

Prodam VISO super E, letnik 1981, modre barve, garažirana, registrirana do junija 1990. ☎ 77-909, popoldne (Blanka) 14454

Prodam odlično ohranjeno Z 128, letnik december 1983. Ogled popoldne. ☎ 633-542 14455

Poceni prodam dobro ohranjeno Z 101, letnik 1976, dodatno opremljena. Boris Horn, Heroja Verdnika 41/a, Jesenice 14456

Prodam DIANO, letnik 1979. Pavle Medetove 51, Naklo 14457

Ugodno prodam Z 128, letnik 1984. Žnidarič, C. 4. julija 7, Tržič 14459

Z 750 SC, letnik 1978, prodam. ☎ 66-822, popoldne 14460

Prodam JUGO 45, letnik 1986. Informacije na ☎ 50-856 14461

Prodam moped APN 6. Ignacija Borštnika 1, Cerklje. ☎ 42-615 14463

Prodam VISO, letnik 1982, možna tudi zamenjava. ☎ 66-340 14465

Prodam tomos AVTOMATIK. ☎ 622-242 14466

PIZZERIJA „POD GRADOM"

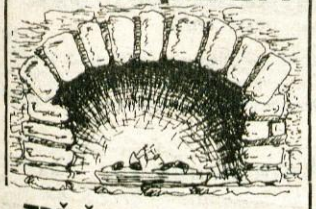

TRŽIČ, Koroška 26, tel.: 52-055

stari del mesta - 200 m od cerkve naprej

16 vrst PIZZ iz krušne peči

FIAT UNO 45 fire, letnik 1987, prodam. Informacije na ☎ 83-607 14469

Z 128, letnik 1987, registrirana do septembra 1990, prodam. ☎ 622-331 14471

Prav kar registrirano Z 101, letnik 1981, prodam. ☎ 632-637, po 15. uri 14472

Prodam R 12. ☎ 79-531 14473

Ugodno prodam Z 750, starejši letnik. Aleš Vovk, Ovsiše 15, Podnart 14475

Prodam GOLF, letnik 1978, 5 vrat, rdeč, generalno obnovljen. ☎ 34-306, zvečer 14477

Z 101, starejši letnik, registrirana do 30. 8. 1990, ugodno prodam. ☎ 40-026 14478

Prodam CITROEN AX 11 TRE, letnik 1987, za 15.000 DEM. ☎ 36-669 14479

Prodam Z 750, letnik 1984, registrirana do junija 1990. ☎ 33-557 14484

SIMCO TALBOT 1510 LS, letnik 1979, odlično ohranjena, z dodatno opremo, prodam. Marinkovič, Gradnikova 101, Radovljica, ☎ 74-954 ali 26-844 14487

126 P, letnik 1987, registriran do junija 1990, prodam. ☎ 73-520 14490

Prodam DIANO, letnik 1979. Koroška c. 65, Kranj 14491

Prodam moped AVTOMATIK 3 M za 6,5 mio. Frelih, Beleharjeva 39, Šenčur 14492

OPEL MANTO, letnik 1974, dobro ohranjena, prodam. Eržen, Grič 5/a, Bled 14493

Prodam GOLF JGL, letnik 1981. Pavel Vodnjov, Alpska 13, Bled 14495

OPEL KADETT 1,3 S, letnik 1985 in BMW K 100 RS, prodam. Ogled popoldne. Begunje 8 14496

Prodam R 12, letnik 1974. Ogled pri: Andrej Burja, ml., Zasip, Bled (1. nova hiša poleg Gostilne "Pri Kureju") 14501

Prodam VW 1200, letnik 1974, obnovljen. Britof 101, Kranj 14502

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1985, registrirana do 17. 4. 1990. Cena 4.500 DEM v dinarski protivrednosti. Ogled po 14. uri. Planina 70, stan. 1, Kranj 14508

Prodam APN 6, letnik 1987. Lahovče 43, Cerklje 14512

BMW 316, z dodatno opremo, prevoženih 53.000 km, garažiran, ohranjen, prodam ali zamenjam za novejši oziroma nov, manjši avto, z doplačilom. Milan Špiler, Sp. Gorje 61/d 14513

Prodam GOLF, letnik 1980. ☎ 66-304 14515

Prodam JUGO 45, letnik 1984. ☎ 50-676 14516

Prodam JUGO 45, letnik 1982. Brane Mezek, Puštal 93, Škofja Loka. ☎ 622-252 14517

Prodam FIAT 126 P, letnik 1981, dobro ohranjen. Tenetiše 36, Golnik 14519

WARTBURG, letnik 1979, prevoženih 52.000 km, prodam. ☎ 36-832 14521

Ugodno prodam Z 101 super, letnik 1978, prevoženih 84.000 km, ohranjena. ☎ 83-508, popoldne 14522

Prodam Z 750, letnik 1980 in FIAT 125, letnik 1968. ☎ 80-176 ali 78-907 14523

Prodam FORD TAUNUS 1600 L, letnik 1972, registriran do junija 1990, dobro ohranjen. ☎ 70-758 14524

Prodam dobro ohranjen R 4, letnik 1983. Žemva, Zg. Gorje 28, ☎ 78-635 14525

Prodam LADO rivo, letnik 1987. Mlinar, Podlubnik 157, Škofja Loka 14526

Prodam Z 101, letnik december 1979, registrirana do konca leta. Cena po dogovoru. Ogled popoldne. Bokalova 2, Jesenice, ☎ 81-840, int. 14, dopoldne 14527

Ugodno prodam LADO rivo 1300, letnik 1987. ☎ 80-316 14532

Prodam 4 še uporabne letne GUME michelin ZX 155 - 15 in snežne, še narabljene VERIGE rival do 15", 30 odstotkov ceneje. Žemva, Begunjska 6, Kranj 14535

Prodam FORD ESCORT 1.3, 1. registracija 1988. Ogled v soboto. Polica 4, Naklo 14539

Prodam JUGO 45, rdeče barve, letnik 1985, registriran do 16. 5. 1990. ☎ 80-888, po 15. uri 14541

Prodam Z 750, letnik november 1984, dobro ohranjen. Voglje 110/a, Šenčur 14542

Prodam odlično ohranjeno Z 101 konfort, letnik 1979. Ogled v petek in soboto, popoldne. Bojan Ropoša, C. JLA 37/b, Tržič 14543

Prodam obnovljeno Z 101, letnik 1978, za 1.900 DEM. ☎ 65-057 14544

Prodam JUGO 45, letnik 1982 in AVTOMATIK, letnik 1987, izvozni model. Aleš Šolar, Partizanska pot 9, Kranj - Kokrica 14545

JUGO 45, letnik 1984, prevoženih 22.000 km, registriran do junija 1990, ugodno prodam. ☎ 26-111 14546

Prodam ALFA ROMEO 1.5 oro, letnik 1985. ☎ 621-438 14548

Prodam GOLF, letnik 1981, dobro ohranjen. ☎ 621-050, dopoldne ali 633-622, popoldne 14549

LADO 1200, letnik 1975, prodam. ☎ 82-996 14550

Z 101 GTL, letnik 1986, prodam. Branko Lotrič, Ručigajeva 13, Kranj 14552

Prodam OPEL KADETT, letnik 1985. Kurirska pot 5, Kranj 14555

Prodam GOLF JL, letnik november 1980 in Z 101 po delih. ☎ 622-000 14556

Prodam VW 1300, registriran do 1. 7. 1990. Informacije na ☎ 83-534 14557

Prodam AVTOMATIK A 3 ML, letnik 1987, dobro ohranjen, za 1,7 mio. ☎ 22-552 14558

Prodam FORD SKORPIO, modre barve, letnik 1986. ☎ 622-016 14561

Ugodno prodam 126 P, letnik 1983. Ogled od 15. do 17. ure. ☎ 74-368, od 11. do 12. ure 14562

Prodam Z 101 konfort, letnik 1979. Šobot, T. Vidmarja 12, Kranj 14564

ZAPOSLITVE

Iščemo MONTERJA strešnih oken, za področje Slovenije. Obvezen je lasten prevoz. Interesenti naj se javijo na naslov: Mizarstvo MIRA, Šercerjeva 22, Radovljica 14000

Če imate dovolj prostega časa, ali ste brez službe, se javite za POTNIKA DZS. Tedensko izplačilo provizije. ☎ 75-954 14150

Strojni KLJUČAVNIČAR išče kakršnokoli DELO na dom. ☎ 33-063 14288

V Škofji Loki in v Naklem nudimo honorano popoldansko 4-urno DELO (čiščenje pisarn). ☎ 25-457, od 19. do 21. ure 14289

Za POSPRAVLJANJE stanovanjske hiše, 3 x tedensko, v Češnjevku, iščemo vestno in pošteno žensko. ☎ 25-457, od 19. do 21. ure 14290

V delovno razmerje sprejmem KV ali PKV SLIKOPLESKRJA. ☎ 39-552 14295

ELEKTROMEHANIK sprejme delo na dom. Zgornje Bitnje 156, Žabnica 14360

Iščemo dekle za delo v šanku. Veselje do gostinstva, delno znanje tujih jezikov in prebivališče na Bledu ali bližnji okolici. Gostišče Okarina Bled, ☎ 77-458 14382

Iščem AKVIZITERJE za prodajo otroških igrač. ☎ 23-293, po 18. uri 14409

AVTOKLEPAR z večletno prakso, sposoben in samostojen pri delu, išče zaposlitev. Naslov v oglasnem oddelku. 14441

Iščemo ČISTILKO. Trg Prešernove brigade 6, Kranj, ☎ 39-554 14481

Nudim ŠIVANJE modelov na dom. Šifra: SPRETNOST 14486

Za prodajo tehničnega artikla iščemo izkušene PRODAJALCE. Najboljša provizija, izplačilo takoj. Alpska 13, stanov. 5, Bled, vsak dan od 16. do 18. ure 14497

SE PRIPOROČA MLIN V PREDOSLJAH JOŽE DOLHAR

GORENJSKI GLAS VEČ KOT ČASOPIS

ZAHVALA

Ob poslovitvi od naše

MARIJE KUMER

roj. Pintar

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v usodnem izbruhu bolezni pomagali. To so storili trgovska poslovodkinja Neva Rešek, Majda Puhar-Kovač in stanovalec v isti stolpnici doktor Gril. Dalje se zahvaljujemo dr. Dimitriju Zrimšku za dolgoletno zdravljenje, osebju kirurškega oddelka in oddelka za intenzivno nego v jeseniški bolnišnici za lajšanje bolečin v zadnjih dneh njenega življenja. Zahvala velja tudi vodji pogrebne službe tov. Škrjancu in njegovim sodelavcem za vestno opravljene storitve od krsta do groba, kjer so se ji poklonili tudi s slovensko zastavo. Iskrena hvala tudi mlademu duhovniku Jožetu Plutu za izredno človeško, toplo in spoštljivo izveden pogrebni obred, prav tako tudi vsem devetim pevcem za občuteno zapete žalostinke. Prisrčna hvala sorodnikom in prijateljem, ki ste našo pokojnico pospremili na njeni zadnji poti in vsem, ki ste nam ustno, pisno ali po telefonu izrekli sožalje, pa tudi vsem, ki ste tiho v dobrih mislih bili z nami.

VSI NJENI

V Škofji Loki, 19. septembra 1989

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec v pokoju

PETER KNE

roj. 1917

Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 25. septembra, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA SAVA KRANJ

ZAHVALA

Pred kratkim nas je za vedno zapustil naš dragi

SLAVKO GROBOVŠEK, st.

Vsem, ki ste mu v zadnjih trenutkih stali ob strani, se iskreno zahvaljujemo. Še posebej dr. Mitji Mohorju, pevcem kvarteta Spomin iz Tržiča, Zvezi borcev in ostalim organizacijam KS Planina, strelcem, DO ISKRA, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste darovali cvetje in ga spremljali na zadnji poti.

GROBOVŠKOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, dedka, pradedka in strica

JANEZA RAVNIKA

iz Planine 93

se vsi žalujoči zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom iz Kranja in Jesenic za izrečena sožalja in darovano cvetje. Zahvala Žebljarni Jesenice za podarjeni venec, pihalnemu orkestru iz Jesenic za zaigrane žalostinke. Posebna zahvala g. župniku z Jesenic za opravljen obred.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je zapustil mož, oče, ded in praded

DANE PAVUNA

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Jesenice, dr. Hriberniku, patronažni sestri Zdravstvenega doma Kranj za zdravniško pomoč. Zahvala delovnim organizacijam »Alpetour« Kranj, »Planika« Kranj, Gorenjski tisk Kranj, Petrol Kranj, Vodna skupnost Kranj in Zdravstveni dom Velenje, prav tako se tudi zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem za darovane vence in cvetje ter izrečena sožalja. Zahvaljujemo se g. župniku iz Primskovega za opravljen obred, pevskemu zboru DU Kranj in godbi na Pihala Kranj. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Kranj, Zalog, München, Brežice, Velenje, Maribor

Sprejmem kakršnokoli DELO na dom (šivanje). Naslov v oglasnem oddelku. 14504

ŠIVANJE otroških hlač na domu nudim. ☎ 38-469 14529

ŽIVALI

Prodam KOZO, dobro mlekarico, z mladičema, par. ☎ 39-500 14338

Prodam nemške OVČARJE brez rodovnika. ☎ 631-168 14373

Prodam KOBILO, staro 11 let, brejo 7 mesecev. ☎ 51-019 14422

Prodam 9 mesecev brejo TELICO simentalko. Zalog 2, Cerklje 14440

Prodam 20 do 120 kg težke PRAŠIČE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 14442

Prodam 3 tedne starega BIKCA simentalca. Breg ob Kokri 16, Preddvor 14451

Prodam TELICO, brejo 6 mesecev ali KRAVO s teletom. Jože Pristavec, Černivec 17, Brezje 14489

Poceni prodam mladega perzijskega MUCKA z rodovnikom. Šinko, Gorenja vas 243, nad Škofjo Loko 14500

Prodam DOBERMANA z rodovnikom, starega 1 leta. Irena Zupan, Grahovše 13, Tržič - Lom 14507

54 cm, bele barve. Silar, ☎ 25-841

Verjetno še ne veste: DUTY FREE

Mednarodno podjetje SLOVENIJALES TRGOVINA

na Gorenjskem sejmu v Kranju ima bogato ponudbo in konkurenčne cene!

Odprto: pon. — pet. 12-19, sob. 8-12

tel. 28-284

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša sodelavka v pokoju

MILENA REBOLJ

roj. 1906

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Kolektiv Delovne skupnosti skupnih služb Osnovnega zdravstva Gorenjske Kranj

Popravek k zahvali po

VINKU STARETU

avtoprevozniku iz Sp. Brnika 76

Prvo in največjo zahvalo dolgujemo Cestnemu podjetju Kranj za dolgoletno pogodbeno sodelovanje, tov. Francu Goloreju za takojšnjo vsestransko pomoč ob nesreči. Hvala za vse tudi vsem Vinkovim dolgoletnim sodelavcem v Cestnem podjetju Kranj.

Za neljubo napako se vsem iskreno opravičujemo.

ŽALJUJOČI: Vsi njegovi domači

Ljubeljsko taborišče postaja smetišče

Ali smemo to dovoliti?

Ljubelj, 25. septembra - Sporočilo o neurejenosti okolice spomenika žrtvam taborišča na Ljubelju nas je spodbudilo k zapisu, ki ni prav nič spodbuden. Ob ogledu kraja smo se namreč prepričali, da pomnike tragičnih dogodkov iz zadnje vojne preraščata trava in grmičje, okrog njih so posuti odpadki, tam pa celo pasejo krave. Takšen odnos do zgodovinskega spomenika je več kot žaljiv, opozarja inženir Janko Tišler, pisec zgodovine o ljubeljskem taborišču.

Sledili smo klicu Tržičana, ki sicer že dolgo živi v Zagrebu, a se še vedno rad vrača v kraje pod Karavankami. Že med vožnjo proti Ljubelju smo iz njegove pripovedi spoznali, da mu ni vseeno, kaj se tod dogaja. Prizadeto je priznal, da ga je bilo sram ob obisku francoske delegacije iz pobratenega mesta Ste Marie aux Minnes letošnje poletje, ko so ga spraševali po vzrokih za zanemarjenost ljubeljskega taborišča. Čudil se je, kako da nas morajo tujci opozarjati na naše slabosti in nas okarati, kako da je njim več mar celo za spomenike iz prve svetovne vojne!

Janko Tišler kaže ograjo za živino sredi taborišča in neljube sledi za kravami.

Seveda je Janko Tišler skušal popraviti, kar je bilo v njegovih močeh. Sam je kupil koso in jo nesel v bližnjo karavlo Maršal Tito, kjer je prosil komandirja, naj pokosijo okolico spomenika in včasih poberejo tudi kakšen papirček. Prošnja ni naletela na gluha ušesa, a žal so pokosili le travo na brežini proti karavli. Tudi razsutih odpadkov je manj, toda potniki jih med postankom na parkirišču ob spomeniku odmetujejo vsak dan znova.

Na dan našega obiska na Ljubelju so na tamkajšnjem spomeniku ravno obnavljali in popravljali napise na ploščah po naročilu kranjskega zavoda za spomeniško varstvo. Zato bo sam spomenik lepši na pogled, a žal je njegova okolica še vedno zapuščena. Motijo predvsem kupčki nesnage in papirjev za stenami spomenika. Tudi greda s podivjanim okrasnim grmičjem bi potrebovala vrtnarsko roko. In vaza s šopkom svežega cvetja - nabrali bi ga lahko tudi graničarji - bi ozaljšala kamniti pomnik!

Še bolj klavrn je pogled na ostanke taborišča na drugi strani ceste. Ob vhodu se je zaradi ugreznine utrgal del pločnika na parkirišču, temelji objektov so obrasli s travo in grmičjem, kar prek ozemlja taborišča pa je postavljena ograda za živino, za katero ostajajo shojene poti in druge neljube sledi. Pašo živine so sicer borci dovolili okrog taborišča, tamkajšnji prostor pa bi v zameno morali kositi in vzdrževati člani domače pašne skupnosti, kot je pojasnil Janko Tišler.

Za sklep se spomnimo le napisa z ljubeljskega spomenika: "OBTOŽUJEM..."! Da, res lahko obtožujemo vse odgovorne, ker se le ob svečanostih spominjajo zgodovine, vse druge dni pa so spomeniki pozabljeni.

S. Saje

Prijetna prireditev v Podkorenu

Karenški sejem navdušil

Podkoren, 27. septembra - Prizadevni vaščani iz Podkorena so spet pripravili tradicionalno prireditev Karenški sejem, ki so si ga ogledali številni turisti iz Kranjske gore in obiskovalci od drugod.

V zadnjih letih so vaščani Podkorena s svojimi društvi in organizacijami ter s pododborom Turističnega društva Kranjska gora pripravili že vrsto zanimivih zabavnih in kulturnih prireditev, ki jih organizirajo pod staro vaško lipo sredi vasi.

Minulo nedeljo je bilo sredi Podkorena spet na moč zabavno, saj so domači gasilci pripravili tradicionalno prireditev Karenški sejem. Izkupiček prireditve so namenili za nakup gasilske cisterne. V programu sta sodelovali simpatična otroška podkorenška folklorna skupina ter skupina odraslih folkloristov, ki so navdušili s starimi podkorenškimi plesi in pesmimi. Turisti in drugi obiskovalci so se na moč zabavali, ko so najmlajši gasilci, ki dosegajo dobre rezultate na raznih gasilskih tekmovanjih, predstavili gasilsko vajo. V goste so prišle tudi mlade čipkarice iz Žirov, ki so občinstvu zapele in povedale, kako delajo in živijo v Žireh.

Za Karenški sejem so se tako kot vsako leto potrudile tudi gospodinje, ki so spekle domače specialitete, ki jih je kaj hitro zmanjkalo. Kot sta dejali **Slava Veber** in **Jožica Cizej**, so imele kar veliko dela, saj so obiskovalcem želele ponuditi najboljše od najboljšega: jabolčne pite, potice, flancate, piškote, jabolčno pito, kruh, pečen v domači peči, klobase, domačo zaseko...

Domačinki **Angela Šenk** in **Pavla Košir** sta sedli pred vreteno pod vaško lipo v Podkorenu, kjer je za ples in razvedrilo gostov igral narodnozabavni ansambel.

Karenški sejem je tradicija Podkorena: nekoč so namreč vaški fantje pod večer odšli po vasi in z dvorišč posameznih kmetij pobrali vse, kar je ostalo zunaj. Tako so hoteli malo bolj malomarnim gospodarjem povedati, da je lepo in prav, da se stvari in orodje pospravlja. Vso kramo so znosili na sredo vasi, pod vaško lipo, kjer so nato kmetje navsezgodaj zjutraj nejevoljni prihajali po svoje stvari...

D. Sedej

Ukinitev dežurstva v Poljanski in Selški dolini

K zdravniku v Škofjo Loko

Škofja Loka, 28. septembra - S 1. oktobrom v škofjeloškem zdravstvenem domu ukinjajo stalno pripravljenost zdravnikov v Železnikih, Gorenji vasi in Žireh. Dežurna bo odslej, poskusno za dva meseca, samo ambulanta v Škofji Loki, in sicer ob delavnikih od 19. do 6. ure zjutraj in ob sobotah, nedeljah ter praznikih od 6. do 6. ure zjutraj. Zakaj takšna velika sprememba, smo vprašali direktorico zdravstvenega doma Škofja Loka dr. Majdo Selan.

»Glavni vzrok je preobremenjenost zdravnikov v zdravstvenih postajah Poljanske in Selške doline, ki so bili doslej vedno dosegljivi in na voljo, tudi ponoči, v nedeljah, sobotah in praznikih (resda doma) v stalni pripravljenosti. Pobuda za spremembo je prišla od zdravnikov, preobremenjenih s hišnimi obiski, urgencami in zdravljenji na domu.«

Dr. Selanova pravi, da je treba razčistiti, kaj je pravzaprav nujna medicinska pomoč. Dostikrat namreč prihajajo v dežurne ambulante ali zahtevajo obisk na domu ljudje, ko so bili že več dni bolni ali ranjeni, ko otroci dobijo temperaturo, drugih znakov bolezni pa še ni, prihajajo merit pritisk, po recepte in napotnice, bolniške liste, preventivne preglede pred odhodi na dopust in podobno. Ambulanta za nujno medicinsko pomoč je strogo namenjena pravim bolnikom in ponesrečencem. Teh pa ni toliko, da bi dva zdravnika, dežurna do 23. ure (nato pa eden), dela ne zmogla. Za primerjavo: v kranjski občini je ena dežurna ekipa na 75 tisoč prebivalcev, v škofjeloški občini bo enaka ekipa za približno pol manj ljudi.

Medtem ko je prej dežurstvo padlo na peščico zdravnikov, bodo zdaj v ekipi za nujno medicinsko pomoč sodelovali vsi zdravniki in specializanti zdravstvenega doma, razen tisti, ki so po pravilniku o nudenju tovrstne pomoči lahko oproščeni.

»Če bo po dveh poskusnih mesecih preveč pripomb zaradi morebitnega neustreznega zdravljenja bolnikov, če se bo izkazalo, da bo imel dežurni zdravnik preveč dela na terenu oziroma če bo pritisk na centralno ambulanto le prevelik, se bomo o tem pogovorili na strokovnem kolegiju in ubrali drugo pot,« je še dejala dr. Selanova.

H. Jelovčan

GLASOVA ANKETA

»Ploskam odločitvi slovenske skupščine«

Delegati slovenske skupščine so v sredo sprejeli ustavna dopolnila - kljub neznosnim pritiskom najvišjih državnih in zveznih partijskih organov, protestom z mitinga v Črni gori in nasprotovanjih posameznih funkcionarjev, predvsem iz Srbije in Črne gore.

Po vsej Sloveniji so ljudje zelo pozorno spremljali tako celonočno sejo CK ZKJ kot seveda tudi razpravo v slovenski skupščini in slovesno razglasitev. Dopolnila k slovenski ustavi so sprejeta.

Povprašali smo nekaj ljudi na kranjskih ulicah, kako so spremljali nedavna dogajanja in mrzlična nasprotovanja po Jugoslaviji in kaj menijo o sprejetju ustavnih dopolnil.

Lidija Luskovec, zaposlena v ABC Pomurka v Kranju: **»Dogajanja sem vse dni spremljala in podpirala slovenska stališča na zveznih ravneh, kajti menim, da se nihče nima pravice vtikati v zadeve, ki so izključna pravica posameznega naroda. Zato se mi je zdelo samoumevno, da je slovenska skupščina dopolnila sprejela, in da bo Slovenija o ključnih vprašanjih razvoja odločala tako, kot si želi njen narod.«**

Nande Frank, zaposlen v Cestnem podjetju Kranj: **» Vse to: okoli ustavnih dopolnil in o izključni suverenosti naroda, bi se moralo zgoditi že davno prej. Odločitev slovenske skupščine zato seveda podpiram, kar pa se tiče negativnih odmevov iz nekaterih drugih republik, mislim, da so v izjavah premalo premišljeni. Če bi samo malo pomislili, kaj sploh govorijo in zahtevajo, bi bilo vse drugače.«**

Rajko Kresovič, zaposlen na kranjski občini:**»Odločitev slovenske skupščine podpiram, ne strinjam pa se z raznoraznimi mitingi v Črni gori in drugod. Slovenska skupščina z ustavnimi dopolnili nikogar ni prizadela, zahtevala je le svoje pravice, tiste, ki pripadajo vsakemu narodu. Vsak ima pravico do lastnega razvoja, lastnih odločitev, zato je prav nerazumljivo, da se kakšen narod sploh vtika v zadeve drugega.«**

Lojze Eržen, upokojenec z Jezerskega: **»Perfektno! Ploskam slovenski skupščini, pričakoval sem, da bodo uspeli in se ne bodo uklonili pritiskom. Kot nekdanji borec sem ponosen, da so se mladi tako neupogljivo postavili v bran pravic slovenskega naroda..«**

Franc Erce, zaposlen v Kokri v Kranju: **»Prav je, da so se sprejela ustavna dopolnila, kar pa se odmevov po nekaterih krajih Jugoslavije tiče, predvsem mitinga v Črni gori, mislim, da ima vsak sicer pravico, da misli po svoje, vprašanje pa je, koliko umestno je, da razglablja o zadevah drugega. Namesto mitingov bi lahko počenjali tudi kaj drugega...«**

Hasim Čeman, zaposlen v Tekstilindusu Kranj: **»Povedati vam moram, da sem po rodu Črnogorec. Osebno sem mnenja, da ima vsak pravico, da misli po svoje, zato nimam ničesar proti odločitvi slovenske skupščine, saj je ravnala po volji slovenskega naroda. Narod drugje pa ima vendarle tudi pravico, da pove, kaj misli. Zavzemam pa se za to, da bi vsi mi v Jugoslaviji bolje živeli.«**

D. Sedej
Foto:F.Perdan

Skozi rdečo luč čez prehod

Kranj, 28. septembra -Včeraj malo po 9. uri se je zgodila prometna nezgoda v semaforiziranem križišču Koroške in Kidričeve ceste ter obvoznice magistralne ceste št. 1 v Kranju, ker se pešec ni ravnal po svetlobnih znakih na semaforju. Voznica osebnega avta KR 183-938 Sonja Černe, rojena leta 1953, doma z Blejske Dobrave, je vozila od Naklega proti Kranju. Ob približevanju semaforju na Zlatem polju je v smeri njene vožnje gorela rdeča luč, zato je zmanjšala hitrost. Ko je bila od križišča oddaljena še 50 metrov, se je na semaforju prižgala zelena luč, zato je nadaljevala vožnjo. V tem času je na levem voznem pasu čakal na zavijanje v levo tovorni avto s cerado, ki je zastiral pregled nad križiščem. Ko je Černetova pripeljala vzporedno s tovornjakom, je od Kidričeve ceste proti obvoznici prečkala vozišče Zora Čufar, 79-letna upokojenka iz Struževega, ki je šla čez prehod ob rdeči luči. Kljub zaviranju je Černetova z vozilom zadela Čufarjevo, ki je padla na pokrov motorja in nato na vozišče. Zaradi zloma stegnenice in udarcev po glavi so ponesrečenko odpeljali iz kranjskega zdravstvenega doma v ljubljanski klinični center, kjer je ostala na zdravljenju.

NESREČE

Kolesar iznenada zavil na cesto

Lesce, 28. septembra -Kolesar Leopold Mulej, rojen 1945. leta, doma iz Radovljice, je 27. 9. 1989 ob 13. uri in 30 minut vozil po kolesarski stezi ob regionalni Alpski cesti od Radovljice proti Lescam. Ko je pripeljal v bližino zgradbe cestnega podjetja, je s kolesarske steze nenadoma zavil levo na vozišče Alpske ceste in hotel zapeljati na drugo stran. Takrat je za njim pripeljala voznica osebnega avta KR 129-886 Alenka Škrjanec, rojena leta 1966, doma z Bleda, ki je začela z vozilom zavijati vzporedno s kolesarjem, da bi preprečila trčenje. Vseeno je zadela v kolo, zato je kolesarja odbilo na pokrov vozila, kjer je z glavo udaril v vetrobransko steklo in nato padel na vozišče. Zaradi hudih telesnih poškodb so Muleja odpeljali na zdravljenje v jeseniško bolnišnico, kjer so zaradi suma alkoholiziranosti pregledali tudi kri in vodo ponesrečenca.

S. S.

Akcija »Naš malček« v Domusu

Ljubljana, septembra — Potrošniško informativni center Domus v Ljubljani prireja v dneh od 26. septembra do 2. oktobra prodajno svetovalno akcijo »Naš malček« z namenom, da pomaga z nasveti vsem, ki skrbijo za otroke.

Domus tokrat v svojih razstavnih prostorih na Kardeljevi 2 v Ljubljani (zraven Uršulinske cerkve predstavlja izdelke posameznih proizvajalcev otroške hrane, kozmetike, oblačil in opreme za spanje ter rekreacijo otrok. S svojo izbiro hoče razstava oz. akcija opozoriti na tiste lastnosti, ki jih mora imeti izdelek, da bo kar najbolj primeren za zdravje in dobro počutje našega malčka. Od gorenjskih delovnih organizacij je s svojim programom za otroke navzoča Odeja iz Škofje Loke.

D. D.